

Fenntarthatósági jelentés 2021

Tartalom

Vezérigazgatói köszöntő	3	5. Közösségeinkért – társadalmi programok	34
1. Bevezetés	4	5.1 Társadalmi szerepvállalás számokban	34
1.1 Eredményeink	4	5.2 Az egészségügy támogatása	35
1.2 A Csoport bemutatása	5	5.3 Az oktatás támogatása	36
1.2.1 Szervezeti tagság és iparági képviselők	7	5.4 Női fókusz	37
1.2.2 Vállalatunk története	8	6. Felelős vállalatirányítás	38
1.2.3 Díjak és elismerések	8	6.1 Csoportszintű társaságirányítás	39
2. ESG megközelítésünk	9	6.2 Fenntarthatósági teljesítmény irányítása	41
2.1. A Richter ESG céljai és ezek SDG relevanciái	9	6.3 Üzleti etika	42
2.2 Lényegességi mátrix	10	6.4 Átláthatóság	47
2.3 A jelentésről	11	6.5 Beszállítói lánc	48
2.4 Érintettek	11	7. Környezetünkért	49
2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok	13	7.1 Környezetvédelmi irányítás és jogi megfelelés	50
3. Betegeink jóllétéért	15	7.2 Klímavédelem	51
3.1 Termékpaletta és innováció	16	7.3 Környezeti kibocsátások és hulladék	54
3.2 Felelős marketing	21	7.4 Gyógyszerek a környezetben	57
3.3 Fogyasztók egészsége és biztonsága	22	7.5 Telephelyeink állapota	57
3.4 Gyógyszerbiztonság	24	7.6 Költségek és ráfordítások	58
3.5 Termékelérés	25	Melléklet	60
4. Munkatársainkért	26	Richter Csoport összetétele	60
4.1 Foglalkoztatás	27	GRI Index	62
4.2 Tehetségek vonzása és megtartása	27		
4.3 Sokszínűség és esélyegyenlőség	28		
4.4 Munkavállalók elkötelezettsége és jólléte	29		
4.5 Képzés-fejlesztés	30		
4.6 Munkahelyi egészség és biztonság	31		

Vezérigazgatói köszöntő

Tisztelt Partnerünk, tisztelt Munkatársunk! Kedves Olvasó!

Pandémia, deglobalizáció, klímavész helyzet, energiaválság, recesszió. Az elmúlt évek globális problémái mindannyiunk számára sokkoló formában mutatták meg, hogy életvitelünk nemcsak a Föld erőforrásaira és a minket körülvevő bioszférára van közvetlen hatással, hanem ránk is. Szembe kell néznünk a ténnyel, hogy az emberi tevékenységek következményei nem egy megfoghatatlan távoli jövőben fejtik ki negatív hatásukat, hanem azokkal itt és most kell megküzdenünk. Ennek megfelelően a tőkepiacok szereplőinek is a korábbinál nagyobb figyelmet kell szentelniük a fenntarthatósági szempontoknak.

A Richter Gedeon Nyrt. gyógyszeripari vállalatként kutatási-fejlesztési tevékenységével és innovatív termékeivel folyamatosan azon dolgozik, hogy az emberi életminőséget javítsa. Emellett rendszeresen felülvizsgáljuk folyamatainkat annak érdekében, hogy környezeti terhelésünket minimalizáljuk. A még célzottabb környezetvédelmi intézkedések kialakítása érdekében 2021-ben első alkalommal végeztünk karbonlábnyom felmérést magyarországi telephelyeinken. Az Európai Unió Fit for 55 klímavédelmi csomagjának megfelelően pedig ezzel párhuzamosan elkezdjük kidolgozni a következő évek, évtizedek új energiastratégiáját, melyben jelentős szerepet kap a megújuló energia.

A tavalyi év során újabb lépéseket tettünk legfontosabb terápiás területeinken. Folytattuk originális kutatási projektjeinket a neuropszichiátriai betegségek területén, amelyekkel várakozásaink szerint újabb terápiákkal tudjuk segíteni a betegeket az elkövetkezendő években. Originális antipszichotikumunk, a cariprazine esetében sikeresen befejeződött a második fázis III klinikai vizsgálat, ezzel lehetővé válhat, hogy kiegészítő kezelést biztosítsunk a major depresszióban szenvedő, antidepresszánsal kezelt betegek számára. Nőgyógyászati portfóliónk olyan új, magas hozzáadott értékű termékekkel való kiegészítése, mint egy természetes eredetű ösztrogént tartalmazó fogamzásgátló és

a méhmióma kezelésére szolgáló tabletta, további terápiás lehetőségeket kínál a nőknek világszerte. Biotechnológiai üzletágunk újabb megállapodásai pedig lehetőséget adnak arra, hogy a betegek szélesebb köre számára tehessük elérhetővé a már forgalomban lévő és a még fejlesztési szakaszban járó bioszimiláris készítményeinket.

Büszkék vagyunk rá, hogy munkáltatóként is visszaigazolást nyertek vállalati értékeink, amellyel a meglévő és a potenciális jövőbeli kollégáink is szívesen közösséget vállalnak. Ezt mutatja, hogy 2021-ben a PwC Magyarország által végzett kutatás eredménye szerint ismét a Richter Gedeon Nyrt. volt a legvonzóbb gyógyszeripari munkáltató.

Társadalmi szerepvállalási tevékenységünk és fenntarthatósági törekvéseink hatékony összehangolása érdekében a Richter Igazgatósága háromfős ESG Albizottságot állított fel 2021 decemberében. Az Albizottság feladata, hogy folyamatosan figyelemmel kísérje a hazai és nemzetközi tőkepiacok által meghatározott ESG követelményeket, továbbá javaslatokat tegyen az Igazgatóság részére a Richter ezen követelményeknek való megfelelése érdekében.

A vállalat minden lépésében tetten érhető hosszú távú gondolkodást, a gyógyítás szolgálatát, az innovációt vagy a tehetségek támogatását még maga alapítónk honosította meg alapelvként cégünk életében. Ezek az értékek a mai napig áthatják a 2021-ben éppen 120 éves Richter életét. Célkitűzésünk, hogy a következő 120 évben is úgy érezzük el üzleti sikereinket, hogy szem előtt tartjuk a fiatal generációk szükségleteit, hiszen jelenlegi erőforrásainkat tőlük csak kölcsön kaptuk.

Orbán Gábor
vezérigazgató

1. Bevezetés

1.1 Eredményeink

Üzleti teljesítmény

A Richter Csoport 2021-ben is sikeresen vette a COVID-19 világjárvány okozta akadályokat, amelyek éreztették hatásukat mind a működés terén, mind a munkavállalók szintjén. A piaci körülmények ellenére rekord növekedést ért el a vállalat, amely továbbra is támaszkodhat a sikeres kutatás-fejlesztésre és széles körű termékportfólióra.

630,6 milliárd

forint árbevétel

11,3% növekedés
2020-hoz képest

1 200 fő

Kutató-fejlesztő bázis

Közép-Kelet-Európa legnagyobb
gyógyszeripari K+F központja

7

Magyar szabadalmi
bejelentés

További szabadalmak
benyújtásán dolgozunk

11

Originális kutatási projekt
folyamatban

Fázis I és II klinikai szakaszos
eredményekkel

ESG teljesítmény

A Richter Csoport kiemelt célja, hogy gyógyszeripari tevékenységét a lehető legkisebb környezeti terhelés mellett végezze, miközben minél pozitívabb társadalmi hatást ér el. Ennek érdekében környezeti, társadalmi és vállalatirányítási szempontokat figyelembe véve hozunk döntéseket a beruházások és kutatás-fejlesztés területén, illetve az általános vállalati működési folyamatokban.

5,82 millió

Sürgősségi fogamzásgátlót

juttatunk el a rászorulókhoz

46,4%

Női munkavállalók aránya

Teljes esélyegyenlőségre
törekszünk

1,9+ milliárd forint

Társadalmi szerepvállalás

Szakmai és anyagi segítséget nyújtunk
az egészségügy és az oktatási
intézmények számára

26,2k GJ

Energiafelhasználás megtakarítás

Csökkentettük a fosszilis energiaforrások
használatát és a kibocsátásunkat

2021

ESG Albizottság alapítása

A vállalat fenntarthatósági céljainak
elérése érdekében ESG irányítótestületet
hoztunk létre

1.2 A Richter Csoport bemutatása

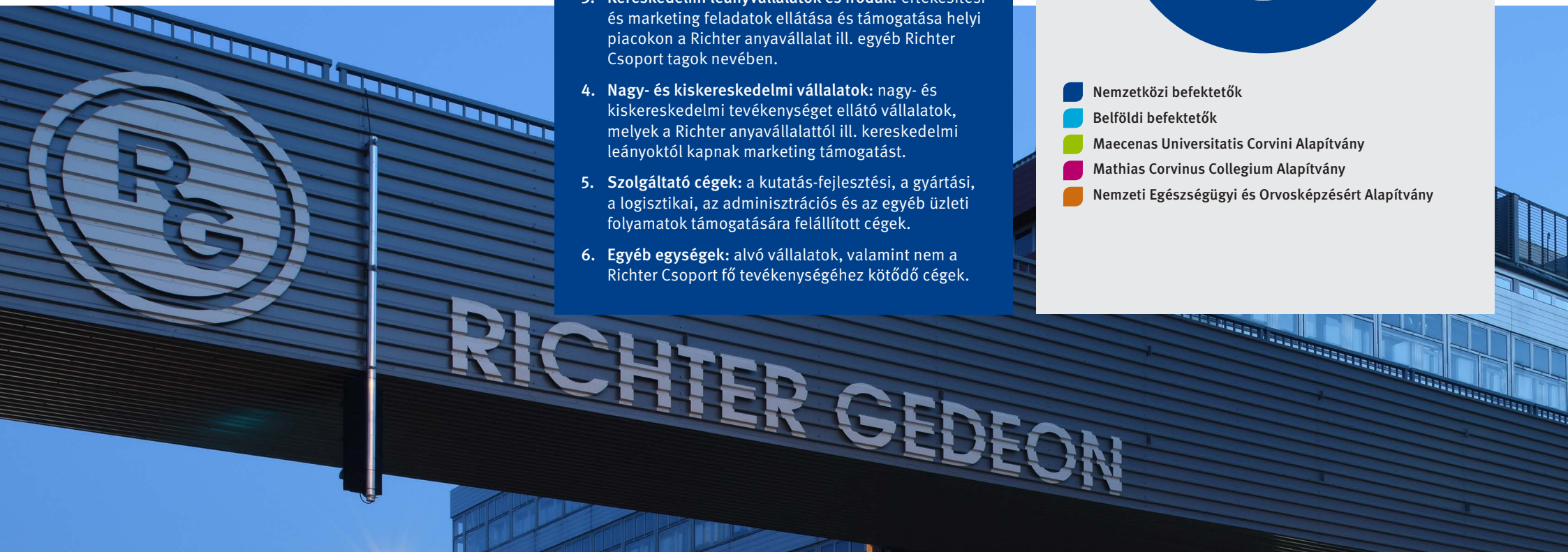
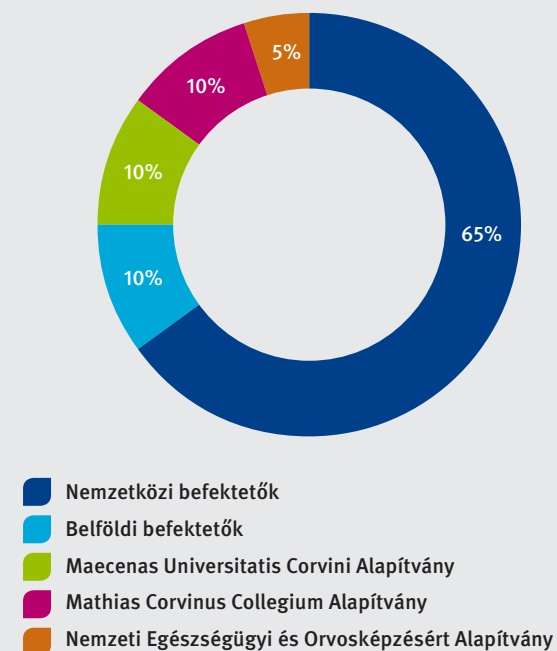
A Richter Csoport egy globális piacon versenyző, vertikálisan integrált gyógyszer cég, amelynek Budapesten van a központja. A vállalat fő tevékenysége az innovációra épülő gyógyszeripari termékek előállítására és értékesítésére, amelyet számos termelő és kereskedelmi leányvállalat, képviselői iroda, valamint közös vezetésű társulás támogat. A vertikálisan integrált működés a kutatás-fejlesztés, a gyógyszergyártás, a nagy- és kiskereskedelem, valamint a marketingtevékenység összehangolásában rejlik.

A Richter Csoport a világ 100 országába szállítja termékeit, és több mint ötven országban tagvállalattal is rendelkezik. A Csoport összesen 66 entitásból áll, amelyek közül 46 tagvállalat profilként a gyógyszergyártás és értékesítés, amely a meghatározó vagy „core” üzleti szegmensnek tekinthető, és a Csoport árbevételének közel 80%-át adja. A Richter összesen több mint 12 000 munkavállalót foglalkoztat.

A Richter Csoport tagvállalatai alapvetően az alábbi hat vállalatfőcsoportba sorolhatók:

- Richter magyarországi központ:** a Richter Csoport anyavállalata (ideértve a budapesti, dorogi és debreceni telephelyeket): kutatás és fejlesztés, gyártás, beszerzés, logisztika és a Richter Csoport értékesítései koordinálása.
- Termelő leány- és közös vállalatok:** a Richter Csoport termelő egységeivel rendelkezik Lengyelországban, Romániában, Oroszországban, Indiában és Németországban. Az itt készülő gyógyszereket a cég világszerte értékesíti. A lengyelországi és romániai telephelyeken K+F tevékenység is zajlik.
- Kereskedelmi leányvállalatok és irodák:** értékesítési és marketing feladatok ellátása és támogatása helyi piacokon a Richter anyavállalat ill. egyéb Richter Csoport tagok nevében.
- Nagy- és kiskereskedelmi vállalatok:** nagy- és kiskereskedelmi tevékenységet ellátó vállalatok, melyek a Richter anyavállalattól ill. kereskedelmi leányoktól kapnak marketing támogatást.
- Szolgáltató cégek:** a kutatás-fejlesztési, a gyártási, a logisztikai, az adminisztrációs és az egyéb üzleti folyamatok támogatására felállított cégek.
- Egyéb egységek:** alvó vállalatok, valamint nem a Richter Csoport fő tevékenységéhez kötődő cégek.

1. ábra: A Richter Gedeon Nyrt. tőzsdén jegyzett vállalat, tulajdonosi szerkezete az alábbiak szerint alakult 2021. december 31-én:

Vállalatunk működése

Kutatás és fejlesztés

A Richter Csoport Közép-Kelet-Európa egyik legnagyobb kutatás-fejlesztési központja, 1 200 szakemberrel.

Továbbra is célunk, hogy a lakosság részére a legmodernebb készítményeket biztosítsuk. Folyamatosan azon dolgozunk, hogy kutatásaink eredményei elősegítsék az emberi élet minőségének javítását.

Termék előállítás

Célunk, hogy az innovatív technológiák alkalmazása és a költséghatékony gyártási folyamatok mellett a Richter Csoportban kiemelkedő szerepet kapjon a fenntarthatóság.

A Richter magyarországi telephelyei mellett Lengyelországban, Romániában, Németországban, Oroszországban és Indiában is rendelkezik gyártási kapacitással.

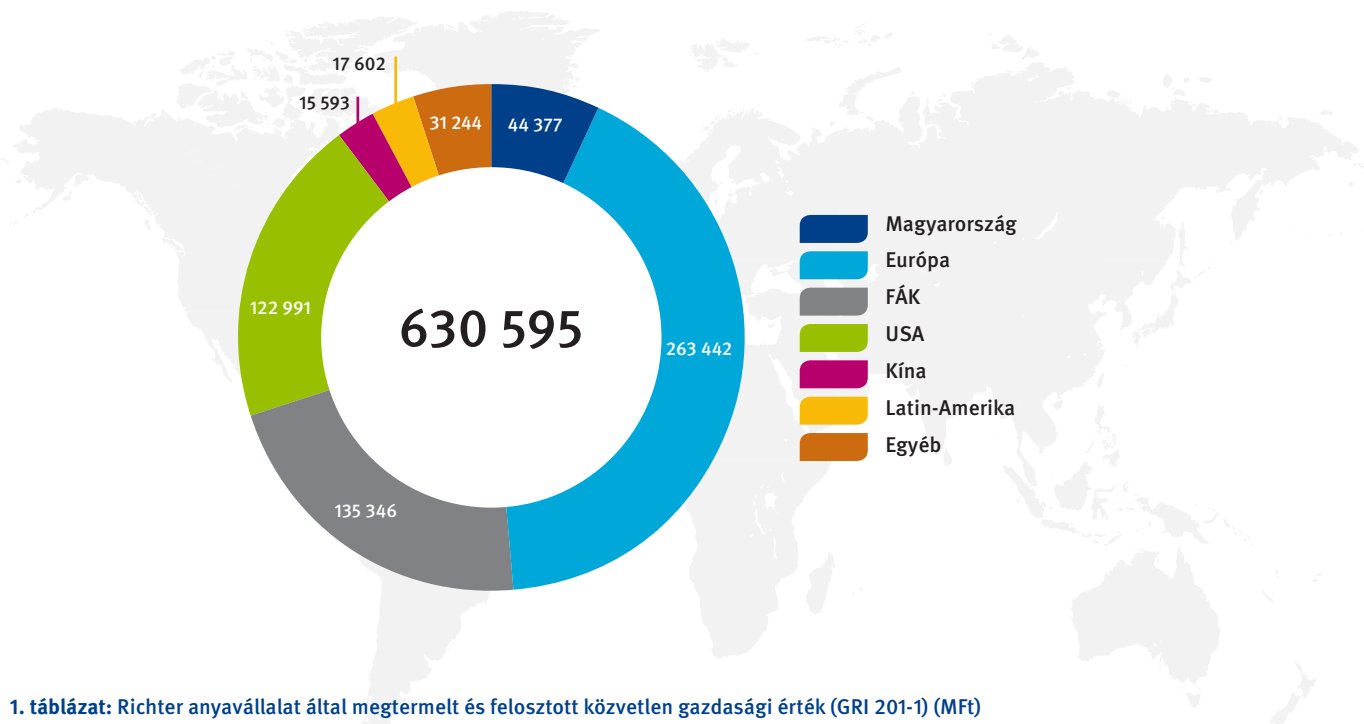
Értékesítés és marketing

A Richter által gyártott termékek a világ hat kontinensére eljutnak, a vállalat széles, ötven országban közvetlen jelenlévő értékesítési hálózatának, valamint partneri megállapodásoknak köszönhetően.

Árbevétel-arányosan a Csoport legjelentősebb piacai az európai országok, az USA és a FÁK régió.

2. ábra: A Richter konszolidált árbevétele régiókra osztva, 2021 (Mft)

1. táblázat: Richter anyavállalat által megtermelt és felosztott közvetlen gazdasági érték (GRI 201-1) (Mft)

Megtermelt gazdasági érték	Anyavállalat árbevétele	454 244
Felosztott gazdasági érték	Működési költség	177 805
	Alkalmazotti bérek és juttatások	73 405
	Kifizetések tőkebefektetőknek	42 595
	Befizetések az államkasszába	5 783
	Közösségi befektetések	1 294
	Összes felosztott gazdasági érték	300 882
Visszatartott gazdasági érték	Visszatartott nyereség	132 207

1.2.1 Szervezeti tagság és iparági képviselők

A Richter Csoport mind a hazai, mind a nemzetközi iparági szervezetek munkájában részt vesz. A szövetségek szabályozási és tudományos ügyekkel foglalkoznak, valamint az iparpolitika és a vállalati politikák harmonizálásával. Az aktív részvétel segít képviselni a vállalat érdekeit a gyógyszeripar jövőjének formálásában. Magyarországon a legfontosabb ilyen szervezet a MAGYOSZ (Magyarországi Gyógyszergyártók Országos Szövetsége), amelynek vállalatunk is tagja, nemzetközi szinten pedig többek között a Medicines for Europe szövetséghez csatlakozott a Richter Csoport.

Gyógyszeripari és egyéb szakmai szervezetek, amelyeknek tagja a Richter Csoport (GRI 102-13):

EQO Európai Minőségügyi Szervezet Magyar Nemzeti Bizottság

KÖVET Egyesület a Fenntartható Gazdálkodásért

Magyar Innovációs Szövetség

Magyar Kémikusok Egyesülete

Magyar Vegyipari Szövetség

Magyarországi Gyógyszergyártók Országos Szövetsége (MAGYOSZ)

Magyarországi Üzleti Tanács a Fenntartható Fejlődésért (BCSDH)

Medicines for Europe

Polski Związek Pracodawców Przemysłu Farmaceutycznego

Asociația Producătorilor de Medicamente Generice din România

Patronatul Producătorilor Industriali de Medicamente din România

Ассоциация Российских фармацевтических производителей

1.2.2 Vállalatunk története

1.2.3 Díjak és elismerések

Szerethető Munkahelyek Díj – Dreamjobs

A közönség által került megválasztásra a Richter Gedeon Nyrt.

Legvonzóbb Munkahely Díj – PwC Magyarország

A munkaerőpiaci felmérés szerint, a gyógyszeripar kategóriában

Magyar Innovációs Nagydíj – Magyar Innovációs Szövetség

Új bioszimiláris magyar gyógyszerért (Terrosa)

Az Év CSR Projektje Díj – Eurázsiai Pharma Díjazás (Kazahsztán)

Vérnyomás és lipoprotein szint monitoring beteg compliance programért

2. ESG megközelítésünk

Tevékenységünk lényege az emberi élet minőségének javítása egy egészségesebb világ megteremtése céljából, figyelembe véve a működés környezetre és társadalomra gyakorolt hatásait, és beépítve ezeket a szempontokat vállalatirányításunkba. Ennek megfelelően folyamatosan támaszkodunk vállalatunk innovációs képességeire, hogy hosszú távon tartós, társadalmilag hasznos hatást érjünk el gyógyszeripari tevékenységünkkel.

2.1 A Richter ESG céljai és ezek SDG relevanciái

A Richter Csoport elkötelezett az ENSZ Fenntartható Fejlődési Céljai (SDG) mellett. Valljuk, hogy a Richter Csoport alaptevékenysége, vagyis a gyógyszerkészítmények előállítása, amely betegségek gyógyítását és betegek életminőségének javítását teszi lehetővé, alapvetően hasznos és hozzájárul a globális fenntarthatósági célokhoz. Az ENSZ fenntarthatósági céljai közül ezért a Richter számára a legfontosabb cél az „egészség és jóllét”, ezért jelentésünk erre a témára fókuszál.

A Richter Csoport kiemelt fenntarthatósági hatása: SDG 3. Egészség és jóllét

A Richter büszke 120 éves történetére, amelyből építkezve ma meghatározó európai nagyvállalként tehet egy egészségesebb világért. „Az egészség a küldetésünk” vállalati misszióinkkal összhangban, célunk továbbra is helytállni a gyógyszeripar globális piacán, és innovatív készítményekkel segíteni a betegek jóllétét világszerte.

Az utóbbi évek eredményei közül kiemelendő, hogy a vállalat árbevételének egy jelentős és növekvő része egy, a mentális betegségek kezelését elősegítő készítményből származik. A Richter cariprazine hatóanyagú originális antipszichotikuma, mely a skizofréniával, illetve bipoláris zavarral élők életminőségét javítja, napjainkra már a világ számos országában elérhető, közülük 29-ben ártámogatással.

Az Egyesült Államokban a piaci bevezetés óta több mint 650 000 pácienszt kezeltek vele. Ezen felül a vállalat a világ több országában is szemléletformáló kampányokat folytat a skizofrénia társadalmi elfogadásával és kezelésével kapcsolatban, amely hozzájárul az SDG 3.4. alpont céljához.¹

A mentális betegségek kezelését szolgáló terápiás megoldásokon túl a Richter árbevételének számottevő része nőgyógyászati készítmények értékesítéséből származik. A vállalat jelentős edukációs tevékenységet is végez a nők érdekében, ezzel is támogatva az SDG 3.7. alpont célját.²

Emellett a vállalat kedvező árú generikus és bioszimiláris készítményei révén képes növelni a terápiához való hozzáférést, az SDG 3.8. alpont célját támogatva.³

A Richter Csoport működésével érintett további SDG célok:

A Richter Csoport nemcsak készítményei által, hanem működésén keresztül is hatással van környezetére, azaz a 3. Egészség és jóllét témán kívül több SDG terület van, amelyek gyógyszeripari tevékenységünkkel kapcsolatban relevánsak. Ezeket is figyelembe vesszük vállalati működésünk során – ideértve a vállalatirányítást –, eredményeinket pedig szerepeltetjük a fenntarthatósági jelentésben.

- 1 Nem fertőző betegségekből származó idő előtti elhalálozás egyharmadával történő csökkentése megelőzéssel és kezeléssel, valamint a mentális egészség és jóllét elősegítése.
- 2 Szexuális és reprodukciós egészségügyi szolgáltatásokhoz történő egyetemes hozzáférés biztosítása, beleértve a családtervezést, a tájékoztatást és az oktatást, valamint a reprodukciós egészség ügyének a nemzeti stratégiákba és programokba történő integrálását.
- 3 Egyetemes hozzáférés biztosítása az egészségügyi ellátáshoz, beleértve a pénzügyi kockázatokkal szembeni védelmet, a minőségi alapvető egészségügyi szolgáltatásokhoz történő hozzáférést, valamint a hozzáférést a biztonságos, megfelelő hatású és minőségű, megfizethető árú alapvető gyógyszerekhez és vakcinákhoz.

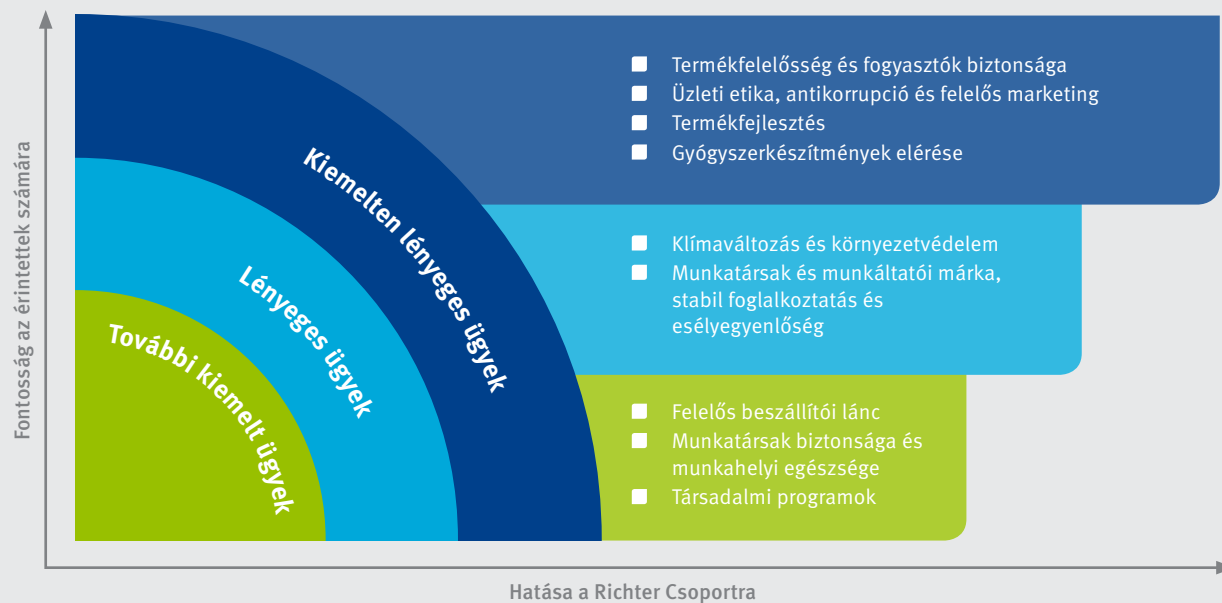
2.2 Lényegességi mátrix

2021-ben a korábbi lényegességi elemzések frissítését és aktualizálását a PwC Magyarország végezte el. A lényegességi elemzés során figyelembe vettük a gyógyszeriparban fellelhető legjobb gyakorlatokat és trendeket, illetve az ESG minősítésekért felelős elemzők elvárásait. Mindezek mellett a vállalat környezetében lévő további érdekelt felek, a vállalat stratégiája és működésének sajátosságai határozzák meg a legfontosabb témákat a Richter szempontjából.

A korábbi és a 2021-es lényegességi elemzéseket összehasonlítva kijelenthető, hogy bár van változás, igazán jelentős módosítás nem történt. A gyógyszerkészítmények elérése témakört kiemelt területként kezeljük. Ezzel egyidőben a felelős beszállítói lánc, a munkatársak biztonsága és munkahelyi egészsége, valamint a társadalmi programok alacsonyabb besorolást kaptak. Ugyanakkor az alábbi mátrixban szereplő valamennyi terület fontos a Richter Csoportnak és hangsúlyosan szerepelnek a jelentésben. Azonban a GRI elvárásai szerint a lényeges területek esetén szükséges tartalmat csak a 'kiemelten lényeges' és 'lényeges' területek esetén közöljük.

3. ábra: Richter Csoport lényegességi mátrix

2.3 A jelentésről

A Richter Csoport 2021-ben már másodszor készítette el éves gyakorisággal az adott naptári év fenntarthatósági eredményeiről szóló fenntarthatósági jelentését. A korábbi jelentések kétéves gyakorisággal készültek, összességében ez már a kilencedik Richter Csoport által publikált fenntarthatósági jelentés.

A már öt éve alkalmazott GRI Sztenderd alapján készült el a 2021-es jelentés, újdonság azonban, hogy idén kiegészítettük a SASB (Sustainable Accounting Standards Board) sztenderd egyes elemeivel. Megítélésünk szerint a jelentés a GRI 'core' szintnek felel meg. A jelentés nincs külső fél által tanúsítva.

Továbbra is elvárásunk, hogy minden évben növeljük az adatok csoportszintű lefedettségét. A Richter Csoport igyekszik minél több tagvállalatát bevonni az adatszolgáltatási körbe. Ez a munka folyamatosan zajlik, idén a jelentés jellemzően a termelő vállalatok (magyar, román, orosz, lengyel, német és indiai telephelyek) adatait mutatja be. Ezzel a fenntarthatósági adatok árbevétel arányosan a Richter Csoport 67%-át, létszámadatak tekintetében kb. 70%-át fedik le jelenleg. (Az ettől a tagvállalati körtől való esetleges eltéréseket a szövegben külön jelezzük.) Fontos azonban megjegyezni, hogy a nem termelő tagvállalatok fenntarthatósági hatása elenyésző, tehát a jelentésben bemutatott fenntarthatósági teljesítmény a Csoport működésének nagyobb szeletét fedi le.

Az indikátorok hatóköre jellemzően a vállalat saját működéséhez kapcsolódó hatásokra korlátozódik. Az értéklánra azokban az esetekben terjed ki, amikor releváns, tehát lényeges hatás lép fel ott, ilyen például a beszállítók biztonsága vagy a beszállítói minőségbiztosítás. Ezeket minden esetben külön indikátorok jelzik.

A számszerű adatokat a jelentésben jellemzően három évre visszamenőleg közöljük. Azokban az esetekben, amikor a fenntarthatósági teljesítmény megértése miatt indokolt, a 2021-es adatokat részletes (területi vagy egyéb) bontásban is közöljük.

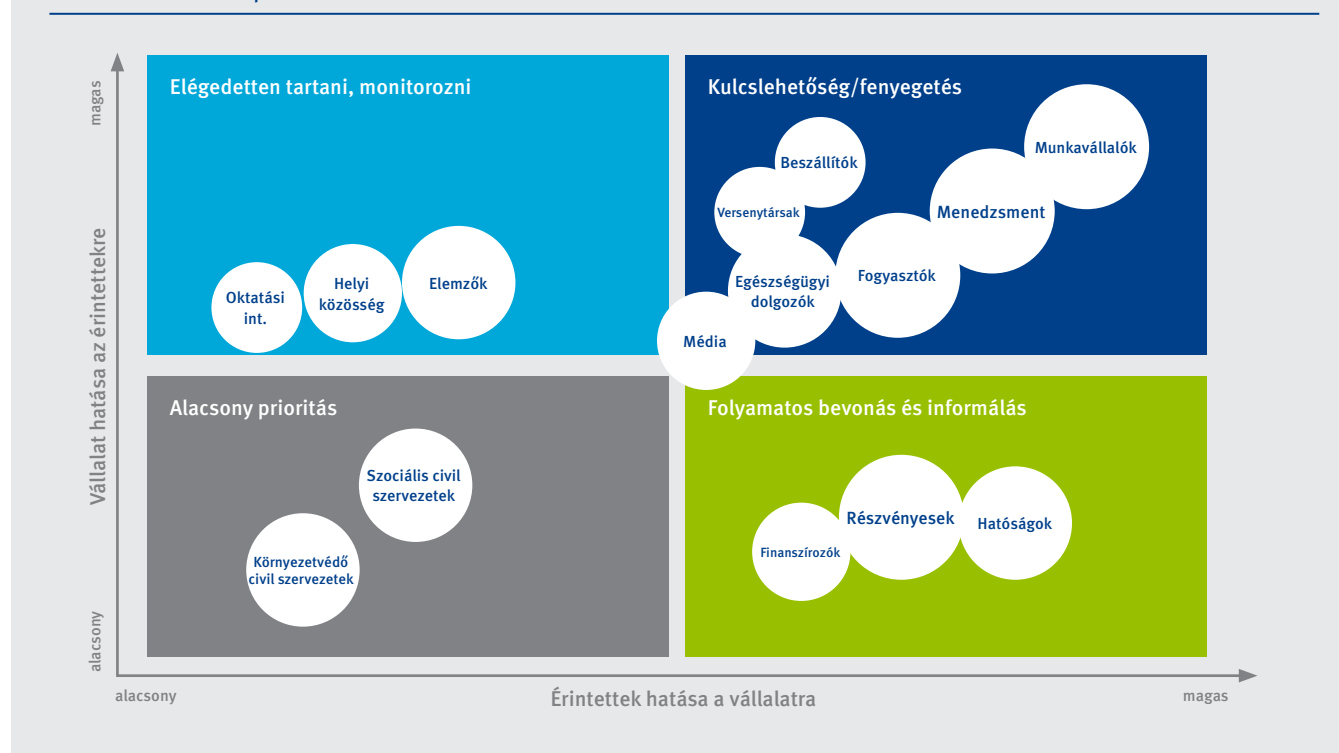
A jelentésben szereplő 2019-es és 2020-as adatok egyes esetekben eltérnek a korábbi jelentésekben közölt értékektől. Ennek oka jellemzően az, hogy a Richter Csoport folyamatosan törekszik a fenntarthatósági teljesítmény csoportszintű kiterjesztésére, ezért több esetben is új leányvállalatokat vontunk be az adatszolgáltatói körbe. Egyes esetekben az eltérés oka lehet, hogy az adatok mérésében vagy gyűjtésében változás állt be – azonban ez kevésbé jellemző. Az ilyen változásokat, újraközléseket a jelentésben az adott helyen mindig egyértelműen jelezzük, ugyanakkor a változásokat külön nem soroljuk fel.

2.4 Érintettek

Azokat az érdekcsoportokat tekintjük érintetteknek, amelyekre a Richter Csoport közvetlenül hatással van, illetve akik hatással vannak a vállalatra. Ezeket a csoportokat befolyásolja legjobban a cég tevékenysége, működése. Ezen felül azokat az érintetteket is figyelembe vesszük, akikre közvetve vagyunk hatással. Valamennyi érintett bevonása fontos számunkra, az egymásra gyakorolt hatások tanulmányozásával tudunk felelős vállalati működésre törekedni.

A vállalatcsoport érintettjeire vonatkozó részletes felmérés eredményét tartalmazza az alábbi ábra – a körök mérete az egyes érintettek Richter iránti érdeklődésének szintjét mutatja.

4. ábra: Érintetti térkép

A Richter Csoport több kommunikációs csatornát alkalmazva nyújt felületet a vállalat és az érintettek közötti párbeszédre. A Richter az érintettek besorolása alapján változatos bevonási formákat alkalmaz – a leggyakoribbak a pénzügyi jelentések, a céges brosúrák és egyéb kiadványok, a formális találkozók és prezentációk, valamint a PR és marketing tevékenységek. A kétirányú kommunikáció biztosítja a lehetőséget arra, hogy megismerjük az érintetti csoportok igényeit és elvárásait, majd azok beágyazását vállalati stratégiánkba. Szeretnénk minél több érintettet bevonni a kommunikációba, hogy átfogó képet kaphassunk tevékenységeink hatásáról. Elsődleges célunk a transzparens tájékoztatással és párbeszéddel, hogy növeljük azt a bizalmat, amelyet betegeink szavaznak nekünk készítményeink alkalmazásával.

2. táblázat: Az érintetti kommunikáció eszközei

Kommunikációs csatornák és eszközök	Érintettek													
	Vállalatvezetés	Munkavállalók	Hatóságok és jogszabályalkotók	Környezetvédő civil szervezetek	Szociális civil szervezetek	Média és tágabb társadalom	Fogyasztók	Oktatási intézmények	Iparági és pénzügyi elemzők	Tulajdonosok és finanszírozók	Helyi közösségek	Versenytársak	Beszállítók	Egészségügyi intézmények dolgozói
Brosúrák, jelentések, kiadványok	■		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kérdőívek (pl. elégedettségi felmérés), fórumok, panelek	■	■				■		■	■		■		■	■
Érintett bevonása bizottságon, szakértésen vagy tanúsításon keresztül				■						■			■	
Önkéntesség, személyes bevonódás az érintettnél		■									■			
Képzés és fejlesztés az érintettnek	■	■					■	■						■
Képzés és fejlesztés az érintettől	■	■												
Közös programok és projektek	■	■			■			■			■			■
Ötletdoboz, véleménydoboz vagy -vonal		■												
Fenntarthatósági jelentés (vállalatcsoport szintű)	■	■	■	■	■		■		■	■	■		■	■
Iparág kezdeményezések, szakmai szervezetek	■		■									■	■	
Vállalati gyűlések (vezetőségi, területi, összdolgozói)	■	■												
Képviselővel történő egyezkedés		■					■							■
Formális találkozók, tárgyalások, prezentációk	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	■
Informális találkozók	■	■			■	■		■	■		■		■	■
Lobbizás és vállalati kapcsolatok tevékenység			■											
Nyílt napok, vállalatlátogatások			■			■	■	■			■		■	■
Támogatás, szponzoráció					■	■		■			■			■
PR és marketing	■	■	■			■	■	■	■	■	■	■	■	■
Blogolás														
Médiamonitoring és elemzés						■				■				
Panaszvonal és panaszkezelési folyamatok		■					■			■				■

■ rendszeresen használt ■ ad hoc használt □ ritkán használt

2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok

Az alább közölt adatok az anyavállalatra + termelő tagvállalatokra vonatkoznak, amennyiben csak az anyavállalatra terjed a lefedettség, úgy azokat csillaggal (*) jeleztük. Bizonyos esetekben az adat lefedettség nem vonatkozik az összes gyártó

leányvállalatra és/vagy tárgyévra, ezért kérjük a vonatkozó fejezetben található részletes táblázat megtekintését a pontos tájékoztatás érdekében.

3. táblázat: Legfontosabb fenntarthatósági adatokról készült összefoglaló tábla

Indikátor	Mértékegység	2019	2020	2021	GRI kód	SASB kód	Megjegyzés
ESG témakör: Környezet							
Vásárolt vegyi anyagok mennyisége	t	13 375	18 713	13 735	301-1	-	
Felhasznált oldószerek mennyisége	t	19 733	24 858	19 290	301-1	-	
Újrahasznosított oldószerek aránya	%	54	65	57	301-2	-	-
Direkt energiafelhasználás	GJ	797 043	738 747	736 069	302-1	-	-
Indirekt energiafelhasználás	GJ	1 132 591	1 123 256	1 099 759	302-1	-	-
Szennyvízkibocsátás élővízbe	em ³	621	690	635	303-4	-	-
Szennyvízkibocsátás közcatornába	em ³	1 541	1 512	1 468	303-4	-	-
Kibocsátott szennyvíz KOI tartalma	t	849	853	881	303-4	-	-
Kibocsátott szennyvíz VOC tartalma	t	63	62	64	303-4	-	-
Vízfelhasználás mennyisége	em ³	2 382	2 370	2 144	303-5	-	-
Közvetlen ÜHG kibocsátás (Scope 1) *	t	-	33 104	33 197	305-1	-	A tavalyi évhez képest változott a számítási módszertan, a Scope 1 és 2 kibocsátás nem azonos a közvetlen és közvetett kibocsátás mértékével a 2020 évi jelentésben.
Közvetett ÜHG kibocsátás (Scope 2) *	t	-	68 050	66 524	305-2	-	A tavalyi évhez képest változott a számítási módszertan, a Scope 1 és 2 kibocsátás nem azonos a közvetlen és közvetett kibocsátás mértékével a 2020 évi jelentésben.
Termékek és szolgáltatásokhoz kapcsolódóan közvetett ÜHG kibocsátás (Scope 3) *	t	-	117 574	103 800	305-3	-	-
VOC veszteség levegőbe	t	392	366	395	305-7	-	-
NOx levegőbe	t	8	10	11	305-7	-	-
CO levegőbe	t	1	1	1	305-7	-	-
PM levegőbe	t	36	45	42	305-7	-	-
Környezetvédelmi ráfordítások	M Ft	2 559	2 970	3 028	305, 306, 307	-	-
Közvetlen és integrált környezetvédelmi beruházások	M Ft	1 306	753	2 028	305, 306, 307	-	-
Veszélyes hulladék mennyisége	t	18 899	22 455	17 596	306-3	-	-
Nem veszélyes ipari hulladék mennyisége	t	1 829	1 924	2 099	306-3	-	-
Kommunális hulladék mennyisége	m ³	5 017	4 579	3 289	306-3	-	-
Környezetvédelmi bírságok összege	Ft	493 900	0	0	307-1	-	-
ESG témakör: Társadalom							
Munkavállalók létszáma**	fő	13 025	12 842	12 262	102-8	HC-BP-330a.1	-
Munkavállalók létszáma gyártóegységeknél	fő	8 378	8 414	8 110	102-8	HC-BP-330a.1	-
K+F létszám*	fő	726	745	742	102-8	HC-BP-330a.1	-
Fluktuáció	%	10,2	8,4	11,5	401-1	HC-BP-330a.2	-
K+F létszám fluktuáció *	%	8	6	10	401-1	HC-BP-330a.2	-
Halálos munkabalesetek száma	esetszám	0	0	0	403-9	-	-
Munkabalesetek száma	esetszám	81	71	77	403-9	-	Új entitás került bevonásra a mutatóban, illetve a mutatóban foglalt adatok köre bővült a korábbi évekhez képest
Munkabalesetek gyakorisága	eset/1000 fő	10	8	8	403-9	-	-

Indikátor	Mértékegység	2019	2020	2021	GRI kód	SASB kód	Megjegyzés
Fokozott expozíciós esetek száma	esetszám	0	1	0	403-9	-	-
Képzésben résztvevők létszáma	fő	5 705	5 576	6 276	404-2	HC-BP-330a.1	-
Férfi munkavállalók száma gyártóegységeknél	fő	4 184	4 200	4 088	405-1	HC-BP-330a.1	-
Női munkavállalók száma gyártóegységeknél	fő	4 194	4 214	4 022	405-1	HC-BP-330a.1	-
Társadalmi adományozások összege	M Ft	1 903	2 010	1 926	413-1		-
ESG témakör: Vállalatirányítás							
Beszállítói auditok száma	darab	73	19	37	102-9	HC-BP-430a.1	-
Compliance bejelentések száma	esetszám	-	10	10	102-17	HC-BP-510a.2	-
Compliance bejelentések száma – ebből igazolt	esetszám	-	2	3	102-17	HC-BP-510a.2	-
Etikai kódex oktatáson részt vettek száma	fő	3 336	5 811	3 507	205-2	HC-BP-510a.2	-
Vesztegetés korrupció elleni oktatáson részt vettek száma	fő	3 748	3 260	3 891	205-2	HC-BP-510a.2	-
Női igazgatósági tagok aránya *	%	27	18	17	405-1	-	-
Női felügyelőbizottsági tagok aránya *	%	40	40	33	405-1	-	-
Gyógyszeripari gyártási gyakorlat auditok száma	darab	24	12	22	-	HC-BP-250a.5	-
Termékvisszahívások száma	darab	4	4	5	-	HC-BP-250a.3	-
Gyógyszerbiztonsági bejelentések száma	darab	12 000	14 500	14 500	-	HC-BP-250a.3	-
K+F költségek	M Ft	48 860	53 977	61 005	-		-

* Kizárólag a magyar anyavállalatra vonatkozó indikátor.

** Teljes Csoport

3. Betegeink jóllétéért

Az egészség megőrzése és a betegségek gyógyítása a fenntartható fejlődés kiemelt prioritásai mind globálisan, mind helyileg azokban az országokban, ahol a Richter Csoport működik. A Richter Csoport legfontosabb pozitív fenntarthatósági hatása a termékekkel ellátott és ezáltal gyógyulásukban segített betegek számában mérhető. A vállalat elkötelezett, hogy ezt a pozitív hatást maximalizálja a termékek fejlesztése, előállítás és értékesítése által. Ehhez a Richternek azokra a területekre kell fókuszálni erőforrásait, amelyen speciális tudása van: a központi idegrendszer területére az originális kutatásban, a nőgyógyászatra és a bioszimiláris termékfejlesztésre.

Legfontosabb eredmények

1 200

fő meghaladó
K+F bázis

200

féle gyógyszer
több mint 400 féle
kíszerelésben

5,82 millió

darab sürgősségi
fogamzásgátló
termékelérési
programokban 2021-ben

Legfontosabb célok 2022-ben

A minőségbiztosítást támogató és a laboratóriumi információ management rendszer modulonkénti kiterjesztése a minőségirányítási folyamatokra, mindezek leányvállalati bevezetése

A farmakovigilancia hálózaton belüli globális információmegosztás továbbfejlesztése a biztonságos gyógyszeralkalmazás és a betegek jóllétének elősegítése érdekében

2021-es célkitűzések megvalósulása

- ✓ **Magyarországon forgalmazott gyógyszerek promóciójával kapcsolatos szabályozás frissítése**
Teljesült, ahol szükséges volt, módosításokat, kiegészítéseket hajtottunk végre a jogi, a compliance és az etikai megfelelőség biztosítása érdekében.
- ✓ **Digitális kompetenciánk növelésével csökken a papír alapú folyamatok száma a minőségbiztosításban és mérhető módon visszaszorul a papírfelhasználás**
Nem teljesült. A digitális fejlesztések során a megvalósítási fázisban válik majd mérhetővé a papírfogyasztás csökkenése.
- ✓ **GMP akadémia folyamatos kiterjesztése, új tudásanyagok beépítése a GMP ernyőbe**
Teljesült, valamennyi munkavállalónkat bevonjuk a minőségügyi tevékenységekbe, a tervezésbe, valamint a GMP iránymutatás alkalmazásába és ellenőrzésébe.
- ✓ **Globális farmakovigilancia üzleti működési hatékonyság fenntartása és a folyamatos működési kiválóság megteremtése**
Teljesült, a vállalatcsoport minden tagjára kiterjedő minőségbiztosított farmakovigilancia rendszert működtetünk.

3.1 Termékpaletta és innováció

A Richter Csoport a termékek köré épülő üzleti stratégiáját hat stratégiai pillérré építette. A Vállalatcsoport több mint 200 féle gyógyszert gyárt, amelyek szinte valamennyi terápiás területen kínálnak hatékony, korszerű és elérhető árú gyógymódot. A Richter 2021-ben elért forgalmának 57,3 százaléka magas hozzáadott értékű, „specialty” készítmények

(cariprazine, nőgyógyászati és bioszimiláris termékek) árbevételéből, fennmaradó része pedig branded generikus és hagyományos készítmények értékesítéséből származott.

A termékek jellegük és életciklusuk alapján az alábbi módon sorolhatók be a Richter stratégiájába.

Originális kutatás

Az új eredeti vegyületek kutatása a Richter Csoport stratégiájának a sarokköve. Kutatóink továbbra is a központi idegrendszerrel kapcsolatos rendellenességekre összpontosítanak. A cél, hogy a vállalat új molekulát juttasson el az engedélyezésig, költséghatékony módon.

Biotechnológia

Célunk a legkorszerűbb terápiákhoz való hozzáférés javítása költséghatékonyabb bioszimiláris készítményekkel. Központja a németországi mikrobiális fermentáció alapú fejlesztő és gyártó üzem, illetve magyarországi biotechnológiai telephelyünk, amely emlőssejt alapú fermentációs technológiákra épül.

Cariprazine

A Richter originális antipszichotikuma esetében a stratégia középpontjában a piaci potenciál kiaknázása áll új kiszerezési formák fejlesztése, a terápiás területek bővítése és a földrajzi lefedettség növelése által.

Nőgyógyászat

A Richter innovatív és magas hozzáadott értékű termékekkel igyekszik piaci réseket kihasználni e területen, cél a földrajzi Európa piacvezető helyének megszerzése. A Richter tudatos fejlesztések révén úgy alakította gyártóüzemeit, hogy képes legyen elvégezni a kiváló minőségű nőgyógyászati készítmények előállításához szükséges komplex és hosszadalmas eljárásokat.

Branded generikus termékek

A branded generikus portfólió forgalma több mint negyedét teszi ki a gyógyszergyártási szegmensből származó árbevételnek. Célunk az, hogy a jól bevezetett vállalati és termékmárka ismeretségünkre alapozva fenntartsuk pozícióinkat hagyományos piacainkon.

Hagyományos termékek

A hagyományos termékek a gyógyszergyártási szegmens bevételének 13%-t teszik ki. A branded generikus termékekhez hasonlóan, a termékcsoporthoz hasonlóan is a hagyományos piacokon való pozíció megtartása a cél.

Minden pillér hozzájárulása egyaránt fontos a stratégia sikeréhez és küldetésünk szolgálatához, hogy világszerte magas minőségű gyógyszereket biztosítsunk, elérhető áron.

A Richter Csoport árbevételének 77%-át az alábbi három terápiai terület adta 2021-ben:

Nőgyógyászat

Női fertilitás, méhmióma, női fogamzásgátlás, nőgyógyászati fertőzések és hormonpótlás

Központi idegrendszer

Antipszichotikum, nootropikum, antidepresszáns, epilepsziaellenes készítmény, valamint migrénroham oldó és neuropátiás fájdalom csillapítására szolgáló gyógyszer

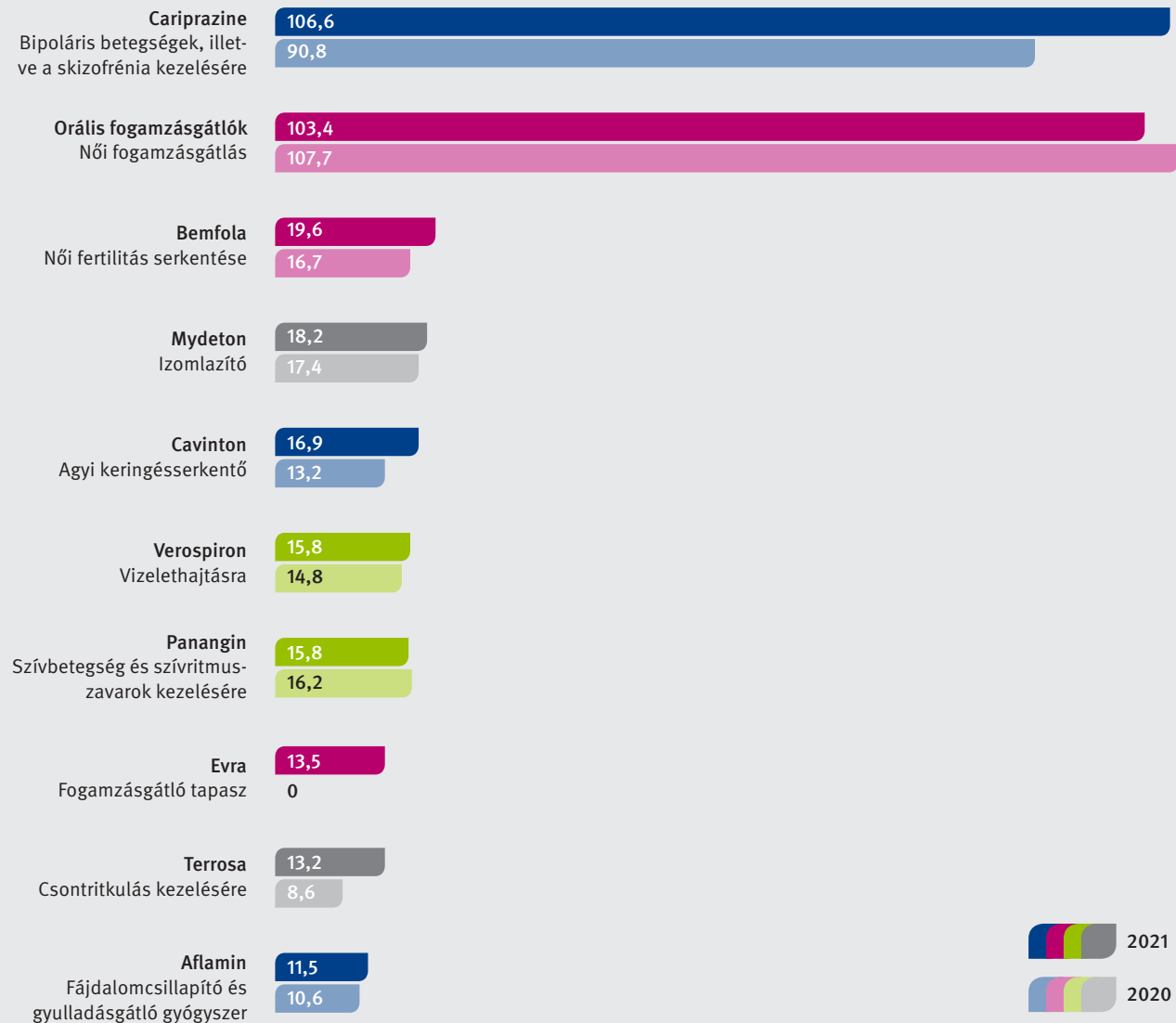

Szív- és érrendszer

Vizelethajtó, koleszterin- és vérnyomáscsökkentők, szívgyógyászat, szívritmuszavar kezelése

5. ábra: A Richter Csoport Top 10 termékének forgalma (árbevétel, MrdFt)

2021

2020

Innováció

A Richter célja, hogy folyamatosan korszerű készítményekkel álljon a lakosság gyógyításának szolgálatában és tevékenységével hozzájáruljon az emberi élet minőségének javításához. Az eredeti gyógyszermolekulák kutatása és az innováció a Richter 1901-es megalapításától fogva kulcsszerepet tölt be a vállalat stratégiájában.

Ezerkétszáz főt meghaladó kutató-fejlesztő bázisával (melyből csaknem 800 fő Magyarországon dolgozik) a cég a kelet-közép-európai térség legjelentősebb gyógyszeripari K+F központja. A gyógyszerkutatás és fejlesztés négy stratégiai irányt ölel fel: rekombináns biotechnológia tevékenység, eredeti kismolekulás gyógyszerjelöltek kutatása és fejlesztése, késői fejlesztési fázisban lévő nőgyógyászati projektek, valamint generikus gyógyszerek fejlesztése.

A Richter Csoport K+F tevékenységének eddigi talán legnagyobb eredménye a Cariprazine hatóanyag kifejlesztése. Az ebben rejlő potenciál kiaknázása stratégiánk egyik sarokköve.

2016 márciusi USA piaci bevezetés óta több mint

650 000 beteget

kezelték a hatóanyaggal.

Az antipszichotikum már

48 országban

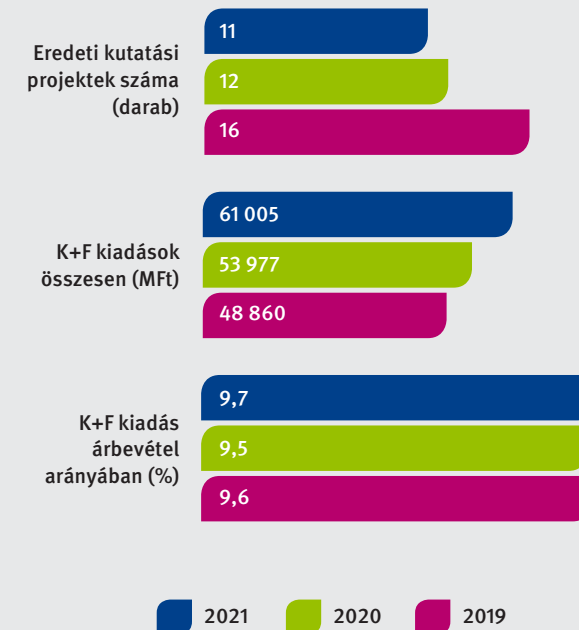
elérhető világszerte, közülük 29-ben ártámogatással.

A cariprazine mellett 10 folyamatban lévő eredeti kutatási projektünk volt, amelyek közül egy fázis II, míg egy fázis I klinikai szakaszban van, nyolc pedig preklinikai kutatási és fejlesztési szakaszokban.

A Richter 2019-ben a kismolekulás originális K+F stratégia alkotásának keretében jelentős újrafókuszálást hajtott végre a megcélzott terápiás indikációkat illetően. Az elmúlt időszakban az erőforrásainkat tovább koncentráltuk a pszichiátria negatív és pozitív (pszichotikus) tüneti doménjaihoz tartozó betegségek tüneti kezelésének, valamint a kognitív zavarok kezelésének kutatására.

A 2021-es év során több tudományos előrelépést sikerült megvalósítanunk a preklinikai szakaszban, alapkutatási tevékenységünk számos elemét rangos nemzetközi folyóiratokban publikáltuk. Kutatási témáink közé olyan új potenciális gyógyszer-célpontokat vontunk be, amelyek nagy kihívást, ám egyúttal jelentős innovációs értéket is képviselnek, és megfelelnek a lehetséges későbbi multinacionális partnerek igényeinek. Kutatás-fejlesztési tevékenységet a Richter Csoport nem csak önállóan, de más hazai és külföldi szakmai partnerekkel együttműködésben is végez. Ennek oka nem csak a szakmai tudáskincs növelése, de a gyógyszerkutatási projektekre jellemző magas kockázatok megosztása is.

6. ábra: A Richter Csoport kutatás-fejlesztési tevékenysége súlyának változása

Állatkísérletek

Állatkísérletek végzése a gyógyszeripar szükséges velejárója. Egyfelől a gyógyszerkészítmények engedélyeztetésével kapcsolatos hatósági elvárások miatt kötelező állatkísérletekkel igazolni a hatóanyagok biztonságosságát és hatékonyságát. Másfelől a Richter elkötelezett aziránt, hogy új, pszichiátriai betegségek kezelésére alkalmas gyógyszereket fejlesszen. Jelenlegi ismeretek szerint ez csak állatkísérletek segítségével lehetséges, az élő és működő állati agyat egyelőre nem lehet teljes egészében helyettesíteni más, nem élő rendszerekkel.

Alapelveként tehát elmondható, hogy a Richter Csoport minden állatkísérletet azért kezd el, mert az elengedhetetlen része egy új gyógyszer fejlesztési folyamatának. A cég ugyanakkor elkötelezett amellett, hogy az elvégzett állatkísérletek számát a szükséges minimális szinten tartsa, illetve még tovább csökkentse, amennyiben az lehetséges. Cégünk belső szabályzata és gyakorlata szerint állatkísérletek kizárólag projektek keretén belül végezhetőek, csak olyan esetekben, amikor az állatok használata semmilyen egyéb módon nem helyettesíthető.

Az állatkísérletek végzésével kapcsolatos jogi megfelelésért felelős személy a Kutatási és Fejlesztési Igazgató a Richterben. A Farmakológia vezetője felelős a NÉBIH (Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal) projektengedélyének érvényesítéséért. A NÉBIH-nek benyújtott projekt engedélyezési kérelmeket az ÁTET (Állatkísérleti Tudományos Etikai Tanács) bírálja el, ezt követően indulhat állatkísérletet igénylő munka a cégnél.

A kísérleti állatok hatósági és társadalmi elvárásoknak megfelelő tartásának és felhasználásának biztosítója a Richter Gedeon Nyrt. Állatkísérleti szabályzata (ÁKSZ), amely gondoskodik az állatkísérletekről szóló jogszabályoknak való megfelelésről.

A Richter megbízott állatjóléti felelősének a feladata a cégnél található állatok jóllétének és gondozásának felügyelete. A Richter keretein belül működő Munkahelyi Állatjóléti Bizottság (MÁB) felelős a belső állatkísérleti szabályzat elkészítéséért, emellett ellenőrzi annak végrehajtását. A bizottság jogosult az állategészségügyi hatóság egyidejű értesítése mellett bármely állatkísérlet leállítására, amennyiben ezt az állatok jólléte

indokolja. A MÁB munkáját kijelölt állatorvos segíti. Az állatokkal dolgozó munkatársak a jogszabályi kötelezettségnek eleget téve rendelkeznek az élőállatokkal való munkára jogosító külön képzettséggel.

Az állatok tartási körülményeit és az állatkísérletes munka jogszabály szerinti végzését a magyar állami szervek (NÉBIH) háromévente ellenőrzik. A Richter csak ISO minősítéssel rendelkező beszállítótól szerez be állatokat. A Richter Csoport véleménye szerint ezek az eszközök képesek hatékonyan biztosítani a legszigorúbb állatjóléti szabályozások érvényesítését – erre vonatkozó elvárásait a vállalat szerződéses partnerei felé is kiterjeszti.

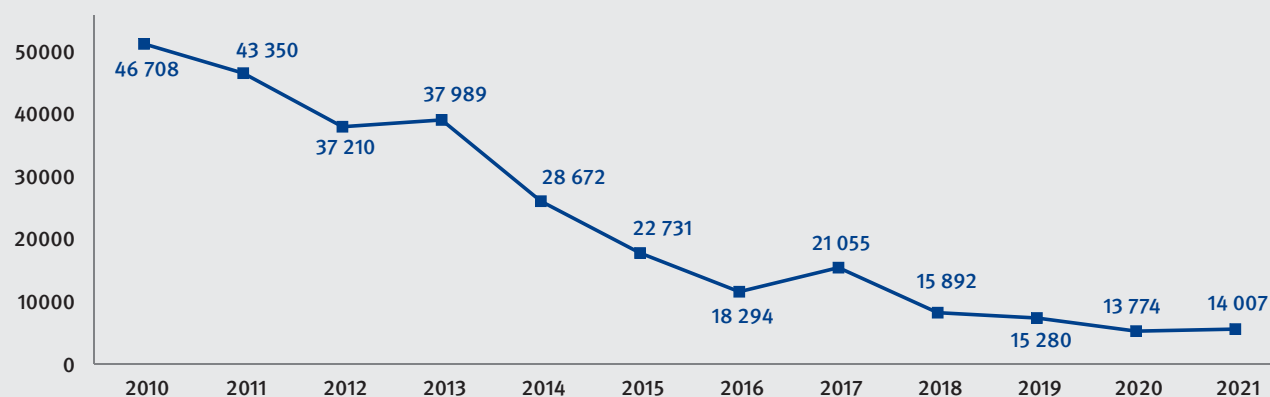
A Richter törekszik az állatkísérletek számának csökkentésére, a „3R” (Replacement, Reduction and Refinement) elvének tudományos célokkal összhangban történő alkalmazása által. A 3R céljainak megvalósulása érdekében helyi etikai szabályozást alkalmazunk – statisztikai elemzésekkel állapítjuk meg az állatok minimálisan szükséges számát egy adott kísérlethez.

Ezen elvek évtizedes alkalmazásának eredményeként a cég sikeresen csökkentette a kísérletekben felhasznált állatok számát: az éves állatfelhasználás a Richterben 2021-ben a 2010-es állatszám mindössze 30%-a volt.

Az állatkísérletek csökkentését lehetővé tevő módszerek közé tartozik az „Intelligence” technika, amikor az állatokon saját lakóketrecükben végeznek döntően nem-invazív vizsgálatokat. Ilyen továbbá az indukált pluripotens őssejt technológia, amely petricsészében képes létrehozni a pszichiátriai kutatások számára releváns sejtmodelleket. A gyógyszerjelölt molekulák tervezését Mesterséges Intelligencia platformok felhasználásával támogatjuk, így hozzájárulva az állatkísérleti idő optimális kihasználásához.

Hisszük, hogy a modern technológiai megoldások egyre növekvő alkalmazásával képesek vagyunk tovább csökkenteni a felhasznált állatok számát a jövőben. Elköteleztük magunkat egy olyan tudományos-elméleti háttér megteremtése iránt, mely az állatkísérleti eredmények minél jobb humán hatékonyságára való lefordítását teszi lehetővé. Ebből a célból tanulmányozzuk a 3D agymodellek és az érintőképernyős viselkedési technikák alkalmazásának lehetőségeit is, mivel ezek új utakat nyithatnak meg a gyógyszerjelölt molekulák tesztelésében.

7. ábra: A Richter Csoport állatfelhasználásának változása 2010-2021 között (állatok száma)

Klinikai vizsgálatok

A klinikai vizsgálatok a gyógyszerfejlesztés alapvető fontosságú részét képezik. Minden évben több száz ember vesz részt a Richter Csoport termékeivel végzett klinikai vizsgálatokban.

A klinikai vizsgálatok lefolytatása során cégünk nagy figyelmet fordít az etikus magatartásra és a minőségre. Minden vizsgálatot vezető kollégától és szerződéses partnertől minimum elvárás, hogy a Helsinki Deklaráció etikai irányelveinek, a Helyes Klinikai Gyakorlatnak (GCP) és a helyi jogszabályoknak megfelelően vegyen részt a vizsgálatban. A klinikai vizsgálatok csak a vizsgálóhely vezetője által is aláírt vizsgálati protokollok és a klinikai vizsgálat futtatásához szükséges dokumentumok helyi/központi etikai bizottságok általi jóváhagyását követően indulhatnak el. A helyi szabályoknak megfelelően a jóváhagyó etikai bizottság a vizsgálat folyamatáról és státuszáról, valamint minden lényeges eseményről információt kap. Az etikai bizottságok pontos jogköre országonként eltérhet, de a bizottság adott esetben akár a vizsgálat leállítását is kezdeményezheti.

A klinikai fejlesztés teljes folyamatában (tervezés és lefuttatás) a fejlesztéssel és a vizsgálattal kapcsolatos kockázatok felmérésre kerülnek, és ezen kockázatok kezelésére akcióterv készül. A klinikai vizsgálatban résztvevők számára (szponzor és szerződött partner oldaláról is) a munkakörükhöz szükséges minden irányelv és szabályozott munkafolyamattal kapcsolatos tréning előírásra, elvégzésük dokumentálásra kerül. A klinikai vizsgálatokban résztvevő Richter alkalmazottak releváns végzettséggel, szakmai tudással rendelkeznek. Minden klinikai vizsgálatnál foglalkozó alkalmazott részletes betanulási programon vesz részt, aminek része a cég szabványműveleti eljárásainak dokumentált oktatása, valamint a GCP ismeretek alapvető elsajátítása is.

A klinikai vizsgálatok tervezésekor szempont, hogy a vizsgálatban résztvevők sokszínűsége biztosított legyen, a vizsgálat garantálja a reprezentativitást a készítményt kapó betegcsoportra nézve. Cégünk területileg jellemzően Európában, Kanadában, Mexikóban, Oroszországban és Kínában folytat klinikai vizsgálatokat, vagyis a klinikai vizsgálatok jelentős átfedésben vannak a vállalat legfontosabb piacaival. Ezáltal a klinikai vizsgálatban résztvevők sokszínűsége is biztosított.

A monitorozás, a folyamatos minőségbiztosítás alapvető feltétele a klinikai fejlesztéseknek. A Richter Csoport minden klinikai vizsgálatnál biztosítja a vizsgálóhelyen történő klinikai monitorozást, illetve a vizsgálóhelyeken és a klinikai vizsgálatok lefuttatásában részt vevő más szerződéses partnereknél rendszeres auditokat végez a vállalat.

Nagy figyelmet fordítunk a klinikai vizsgálatok tervezése és kivitelezése során az etikus magatartásra. Ennek egyik lényeges eleme, hogy csak a minimálisan szükséges számú résztvevőt és csak a minimálisan szükséges szinten terhelünk bármilyen beavatkozással. Továbbá a vizsgálatban résztvevők minden vizsgálattal kapcsolatos beavatkozás előtt részletes és közérthető tájékoztatást kapnak a jogaikról és a vizsgálat céljairól, előnyeiről és az esetleges kockázatokról. Miután minden kérdésük megválaszolásra került, önkéntes, írásos beleegyező nyilatkozatot adnak, amelyet bármikor, indoklás nélkül visszavonhatnak.

A Richter Csoport a klinikai vizsgálati adatokat a megfelelő hatósági felületeken a jogszabályoknak megfelelően folyamatosan publikálja. Emellett rendszeresen publikál klinikai eredményeket nemzetközi szaklapokban, 2021-ben 12 ilyen cikkünk jelent meg.

3.2 Felelős marketing

A Richter Csoport a termékei értékesítésekor mindig törekszik mind a betegek, mind az egészségügyi dolgozók megfelelő tájékoztatására. Ez magában foglalja a marketing anyagok tartalmának összeállítását, valamint az érintettekkel való kommunikáció szabályozását és magas etikai sztenderdek szerinti bonyolítását is.

A Richter munkavállalói mindenkor szigorúan kötelesek betartani a gyógyszeripari marketingkommunikációt szabályozó jogszabályokat és a vonatkozó nemzetközi, helyi és csoportszintű Etikai Kódexeket. Egészségügyi szakemberekkel fennálló kapcsolatainak során a cég törekszik arra, hogy a feddhetetlenség, valamint az alkalmazandó jogszabályok és szabályzatok legszigorúbb előírásainak is minden tekintetben eleget tegyen. A promóciós anyagok és kommunikációk nem lehetnek megtévesztők, azoknak mindenkor pontosnak és a vonatkozó egészségügyi és jogi előírásoknak megfelelőnek kell lenniük, ideértve a bizonyításra, a tudományos alaposságra és a tisztességes egyensúlyra vonatkozó előírásokat.

A Richter Csoport munkavállalóinak minden olyan szabályozást be kell tartani, amelyek az általuk végzett tevékenységekre vonatkozhatnak. E tekintetben az Európai Unió irányelvei: 2001/83/EK irányelve (2001. november 6.), 2005/29/EK irányelve (2005. május 11.), 2006/114/EK irányelve (2006. december 12.) alapvető fontosságúak. A jogszabályokon túl is mérvadó a Medicines for Europe Magatartási kódexe az egészségügyi közösséggel való kapcsolattartásról, illetve Magyarországon a négy magyarországi gyógyszeripari szövetség által megalkotott Gyógyszer-kommunikáció Etikai Kódexe.

Szintén része a Richter Megfelelőségi Kézikönyvnek az Üzleti Magatartás és Transzparencia Szabályzat, ami az egészségügyi szakemberekkel, betegszervezetekkel történő kapcsolattartást, a gyógyszerjogi, illetve a transzparencia szabályokat gyűjti össze és rendszerezi.

A Richter hat alapelvet határozott meg, amelyeket az Egészségügyi Szakembereknek vagy fogyasztóknak szóló minden promóciós kommunikációra alkalmazni kell:

1. Tilos azoknak a gyógyszereknek az ismertetése, reklámozása, amelyekre az adott területre vonatkozóan nem adtak ki forgalomba hozatali engedélyt.
2. Az ismertetés során átadott anyagokban és a reklámanyagokban szereplő minden információnak összhangban kell lennie a gyógyszer alkalmazási előírásában szereplő információkkal. Tilos az engedélyezett indikáción kívüli reklám.
3. A reklámanyagban szereplő információk vagy állítások semmilyen vonatkozásban nem lehetnek tévesek vagy megtévesztők, különösen a valóság torzítása, nem megfelelő hangsúlyozás vagy elhallgatás révén.
4. A promóciós anyagoknak egyértelműnek, tudományosan naprakésznek, kiegyensúlyozottnak és kellően teljes körűnek kell lenniük ahhoz, hogy az olvasó saját véleményét formálhasson. A promóciós anyagoknak a gyógyszer ésszerű felhasználását kell elősegíteniük.
5. Minden reklám-célú állítást érdemi bizonyítékkal kell alátámasztani; azaz jóváhagyott alkalmazási előírásra vagy további, klinikailag releváns tudományos bizonyítékokra hivatkozva. A hivatkozás forrását is fel kell tüntetni.
6. A közzététel vagy terjesztés előtt minden reklám-anyagot előzetesen jóvá kell hagyni az orvos-tudományi szolgálat, illetve egyéb felelős szervezeti egységek által. Ezen alapelv teljesítésének előfeltétele, hogy minden Kapcsolt Vállalkozás számára kötelező egy orvostudományi szolgálat működtetése, amely az általa forgalmazott gyógyszerekkel kapcsolatos információkkal foglalkozik.

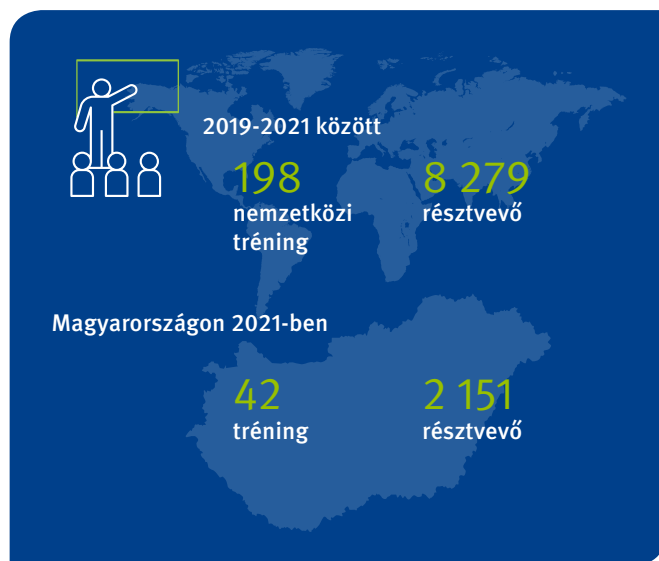
2021 folyamán felülvizsgáltuk a Magyarországon forgalmazott gyógyszerek promóciójával kapcsolatos folyamatainkat. Ahol szükséges volt, módosításokat, kiegészítéseket hajtottunk végre a jogi, a compliance és az etikai megfelelés biztosítása érdekében. Egységesítettük az ismertetési tevékenységekkel és a hozzájuk kapcsolódó aktivitásokkal, az egészségügyi szakembereknek szóló rendezvényekkel és az egészségügyi szűrővizsgálatokkal kapcsolatos eljárásrendünket, átdolgoztuk az ezekre vonatkozó szabályzatokat. Létrehoztunk egy új rendszert a promóciós anyagok jóváhagyására. Az adományozási tevékenységgel kapcsolatos szabályozás frissítése pedig 2022-ben valósul meg.

Marketingtevékenységünkben kulcsszerepet játszanak az orvos- és patikalátogatók, valamint területi vezetők. Az ilyen feladatkörben dolgozó kollégák komplex orvos-szakmai és készségfejlesztő képzéseken vesznek részt rendszeresen. Az egészségügyi dolgozókkal való kommunikáció kizárólag ismertetési tevékenységre, illetve promócióra korlátozódhat, melyet az előző pontban említett, Egészségügyi Szakembereknek vagy fogyasztóknak szóló promóciós kommunikációra vonatkozó hat alapelv lefed. Emellett a Richter Üzleti magatartás és transzparencia szabályzatának II. fejezete szól az Egészségügyi szakemberekkel való kapcsolattartásról, kiemelten az ajándékok, a rendezvények és oktatások támogatása, a vendéglátás, a szponzoráció és az adományok, minták és a megbízási szerződések kapcsán.

A Richter Csoport az egészségügyi dolgozókkal több területen is együttműködik. Az egyik ilyen az orvosok és egészségügyi dolgozók képzése, mely saját erőforrásból és harmadik felek által szervezett eseményeken is történik. Üzleti magatartás és transzparencia szabályzatunknak megfelelően a Richter olyan képzést támogat, ami „olyan terápiás területeket érint, amelyeken az Egészségügyi Szakemberek ténylegesen praktizálnak, és az közvetlenül kapcsolódik a Richter terápiás területeihez”. A másik, Egészségügyi Szakemberekkel való együttműködésre vonatkozó alapelv a termékek klinikai vizsgálatában való együttműködésre vonatkozik, melyről bővebben a Klinikai vizsgálatok fejezetben írunk. A Richter Globális Megfelelőségi Programja biztosítja, hogy ezek az

együttműködések minden körülmények között a szabályosság és etikusság keretein belül maradjanak. Bármely résztvevőnek lehetősége van az esetleg felmerült kérdések vagy problémák esetén választ kérni a bejelentő rendszerünkön keresztül. Erről bővebb információ az Üzleti etika fejezetben található.

A Richter 198 nemzetközi tréninget szervezett a Csoport munkatársai számára 2019-2021 között, ezeken összesen 8 279 fő vett részt (a több képzésben résztvevő dolgozók többször jelennek meg ebben a számban). Emellett minden leányvállalatnál megszervezésre kerülnek saját, az országra kiterjedő belső képzések is. Magyarországon 2021-ben 42 tréningre került sor, amin az összesített résztvevőszám 2 151 volt.

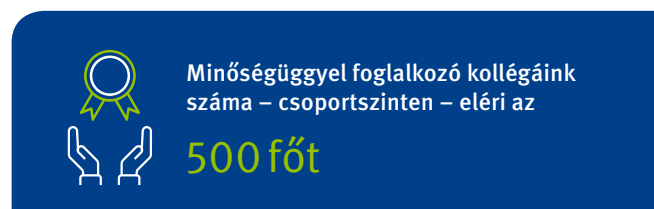
A jelentéstételi időszakban marketingkommunikációval kapcsolatban 2021-ben egy büntetése volt a Richter Csoportnak, Magyarországon, ahol az illetékes hatóság, az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet (OGYÉI) 34 millió forintos bírságot szabott ki a Richterre.

3.3 Fogyasztók egészsége és biztonsága

Gyógyszergyártási és fejlesztési tevékenységünk minden fázisában, termékeink teljes életciklusa alatt elsődleges célunk, hogy fogyasztóink egészségét és biztonságát megőrizzük. Ezt az elkötelezettséget felsővezetőink Minőségpolitikai nyilatkozatban is közzétették és kiterjedt minőségirányítási rendszert működtetünk ennek betartása érdekében.

A Richter Csoport számára a hazai és nemzetközi gyógyszeripari szabályozási környezet szerinti működés alapvető fontosságú. Magunkra nézve kötelező érvényűnek tekintjük a közintézmények, hatóságok, így például az Európai Bizottság, az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) vagy az USA Élelmiszer és Gyógyszerügyi Hivatala (FDA) által kiadott döntéseket, iránymutatásokat is.

Gyógyszerfejlesztéseink során nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy műszerekkel való felszereltségünk, módszereink és kollégáink felkészültsége megfeleljen a legmagasabb elvárásoknak. Műszerparkunkat folyamatosan frissítjük, mert fontosnak tartjuk, hogy lépést tartsunk a technika fejlődésével.

Gyártás során is fokozott figyelmet fordítunk az érvényes technológiai és minőségügyi szabályozások, a hazai, európai és más nemzetközi jogszabályok és előírások betartására. Gyártási tevékenységünket és minőségügyi rendszerünket anyavállalatunknál és termelő leányvállalatainknál egyaránt rendszeresen ellenőrzik szerződéses partnereink és a hatóságok.

A helyi hatóságokon kívül az elmúlt időszakban – kereskedelmi kapcsolatainknak megfelelően – a román, lengyel, orosz, belorusz, jemeni, kínai, türkmén, perui, dél-koreai, szaúdi hatóságok tartottak ellenőrzést, és vizsgálták a gyártás és

a minőségirányítási rendszer megfelelését Richter Csoport-szinten. Minőségügyi rendszerünk megfelelőségét elismerik mind az európai hatóságok, mind az FDA. Nagyon büszkék vagyunk arra, hogy ezek az ellenőrzések évek óta kritikus észrevételek nélkül zárulnak. A regulatory, azaz hatósági inspekcióknak 2021-ben is 100%-a végződött kritikus probléma azonosítása nélkül.

4. táblázat: Gyógyszeripari gyártási gyakorlat auditok száma csoportszinten (db)

	2019	2020	2021
GxP (Good Practice) auditok száma	14	10	19
Hatósági ellenőrzések száma	10	2	3
Hatósági ellenőrzéseken kritikus észrevétel száma	0	0	0

A Richter Csoport teljes körű minőségirányítási rendszert működtet, mely az aktuális Good Manufacturing Practice (Helyes Gyógyszergyártási Gyakorlat, GMP) követelményeire épül, és magában foglalja mindazon termékek, eszközök, folyamatok tervezésének, fejlesztésének és szabályozásának kockázatkezelését, amelyek veszélyforrást jelenthetnek akár a beteg, akár a Richter szempontjából. Folyamatosan történik a minőségügyi rendszer hatékonyságának fejlesztése és harmonizálása a teljes cégcsoport vonatkozásában, így leányvállalataink működését is folyamatosan monitorozzuk és törekszünk a minél egységesebb szemlélet és eljárásrend kialakítására.

Termékeink minőségének alakulását napi szinten nyomon követjük és évente értékeljük. A napi szintű nyomon követés lehetőséget biztosít az azonnali beavatkozásra már nagyon kis eltérés esetén is.

2018-ban megfogalmaztuk a minőségirányítás öt éves digitális vízióját, amely értelmében célunk a minőségirányítás fejlesztése automatizált, papírmentes folyamatok mentén,

értékteremtő tevékenységet végző kollégákkal. Ez a folyamatos digitális fejlesztési folyamat felöleli a minőségbiztosításon túl az analitikai mérések automatizált megvalósulását is és kiterjed a minőségi bizonylatok digitalizálására is.

Stratégiai céljaink elérése érdekében valamennyi munkavállalónkat bevonjuk a minőségügyi tevékenységekbe, a tervezésbe, valamint a GMP iránymutatás alkalmazásába és ellenőrzésébe, ezzel elősegítve a fejlett minőségszemlélet fenntartását a cég minden dolgozójában. Ezt biztosítja dolgozóink rendszeres, egész évre kiterjedően folytatott oktatása, megfelelő tájékoztatása és a követelményeknek eleget tevő munkakörülmények.

A gyártásban felhasznált és vásárolt anyagok gyártóinak értékelése minőségbiztosítási rendszerünk fontos eleme. A partnerek kiválasztásánál kiemelt szempont a megfelelő minőségű termék gyártása mellett a jól működő minőségbiztosítási rendszer is. Az ellenőrzések során azt vizsgáltuk, hogy partnereink teljesítik-e a szabályozás által és a szerződéseink alapján elvárt követelményeket, folyamatokat.

5. táblázat: Beszállítói auditok száma csoportszinten (GRI 102-9) (db)

	2019	2020	2021
 Helyszíni audit	69	9	12
 Papíralapú audit	1	5	15
 Távoli audit	0	2	5
 Harmadik fél által végzett audit	3	3	5
 Beszállítói auditok száma összesen (Richter által)	73	19	37

A GMP előírásoknak megfelelően a disztribútorokkal egyeztetve a vásárolt anyagok gyártóit pontosan ismerjük, és lehetőség szerint közvetlenül a gyártóktól vásárolunk.

Az engedélyezési előírásoknak való megfelelés érdekében szigorú változtatáskövető rendszert működtetünk. Ennek célja, hogy eljárásainkba csak olyan változtatások kerülhessenek bevezetésre, amelyeket bevezetés előtt szakértőink teljes mélységükben átgondoltak és termékeink minőségét nem vagy pozitívan befolyásolják. Ezek a változtatások érinthetik a gyártási technológiát, beszállítókat, csomagolóanyagokat, szabályozásokat stb.

Minőségügyi rendszerünk része a termékek értékesítése is. Ennek fontos eleme, hogy kizárólag érvényes gyártási, illetve nagykereskedelmi engedéllyel rendelkező partnereken keresztül értékesítjük termékeinket. Ugyancsak prioritás a Richter és partnerei számára annak megelőzése, hogy hamisítványok kerüljenek kereskedelmi forgalomba, amelyek akár a betegek életét, egészségét is veszélyeztethetik.

A cél érdekében speciális csomagolástechnikát, dézsmazárát és egyedi azonosítót alkalmazunk készítményeinken. Biztonsági előírásokkal szabályozzuk a selejt készítmények és csomagolóanyagok megsemmisítését. Fokozottan figyeljük és vizsgáljuk ki azokat a minőségi bejelentéseket, ahol szóba jöhet a hamisítás és pontosan, a belső és külső szabályozásnak megfelelően kezeljük az ellátási láncból érkező ezzel kapcsolatos figyelmeztetéseket is. A betegek biztonsága elsődleges prioritás, a beérkezett reklamációk feldolgozására külön minőségirányítási rendszert működtetünk.

6. táblázat: Készítmény reklamációk és termékvisszahívások száma csoportszinten (db)

	2019	2020	2021
Termékekkel kapcsolatos reklamációk száma			
Jogos reklamációk	507	547	688
Nem jogos reklamációk	779	977	983
Kivizsgálási folyamatban lévő reklamációk	0	0	108
Termékvisszahívások száma			
Termékvisszahívások száma	4	4	5
Sarzsorszám	6	11	17

A termékvisszahívások 2021-ben két országot, 2020-ban három országot, 2019-ben négy országot érintettek, minden esetben országspecifikus problémára mutattak rá.

A fogyasztók egészsége és biztonsága nem csak gyógyszerek, hanem az orvostechonikai eszközök, illetve gyógyszer-orvostechonikai eszköz kombinációs termékek tekintetében is kiemelt vállalati cél, egész életciklusukon keresztül. Minőségirányítási rendszerünk az orvostechonikai eszközök kutatására, fejlesztésére, gyártására, forgalmazására és a forgalmazást követő felügyeleti tevékenységekre is kiterjed, biztosítva a szabályozási környezetnek és a vonatkozó szabványoknak való megfelelést is. Ez iránti tevékenységünk minden évben vizsgázik a felügyeleti tevékenységet ellátó, bejelentett szervezetek minőségirányítási auditjában. A minőségirányítás öt éves digitális vízióját az orvostechonikai eszközökre is adaptáljuk, biztosítva a folyamatos, rendszeres, adat alapú minőségirányítási folyamatokat és döntéseket.

3.4 Gyógyszerbiztonság

A farmakovigilancia lényege a gyógyszerek haszon-kockázat arányának folyamatos figyelemmel követése (monitorozása) és értékelése, ennek alapján a helyes és biztonságos gyógyszeralkalmazás biztosítása. Erre azért van szükség, mert a betegek eltérően reagálhatnak az egyes gyógyszerekre, melyek használata során nem kívánt mellékhatások léphetnek fel. A cél, hogy csak olyan készítmények kerüljenek forgalomba, melyek hasznossága egyéni és társadalmi szinten is jelentős, ugyanakkor alkalmazásuk kockázata elfogadható.

A farmakovigilancia átszövi a Richter minden egységének működését, a kutató-fejlesztő/termékfejlesztési tevékenységektől kezdve a klinikai-orvosi vonatkozású feladatokon át a törzskönyvezési, marketing ill. minőségirányítási tevékenységekig. Nincs a cég működésének olyan aspektusa, mely direkt vagy indirekt módon ne kapcsolódna valamilyen szinten a farmakovigilanciához. Ebben az örökös tevékenységben a teljes Richter vállalatcsoport részt vesz, és hasonló gondosságot várunk el kereskedelmi partnereinktől is.

Ennek érdekében a vállalatcsoport minden tagjára kiterjedő minőségbiztosított farmakovigilancia rendszert működtet, amely figyelemmel kísér minden változást a gyógyszerek előnyrizikó egyensúlyában azok teljes életciklusán keresztül, és erről tájékoztatja a hatóságokat, az egészségügyi dolgozókat és a betegeket.

Az információ gyűjtésének, továbbításának és elemzésének támogatására immáron több mint 10 éve a Richter a nemzetközi sztenderdeknek megfelelő informatikai rendszert üzemeltet. Segítségével a gyógyszerbiztonsági szakemberek a beérkező adatokat képesek folyamatosan elemezni. Ezen tevékenység az Európai Unió gyógyszerhatóságaival összhangban, az információkat kölcsönösen megosztva, törvényi kötelezettségeinknek megfelelően történik.

7. táblázat: Gyógyszerbiztonsági bejelentések száma évente, csoportszinten (db)

	2019	2020	2021
Bejelentések száma	12 000	14 500*	14 500

* Újraközölt adat, a 2020-as jelentésben 13 500 darabos érték szerepelt

Az adatgyűjtés és -elemzés célja a gyógyszerek biztonságossági profiljának minél pontosabb feltérképezése annak érdekében, hogy a készítmények alkalmazása mind az indikációt, mind a célpopulációt tekintve még pontosabban történjen – elsősorban az alkalmazási előírások és betegtájékoztatók tökéletesítése révén. A rendszer feladata az is, hogy riasszon és beavatkozzon, ha a termék biztonságosságának megváltozását észleli vagy olyan körülményt tud előjelezni, mely a társadalmat előre nem látott kockázatnak teheti ki.

Mivel mellékhatásoktól mentes gyógyszer nincs, hisszük, hogy tevékenységünk, mely gyógyszereink haszon-kockázat arányának lehető legpontosabb megismerését célozza, védi a betegeket és egyúttal termékeinket is. Vállalatcsoportunk a farmakovigilanciára szolgálatként tekint, melyet Gyógyszerbiztonsági Politikájában is megfogalmazott. Tevékenységünket minőségbiztosítottan, a Helyes Gyógyszerbiztonsági Gyakorlat (Good Pharmacovigilance Practice) nemzetközi elvei szerint végezzük. A jogszabályi elvárásoknak megfelelően a Richter farmakovigilanciáért felelős munkatársat alkalmaz (Qualified Person for Pharmacovigilance), aki a gyógyszerbiztonság rendszer működését felügyeli és a rendszer megfelelőségének személyi felelősségét hordozza.

Globális farmakovigilancia rendszerünkben az európai régióra vonatkozóan fontos mérföldköveket értünk el egy egységes üzleti modell megvalósításával, melynek köszönhetően költséghatékonyan működő minőségbiztosított rendszert implementáltunk, tovább erősítve működési kiválóságunkat. Ezen túlmenően továbbfejlesztettük a szignál- és kockázatkezelési tevékenységeink üzleti folyamatát.

Farmakovigilancia rendszerünk folyamatosan ellenőrzött belső és külső (partneri) auditok, illetve hatósági inspekciók által. Globális szinten az elmúlt három évben közel 40 auditon, továbbá több mint 10 hatósági vizsgálatban vett részt a rendszerünk, miközben cégünk 25 kereskedelmi partnerünk farmakovigilancia működését ellenőrizte.

8. táblázat: A Richter Csoportnál elvégzett külső és belső farmakovigilancia auditok száma (db)

	2019	2020	2021
Külső partnerek által végzett PV auditok	8	8	10
Általunk tartott belső PV auditok	7	6	7

3.5 Termékelérés

A termékek elérésének biztosítása olyan fogyasztói csoportok számára, akik egyébként földrajzi, gazdasági vagy bármilyen egyéb tényező miatt nehezen férnek hozzá a készítményekhez, a gyógyszeripar társadalmi felelősségvállalásának elemi része. A gyógyszerelérési programok fontos célterületét jelentik az alacsonyabb jövedelemmel rendelkező országok, de a magasabb jövedelmű országok is célterületek lehetnek, ha a helyi szabályozások miatt nehezen vagy magas áron hozzáférhető a termékek az adott piacon. Mivel a gyógyszergyártó vállalatok termékpalalettája és földrajzi lefedettsége eltérő, ezért a gyógyszerelérési programok is minden esetben az adott vállalat lehetőségeitől függenek.

Általános jelleggel elmondható, hogy a Richter Csoport originális termékei mellett számos generikus és bioszimiláris termékkel is rendelkezik, amit az originális termékekhez képest kedvezőbb áron biztosít, így növelve az adott hatóanyaghoz való hozzáférhetőséget több kiemelt csoport számára is. Az árkülönbség mértéke számos tényezőtől függ, ilyenek például az adott ország szabályozása, a hatóanyag támogatási helyzete, a terápiás terület, a versenytársak száma. A Richter Csoport piacain jellemzően országos szinten hozott döntésekkel támogatjuk a hátrányos helyzetben lévőket.

A vállalat célzott termékelérési programjainak középpontjában a vállalat stratégiájában is központi szerepet játszó nőgyógyászati portfólió áll. Ezek jellegzetesen olyan termékek, amelyek a fogyasztók speciális élethelyzetében szükségesek és a célcsoportok számára gyakran nehezen hozzáférhetőek.

A Richter Csoport termékelérési törekvéseinek alapvetően három típusa van.

Az egyik ilyen, hogy kórházaknak/szociális intézményeknek adott gyógyszeradományokkal, kedvezményes gyógyszerekkel, egyes országokban pedig a családtervezési programok/központok támogatásával segít a vállalat. Moldovában például a 2018-2022 közötti időszakra első alkalommal hagyták jóvá a szexuális és reprodukcióval kapcsolatos nemzeti programot. E program célja a

fogamzásgátló gyógyszerek központosított beszerzése az Egészségügyi Közbiztosítási Központ által, valamint azok szétosztása a családtervezési központok és az ún. ifjúsághoz központok között. Moldovában 40 ilyen központ van, amelyek fogamzásgátló szerekekkel látják el a reprodukció korú, szociálisan érzékeny csoportokat. A Richter orális fogamzásgátlókkal járul hozzá a programhoz. A másik hasonló példa Üzbegisztán, ahol 2020-ban a Richter szállított fogamzásgátló tablettákat egy nemzeti családtervezési programhoz.

A támogatások másik nagy csoportját a segélyszervezeteknek kedvezményes áron adott termékek jelentik. Több segélyszervezettel működünk együtt, akiknek igen kedvező áron adjuk át sürgősségi fogamzásgátló termékünket, és akik azt fejlődő országokban élő rászorulókhöz juttatják el. Ezen kívül vannak olyan fejlődő országok (Jemen, Kenya, India) ahol kereskedelmi társaságoknak, de szintén jelentős kedvezménnyel adjuk a termékeket. A termékelérés keretében átadott mennyiségeket, illetve azt, hogy ez az összes eladott sürgősségi fogamzásgátló hány százalékát jelenti, az alábbi táblázat mutatja be. Fontos megjegyezni, hogy mivel a termék esetében egy tabletta egy kezelést jelent, ezért a lenti táblázat egyben a termékkel elért rászorulókat is mutatja.

A termékelérési törekvések harmadik területe annak segítése, hogy a páciensek a megfelelő terápiát a megfelelő időben kapják meg, és azt a szükséges ideig használják is. Ennek érdekében egyes terápiás területeken beteg támogató programokkal gondoskodunk a páciensek számára fontos információk eljuttatásáról. Számos esetben például egyedi csomagolású (unique dose) gyógyszert biztosítunk, ami lehetővé teszi, hogy az adott beteg biztonságosan a megfelelő típusú és mennyiségű gyógyszerhez jusson. Más esetekben a csomagoláson, bliszteren olyan piktogramokat használunk, ami szintén segíti a megfelelő termékelérést (melyik nap, milyen napszakban kell bevenni). Az utolsó és legaktívabb részvételt igénylő segítség, amikor a gyógyszer beviteléhez szükséges eszköz használata nehézséget okoz. A csonttritkulás kezelésére szolgáló bioszimiláris készítményünk használatára – beteg támogató programunk keretében – egészségügyi szakemberek (nővér, asszisztens) tanítják a betegeket.

9. táblázat: Sürgősségi fogamzásgátló termékek termékelérési programokban értékesített mennyisége

	2020	2021
Segélyszervezeteknek kedvezményes áron adott mennyiség (millió darab)	2,96	2,13
Kedvezményes áron, fejlődő országokban eladott mennyiség (millió darab)	2,64	3,69
Termékelérési program keretében adott mennyiség az összes értékesített mennyiség %-ában (%)	28	27

4. Munkatársainkért

A Richter Csoport hisz az emberek életminőségének javításáért végzett világszínvonalú csapatmunkában, épít a cég hagyományos értékeire és működését áthatják globális ambíciói. A Richter számára innovatív és tudásintenzív gyógyszeripari vállalként kiemelkedően fontos a munkavállalók tudása. Célunk ezért, hogy egyre jobb munkahellyé váljunk, amely vonzza a tehetségeket, és elkötelezetté teszi a kulcsembereket a magas szintű teljesítmény és a kitűzött célok elérésén keresztül.

Nekünk a folyamatos fejlődés ad stabilitást, és ennek alapját munkatársaink hosszú távú fejlesztése és megtartása, a biztos pénzügyi háttér, a folyamatos innováció és a hazai központú irányítás adják. Külön figyelmet fordítunk a kiemelkedő teljesítményű munkavállalók értékelésére és díjazására. A munka-magánélet megfelelő egyensúlya és a munkatársak mentális jóléte érdekében stresszkezelési és szabadidős programokat, személyes tanácsadást kínálunk munkatársaink számára. Foglalkoztatási kultúránkban éppúgy figyelmet fordítunk a pályakezdő fiatalok megszólítására, mint a humánus generációváltás megvalósítására.

Legfontosabb eredmények

50%

Női munkavállalók aránya a gyártóegységekben

50%

Iskolarendszerű vagy azon kívüli képzésben részt vevő munkavállalók aránya 2021-ben

2022-es célok

A stratégiát támogató kultúra kialakítása erősségeink továbbfejlesztésével, az értékek beépítése mindennapjainkba

Továbbfejlesztett HR-élmény folyamataink digitalizálásával, Employee Central bevezetése

Nemzetközi HR keretrendszer kidolgozása, HR tevékenység kiterjesztése leányvállalatokra is

2021-es célkitűzések megvalósulása

Szemléletváltás projekt

Folyamatban. A projekt a terveknek megfelelően elindult. 4 000 fő megkérdezésével, reprezentatív kutatással felmértük a jelenlegi vállalati kultúrát, és meghatároztuk az elérendő kultúrát, a fejlődési pontokat. Meghatároztuk a Richter négy fő értékét is – felelősség, emberközpontúság, innováció és kiválóság.

Vezetőfejlesztés

Teljesült. Az eddiginél szélesebb és sokszínűbb vezetőfejlesztési portfóliót vezettünk be, kiemelten változás, hatékonyság és innováció témákban, összhangban a vállalati stratégia megvalósításához szükséges képességek fejlesztésével.

Egyensúly Program bevezetése

Teljesült. A programot elindítottuk munkatársaink fizikai, mentális egészségéért és a jó környezet fenntartásáért.

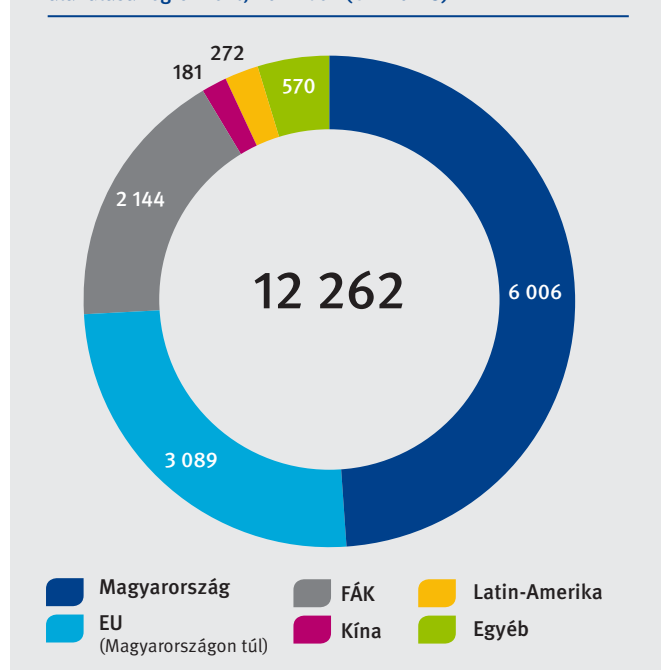
Duális képzés

Folyamatban. A vegyipari szakképzési ágazati duális képzőközpont üzleti terve elkészült, az együttműködés keretrendszerének koncepciója kialakításra került a hosszú távú középfokú vegyipari gyártó utánpótlás biztosításáért.

4.1 Foglalkoztatás

A Richter Csoport teljes létszáma 12 262 fő volt 2021 végén. Az összes foglalkoztatott mintegy fele Magyarországon, 69%-a pedig a termelőüzemeknek is helyt adó országokban dolgozik.

8. ábra: A Richter Csoport munkavállalói záró létszámának alakulása régióinként, 2021-ben (GRI 102-8)

A foglalkoztatás típusa szerint döntő többségben vannak a teljes munkaidőben (létszamarányosan 96%), illetve a határozatlan idejű szerződéssel foglalkoztatottak – Magyarországon, az anyavállalatnál például 5 465 határozatlan mellett mindössze 154 határozott idejű szerződéssel rendelkező munkavállaló dolgozik a vállalatnál.

Fluktuáció tekintetében elmondható, hogy a termelőüzemeknek is helyt adó országokban az összes kilépő és az átlaglétsszám aránya 2021-ben 12% volt, amely a magyarországi 15%-os benchmark értékhez képest pozitív eredmény.

4.2 Tehetségek vonzása és megtartása

A Richter Csoport számára a többi piaci szereplőhöz hasonlóan – mind a gyógyszeriparban, mind azon kívül – továbbra is kihívást jelent az egyre mobilisabb munkaerő megtartása. Az utóbbi években kialakult hiányszakmákban dolgozókért, illetve a középfokú végzettségű munkavállalókért tovább fokozódott a bérverseny a munkáltatók között. A vállalat továbbra is nyitott a külföldi munkavállalók foglalkoztatása irányában, ami nemcsak a munkaerő megtalálását könnyíti, hanem így a nemzetközi tudás behozatala is lehetségessé válik.

Nagy hangsúlyt fektetünk a megfelelő utánpótlás biztosítására, hiszen ennek sikere egyértelmű versenyelőnyt jelenthet a mai foglalkoztatási piacon. Továbbra is érzékelhető a tendencia, hogy nő a távolság az iskolarendszerek által biztosított tudás és a foglalkoztatói oldal elvárásai között.

A Richter Csoport ennek leküzdésére számos akciót indított az elmúlt években. Aktív, országos szintű jelenléttel az állásbörzéken, szakmai rendezvényeken, workshopokon biztosítjuk, hogy a következő generáció számára is ismert és vonzó munkáltatói kép alakuljon ki a Richterről. Nyári szakmai gyakorlat helyeket biztosítunk az érdeklődő fiatal szakembereknek, illetve 2 éves gyakornoki programot is működtetünk kezdő gyógyszerészeknek és műszaki diplomásoknak.

A magas képzettséget igénylő, különösen a K+F területen megnyíló állások betöltése a Richter Csoport számára 2021-ben nem okozott problémát, ami a vállalat kiemelkedő elismertségének köszönhető a diákok körében. A pozitív képet ugyanakkor proaktívan is alakítjuk, például együttműködünk hazai és nemzetközi oktatási intézményekkel.

Magyarországon jelenleg 21 különböző egyetemi karral vagy intézettel van keretszerződése a vállalatnak. Kiemelendő ezek közül a Pannon Egyetem, amellyel duális képzést is folytatunk, illetve a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, ahol kooperatív képzés elindítását támogattuk. 2020-tól a hagyományosan nagy létszámú gyógyszerész, vegyész- és biomérnök képzések mellett új eleme felsőoktatási együttműködéseinknek a kooperatív üzemmérnöki képzésekben való aktív részvétel.

Folyamatban van egy egyedülálló gyógyszeripari ágazati képző központ kialakítása más piaci szereplőkkel annak érdekében, hogy már középiskolai szinten folyamatosan biztosítani lehessen a felkészült vegyésztechnikus kollégák képzését - ennek érdekében duális vegyésztechnikus képzést is indítottunk. Az együttműködések nem korlátozódnak Magyarországra, Lengyelországban 11, míg Oroszországban három oktatási intézménnyel áll a vállalat partneri kapcsolatban. Romániában és Indiában három egyetemi együttműködés keretében érkeztek gyakornokok a Richter helyi tagvállalataihoz.

A Richter K+F tevékenysége javarészt Magyarországon zajlik – a 742 fős K+F átlaglétsszám mellett 50 új belépő és 73 kilépő (főként junior pozíciókból) volt a területen 2021-ben. Ez 10%-os teljes és 7%-os önkéntes K+F fluktuációt jelent, amely a jelenlegi gyorsan változó környezetben a Richter Csoport értékelése szerint a 15%-os teljes fluktuációra vonatkozó piaci benchmark értékhez és a 11%-os önkéntes fluktuációs piaci benchmark értékhez képest igen jó eredmény.

Nemcsak munkatársaink megtalálása, hanem megtartásuk és tudásuk lehető legjobb hasznosítása is fontos számunkra. Ennek fontos eleme teljesítményértékelési rendszerünk (TÉR), amely egyben lehetőséget nyújt a Richter előtt álló célok, feladatok szélesebb körű kommunikálásához. A TÉR-beszélgéseken van lehetőség munkatársaink egyéni jövőbeli elképzeléseivel, karrierterveivel is foglalkozni. A teljesítményértékelő rendszer fejlődését jelzi, hogy 2021-ben már az érintett kollégák 98,1%-a esetében megtörtént a formális értékelés, ez az érték a korábbi években 90% körül volt.

4.3 Sokszínűség és esélyegyenlőség

A Richter Csoport nemre és korra tekintet nélkül biztosítja az előrelépést, a szakmai fejlődési lehetőségeket és vezetői kinevezéseket. Egyenlően elérhető képzési/fejlesztési feltételek állnak rendelkezésre minden munkavállalói és vezetői réteg számára. A gyógyszeripar sajátossága, hogy nagy a magasán képzett munkatársak aránya.

A nők aránya a gyártóegységeken belül 50%, ahogy az ESG adattábla mutatja a 2. Fejezetben. A női munkavállalók arányán belül kiemelten figyelendők a vezetői csoportok – a nők arányát az anyavállalaton belül, vezetői szinteken az alábbi táblázat mutatja be. A vállalat középvezetésében megfelelően tartjuk a nők arányát, de a felsővezetésben és ügyvezetésben célunk ezt az arányt növelni a jövőben.

10. táblázat: A Richter anyavállalat női munkavállalóinak aránya a vállalati vezetői csoportokban (GRI 405-1) (%)

	2019	2020	2021
Igazgatóság	27	18	17
Felügyelőbizottság	40	40	33
Felsővezetés	24	24	29
Középvezetés	45	44	40

A nemek közti egyenlőséget javadalmazási szempontból is fontosnak tartjuk és folyamatosan monitorozzuk – az átlagos alapszabvány aránya a női és férfi kollégáink bérezését tekintve 97% a beosztott munkavállalók, 99% a vezetők tekintetében.

A Richter Csoport formális Sokszínűségi és Bevonási stratégiával még nem rendelkezik, ennek elkészítése azonban szerepel a 2022-es célkitűzések között. A sokszínűség ettől függetlenül nemcsak a nemi különbségek kezelésében jelenik meg a vállalatnál, hanem a diákok és nyugdíjasok foglalkoztatási lehetőségeiben is – szövetkezeti formában, főállású lehetőségként vagy részmunkaidőben.

A munkaerő sokszínűségének támogatására 2021-ben magyarországi tagvállalatainknál „rejtett előítéletek” tematikájú tréninget is bevezettünk. A képzés segíti a vezetőket annak elérésében, hogy csapatukban a különbözőség erény, a vita új lehetőségek forrása legyen. 2021-ben 40 fő vett részt az oktatáson, a jövő évre vonatkozóan pedig – a stratégiai célkitűzéssel összhangban – tervezzük ezt a számot növelni.

A Richternél kiemelten fontosnak tartjuk, hogy minden munkatársunk etikus munkakörnyezetben dolgozhasson. Munkatársaink védelme, a szóbeli és fizikai zaklatástól mentes munkakörnyezet fenntartása a sokszínűség fenntartása miatt is fontos. Ennek támogatására hoztuk létre 2016-ban a Megfelelőségi Forródrótot, ahol kollégáink anonim módon tehetnek bejelentést a tudomásukra jutó, fentieknek ellentmondó cselekedetekről. Erről részletesebb információ az Üzleti etika fejezetben található.

4.4 Munkavállalók elkötelezettsége és jólléte

A Richter Gedeon Nyrt. 2021 folyamán indította el szemléletformáló projektjét, amelynek célja egyrészt, hogy a vállalat kultúrája maximálisan tudja támogatni középtávú üzleti stratégiai céljainkat, másrészt pedig, hogy egy olyan 21. századi munkakörnyezet jöjjön létre, amely vonzó és megtartó erővel bír jelenlegi és leendő munkavállalóink számára. A szemléletformálás és elkötelezettség-fejlesztés több szinten indult el és valósul meg folyamatosan.

A vállalat jelenlegi kultúráját – azaz a kiindulópontot – a Human Synergistics eszközzel mértük fel és ugyancsak ezzel határoztuk meg a Richterben a kultúrával kapcsolatos vágyott állapotot is. Kijelölésre került négy vállalati érték (Felelősség, Emberközpontúság, Kiválóság és Innováció), amelyek meghatározzák a Richter mindennapi életét és befolyásolják kollégáink mindennapi viselkedését, munkavégzését. A négy vállalati érték kommunikációjának része, hogy különböző szintű vezetői és munkavállalói fórumokon foglalkozunk a témával. Ez a fórum sorozat a 2021-es év őszén indult és 2022-ben folytatódik.

Mélyebb elemzést igénylő dolgozói elégedettség-vizsgálatokat a szervezeti egységek vezetőivel egyeztetve, illetve olyan esetekben kezdeményezünk, amikor a fluktuáció folyamatos monitorozása során kapott eredmények alapján ezt indokoltnak látjuk. A termelő vállalatok közül Oroszországban és Romániában végeztek 2021-ben munkavállalói elégedettség felmérést. Ezen felül Romániában ún. pulse check-et vezettek be a kollégák mindennapi jóllétének monitorozására. A Richter Csoport tervezi a jövőben az elégedettség felmérés bevezetését szélesebb körben, meghatározott gyakorisággal.

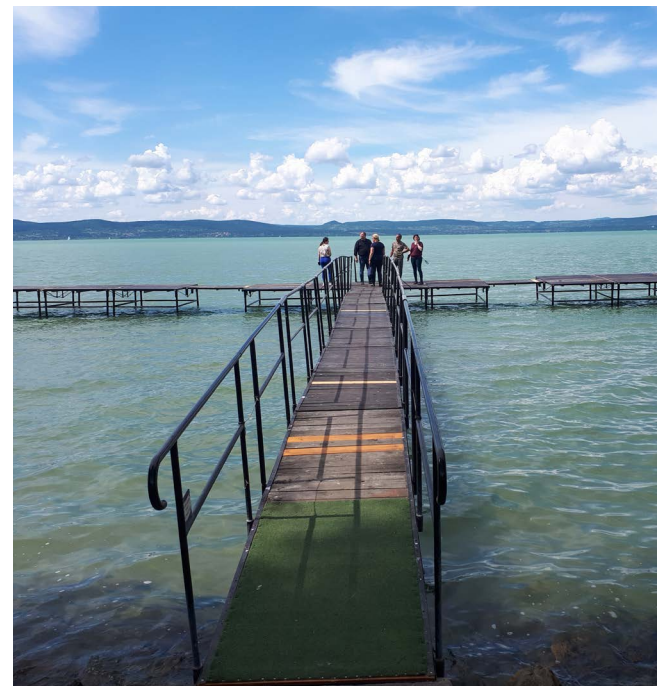
Szakmai Fejlődési Rendszerünket 2021-ben is működtettük, amelynek célja a munkavállalók hosszú távú elköteleződésének növelése különböző juttatások segítségével. A program elérhető mind a diplomás, mind a középfokú szellemi és a fizikai munkakörben dolgozók számára.

A vezetői utánpótlást szolgáló „karrierprogram” és az ehhez kapcsolódó fejlesztési program célja a résztvevők megtartása, motiválása és felkészítése egy lehetséges vezetői karrierútra.

Szintén 2021-ben indult el az „Egyensúly” program, amelynek célja a munkatársak testi-lelki jóllétének támogatása, illetve az egészséges, komfortos és szerethető munkakörnyezet érzetének erősítése. A program három pillérré épül: fizikai, mentális és munkakörnyezeti ág. A program keretében indult el az Egyensúlyzó webinárium-sorozat, amely első előadásainak témái a COVID-19 pandémia és a mentális egészség voltak – közismert előadók és Richter szakértők előadásait hallgathatták meg munkatársaink. Emellett az év során több közösségformáló eseményt is szervezett a vállalat, ilyen volt például a balatoni kerékpártúra és jógahétvége, vagy a Romániában kialakított Virtual Coffee „storytelling hour”, amely hasonló keretek között zajlott, mint a hazai webináriumok.

A munka-magánélet egyensúly témakörben az utóbbi években kiemelt téma lett a rugalmas és az otthoni munkavégzés. A pandémia felerősítette az otthoni munkavégzéssel kapcsolatos munkavállalói elvárásokat, ennek eredményeként bizonyos feladatkörökben nagyobb rugalmasságot biztosítunk a munkavállalók számára az otthoni munkavégzésre. 2021-ben a magyarországi munkavállalók esetében a teljes állomány 45%-a, míg a szellemi munkát végző kollégáink 82%-a élt legalább egyszer az otthoni munkavégzés lehetőségével.

Romániában 130 munkavállalónak van szerződés szerint lehetősége otthoni munkavégzésre, amely a pandémiát követően is fennmaradt és havi hat home office alkalmat jelent. Lengyelországi leányvállalatunk külön képzést is szervezett a rugalmas munkarendben dolgozó munkavállalók számára „*Jóllét és személyes hatékonyság távoli munkavégzés során*” címmel.

Mindezek mellett további szolgáltatásokkal is igyekszik a Richter a dolgozók jóllétét javítani. Az anyavállalat munkatársainak kikapcsolódását, feltöltődését, egészségét számos értékes szolgáltatással és saját fenntartású létesítménnyel támogatja. A Richter hazai munkavállalói és családtagjaik rendelkezésére állnak saját tulajdonú üdülőink, sportpályáink, uszodánk, óvodáink, orvosi rendelőink, illetve kétfévente komplex egészségügyi szűrővizsgálatot biztosítunk számukra. Budapesten saját tulajdonú uszodát és edzőtermet, valamint sportpályát üzemeltetünk a munkavállalók és családtagjaik részére. A munkavállalók gyermekeinek óvodát tartunk fenn Budapesten és Dorogon.

4.5 Képzés-fejlesztés

A Richter tudásközpontú üzleti modelljében és szervezeti kultúrájában kiemelt jelentősége van munkatársaink szakmai fejlődésének és továbbképzésének. Vállalatunknak fontos, hogy üzleti céljaink teljesülése mellett munkavállalóink szakmai ambícióihoz is hozzájárulhassunk. A képzések egyaránt jelentenek iskolarendszerű és azon kívüli lehetőségeket attól függően, hogy a tudás megszerzésének mi a leghatékonyabb módja.

Munkatársaink szakmai fejlődésének első lépése az új belépők képzése. Az új belépőket támogató Buddy rendszerünk és a RáhanGoló beillesztési programunk 2021-ben is működött. A pandémiás helyzet kihívásaira reagálva a korábban személyesen megtartott RáhanGoló tréningünket online formára ültettük át, ami ilyen formában 2020 ősze óta segíti az új kollégák ismerkedését a gyógyszeriparral és a Richterral, valamint lehetőséget biztosít a kapcsolatépítésre új kollégáink között.

A Richter Csoportban dolgozó szakemberek képzése esetén a fókusz a tudományos és szakmai tudás fejlesztésén van, a cég hagyományosan komoly hangsúlyt fektet munkatársai tudományos fejlődésére, a nemzetközi szakmai trendek követhetőségének biztosítására. Képzéseink egy része iskolai rendszerű oktatás. Oroszországi működésünkben például a dolgozók számára az iskolarendszerű képzések költségének 50%-át téríti a vállalat. Ugyanakkor a képzések jelentős részét igyekszünk a céghez kihelyezett formában megszervezni, az adott szakterület elismert nemzetközi és hazai szakértőinek bevonásával. Ezáltal lehetőséget biztosítunk arra, hogy a tanfolyamok tartalma minél inkább illeszkedjen a Richter fejlesztési igényeihez, stratégiai céljaihoz.

A szakmai tudás mellett a készségek fejlesztése is lényeges, 2021-ben 259 fő vett részt készségfejlesztő tréningeken Magyarországon. Megújult munkatársi tréningportfóliónkkal, változatos készségfejlesztő tréningeken keresztül, a Richter öt általános kompetenciája mentén kínálunk tanulási lehetőséget.

11. táblázat: Képzésben részesült munkavállalók száma csoportszinten (termelő vállalatokra) (GRI 404-2) (fő)

	2019	2020	2021
Iskolarendszerű képzésben résztvevők	187	330	182
Iskolarendszeren kívüli képzésben résztvevők	5 518	5 246	6 006
Összes részt vevő munkavállaló	5 705	5 576	6 276*

* Az összesítő adat tartalmazza a Richter-Helm munkavállalókra vonatkozó adatot (88 fő), esetükben kategóriák szerinti bontás nem állt rendelkezésre.

A képzések egyik, üzleti és fenntarthatósági szempontból kiemelt jelentőségű területe a vezetőképzés. A 2021-es évben folytatódott vezetésfejlesztési programunk. Minden tréninget online formában hirdettünk meg és összesen 501 résztvevővel egy rendkívül sikeres évet tudhatunk magunk mögött. Kollégáink visszajelzése alapján bár a személyes kapcsolódások és kapcsolatépítési lehetőségek az online tréningek folyamán hiányoztak, a képzések magas minőségűek voltak. Magyarországon kívüli működésünkben is kiemelt téma a vezetőképzés. Lengyelországban például kétnapos vezetőképzés (Leader Academy) program keretében fejlesztik a vezető munkatársakat.

A szakmai képzés-fejlesztésben egyre nagyobb szerepet kapnak a digitális megoldások, amelyek (függetlenül a pandémia személyes jelenlétet csökkentő hatásaitól) javítják a tudás átadását és a résztvevők elérését. 2020 óta például elérhető kollégáink számára a LinkedIn Learning online kurzusokat tartalmazó platform. 2021-ben Articulate 360 e-learning szerkesztő szoftvert vezettünk be, online tananyagok minőségének fejlesztéséhez. Ugyancsak 2021-ben vezettük be a Be-novative digitális, innovációt támogató platform használatát, amellyel támogatjuk, hogy az innováció szakterülettől függetlenül a vállalat mindennapjainak része legyen. A platform a design thinking módszertant alapul véve ösztönzi a csapatok teljes innovációs ciklusát és folyamatait az ötletgenerálástól kezdve, az értékelés-priorizálás-kiválasztás folyamatán keresztül a prototípus alkotás, validáció és implementáció fázisig.

4.6 Munkahelyi egészség és biztonság

A Richter Csoport munkavállalói és a külsős szolgáltatók egészsége és biztonságának megőrzése szerves részét képezi a működési stratégiának. Az üzleti célok elérése semmilyen módon nem veszélyeztetheti a munkavállalók biztonságát, amely vállalatcsoport szinten is elmondható.

Az egészség és biztonság fenntartása érdekében létfontosságú a munkavégzési szabályok betartása. A balesetek megelőzésének érdekében biztosítjuk kollégáinknak a szükséges képzéseket és oktatásokat. Elkötelezetten támogatjuk az egymás iránti felelősségvállalást, mert hisszük, hogy a közös biztonság fenntartása mindannyiunk érdeke és felelőssége. A Richter Csoport valamennyi vezetője ezáltal garantálja, hogy kiemelt figyelmet fordít a meglévő biztonsági szabályozások érvényesítésére, ezen keresztül a munkahelyi kockázatok csökkentésére. Biztonsági szabályaink naprakészek, megfelelnek az aktuális hazai és európai uniós követelményeknek.

Szervezeti felépítés, HS (munkahelyi egészség és biztonság) tevékenység

A szervezeti egységek tevékenysége alapján, az egyes munkahelyek kockázati profiljai eltérőek, ezáltal a HS tevékenység és biztonsági szabályok is különbözhetnek a szervezeten belül. Vegyipari műveletekkel, hatóanyagot állít elő a budapesti, dorogi és az indiai RTML telephely, míg Budapest és a fennmaradó külföldi leányvállalatok gyógyszerkészítményeket gyártanak. Debrecen telephelyen biotechnológiával történő hatóanyag gyártás és készítmény előállítás is folyik.

A Richter Csoport egyes telephelyein önálló HS szervezetek látják el a biztonságtechnikai feladatokat. A budapesti telephelyen a munkabiztonsági szakemberek mellett kémiai biztonsági szakemberek is dolgoznak a REACH és a kémiai biztonsági megfelelés biztosítására (veszélyes vegyi

anyagok kémiai biztonsági értékelése, osztályba sorolása, regisztrációja, biztonsági adatlapok és veszélycímkek rendelkezésre állásának biztosítása, veszélyesáru szállítás követelményeinek való megfelelés stb.). Azokon a telephelyeken, ahol iparbiztonsági szakemberek alkalmazása szükségszerű, ott a kapcsolódó folyamatok a SEVESO irányelvek mentén kerülnek elvégzésre.

A korábbi laboratóriumok átcsoportosításával 2021-ben létrejött a Műszaki laboratóriumi szolgáltató szervezet, amely expozíciómérésekkel támasztja alá a mennyiségi HS kockázatértékeléseket. A foglalkozás-egészségügyi ellátást külső szolgáltató nyújtja munkavállalóink részére a telephelyek orvosi rendelőiben.

Megfelelőség értékelés

Az ISO 45001:2018 szerint működtetett és tanúsított munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági irányítási rendszert (MEBIR) alkalmazzuk a magyarországi, illetve román telephelyeken. Csoportszinten más kockázatkezelési folyamatok is működnek. Az irányítási rendszer fontos eleme a megfelelés értékelés, amit belső auditok és külső, független audit által biztosítunk. A Richter Csoport ISO 45001 szerint tanúsított területein a HS teljesítmény az irányítási rendszer vezetőségi átvizsgálásán is értékelésre kerül.

Az ISO 45001 tanúsítással nem rendelkező telephelyek is szabályozzák dokumentáltan a munkabiztonsági folyamataikat. Az indiai és orosz telephelyeken a részlegvezetők, illetve a biztonságért felelős bizottság gondoskodik a HS előírások betartásáról, valamint a szükséges biztonságtechnikai intézkedések elvégzéséről. Saját munkavállalóink mellett a Richter Csoport ellátási láncában részt vevő külső személyek biztonsága is fontos számunkra – gyakori auditokkal és helyszíni szemlékkel ellenőrizzük szerződéses partnereink munkavégzésének körülményeit telephelyeinken.

Súlyos ipari balesetek elleni védekezés (SEVESO irányelv alkalmazása)

A súlyos ipari balesetek megelőzésének érdekében a SEVESO irányelveket alkalmazzuk. A cégcsoporton belül a SEVESO szabályozás hatálya alá tartozik a vecsési, budapesti, illetve dorogi telephelyünk. Debreceni, valamint külföldi gyártóinkra nem vonatkoznak a SEVESO előírások. A jogszabályoknak megfelelően, kockázatértékeléssel és védelmi tervek kidolgozásával előzzük meg a baleseteket. Az iparbiztonsági hatóságokkal együttműködve a védelmi hálózatunkat naprakészen tartjuk és jóváhagyást követően a hatáskörbe tartozó lakosságot tájékoztatjuk. Az utóbbi öt évben nem volt súlyos ipari baleset eseményünk.

Kockázati profil

A cég tevékenységéből adódóan, a Richter Csoport telephelyein munkahelyi kockázatokkal kell számolni. Jellemzők a pszichoszociális kockázat, az irodai munkavégzésből eredő ergonomiai és képernyős munkavégzés kockázata, valamint a közlekedésnél fennálló veszélyek. A termelő vállalatoknál a legnagyobb kockázatot a veszélyes vegyi anyag expozíció, valamint a tűz- és robbanás-veszély jelenti. A munkavállalók ezen kívül veszélyes munkaeszközök és technológiák, nyomás alatti folyadékok/gázok, kézi anyagmozgatás kockázatainak és zajexpozíciónak lehetnek kitéve. Kisebb létszámot érint a magasban végzett munka, a vágás/szűrés, fulladásveszély és égési sérülés kockázata.

A biztonságos munkavégzés érdekében a Richter kockázatértékelést végez, amit (szükség szerint) kockázatkezelési intézkedések követnek. A kockázatértékelést a magyar telephelyeken informatikai eszközök támogatják (MEB IT modulok), amelyek a Richter igényei szerint készültek, még a 2000-es évek elején. Ezek az eszközök a gyorsan változó informatikai technológiák miatt elavultak, értéküket a felhalmozott adatmennyiség és abban megtestesülő know-how jelenti. Az IT modulok korszerűsítése és továbbfejlesztése van folyamatban, elsőként a kémiai biztonság szakértői munkafolyamatait támogató. A továbbfejlesztés SAP alapokon történik, hozzájárulva a vezetői döntés-előkészítéshez és a HS nyilvántartások integrálásához a vállalat irányítási rendszerébe. Hasonlóképpen lesz

korszerűsítve az eseménykezelés (event and near-miss reporting), a foglalkozás-egészségügyi kockázatértékelés, valamint a munkaeszköz és munkahely kockázatértékelés.

A kockázatok kezelésekor a Richter Csoportnál a kollektív műszaki védelem a prioritás. Többek között a zárt technológiák, biztonsági berendezések és burkolatok, szellőztető rendszerek, helyi elszívások mérséklék üzemeinkben és laboratóriumainkban a kockázatokat. Kollektív műszaki védelem híján egyéni védőeszköz juttatással, intézkedésekkel csökkentjük a kockázatokat elfogadható szintre. A kockázatértékelés járul hozzá az optimális intézkedések meghozatalához (kockázatkezelés).

Folyamatosan dolgozunk biztonságtechnikai fejlesztéseken. A magyar telephelyeken nagy figyelmet kapott a veszélyes vegyi anyag expozíció kockázatának csökkentése, többek között a hatóanyaggyártó technológiák fejlesztésével, a berendezések zártságának magasabb fokú elérésével. Már kutatási fázisban bevonásra kerül a HS szakember, azzal a céllal, hogy a lehető legkevésbé veszélyes anyag, művelet kerüljön a gyártóüzemekhez. A berendezések megválasztása, zárt működtetése a vegyi anyag veszélyességének mértékében történik. Alkalmazzuk az Occupational Exposure Band (OEB) módszertant, a beruházási folyamatok döntéshozatali mechanizmusában is.

A leányvállalatok közül Romániában laboratóriumi berendezések és műszerek beszerzése, elszívó vezetékek cseréje, központi elszívó rendszerek telepítése történt, míg Oroszországban gázálcok beszerzésével és HPLC-k jelentette expozíció csökkentéssel növelték a biztonságot. Az indiai gyártó vállalatnál a folyékony és tűzveszélyes anyagok kezelésére fejlesztettek zárt rendszereket, valamint növelték a centrifugák zártságát. A német leányvállalat fröccsenésvédő felszerelést installált a forró közeg okozta égési sérülések megelőzésére. A magyar és a román gyártóüzemek az ergonomiai kockázatok és a munkahelyi zajexpozíció csökkentése érdekében is végrehajtottak beruházásokat 2021-ben, míg az utóbbi kockázat kezelésére a német telephely hangtompítókát alkalmazott a magas nyomású technológiai tartályoknál.

Tűzvédelmi beruházások is több országban történtek, a magyar, román és orosz területeken került tűzjelző- és riasztórendszer kialakításra, bővítésre, valamint műszaki védelmi berendezések lettek kiépítve.

Foglalkozás-egészségügyi monitoring

A munkavállalók belépésükkor, majd időszakosan a foglalkozás-egészségügyi kockázati profiljuknak megfelelő munkaalkalmassági vizsgálaton vesznek részt. Ezek gyakoriságát a kockázati profil dönti el – ez féléves vagy éves gyakoriságot jelent.

Egészségmegőrző program

A munkavállalók egészségmegőrzésének érdekében a munkaalkalmassági vizsgálatokon túlmenően a cég a Richter Jóléti Alapítvánnyal közösen két évente komplex szűrési programot szervez, amely bármely munkavállaló számára elérhető Magyarországon. Ennek protokollját – az alapítvány megbízásából – a foglalkozás-egészségügyi szolgáltató és a Richtert képviselő orvos állítja össze orvosszakmai megfontolások alapján.

A magyarországi telephelyeken a foglalkozás-egészségügyi szolgáltató végzi a komplex szűrést is, a telephelyi rendelőkben.

Általános és specifikus HS képzési programok, munkavállalói kommunikáció

Az orvosi vizsgálatok mellett az egészségügyi és biztonsági képzés is munkakör-specifikus, a kockázattól függően. A beléptetést követően a munkavállalók a munkakörnek megfelelő alapképzést kapják, ami éves tematika alapján végrehajtott biztonságtechnikai oktatásokkal egészül ki a jogszabályi előírásoknak megfelelően. Vállalatunk minden munkavállaló számára biztosítja a közvetlen konzultációt a biztonságtechnikai szervezettel valamennyi biztonsági kérdés megválaszolásának érdekében.

Magyarországon e-learning tananyagfejlesztéssel és oktatófilmekkel képezzük a munkavállalókat a biztonságos munkavégzésre, azon túl, hogy a kockázatértékelések széles körű tájékoztatást nyújtanak a munkahelyi kockázatok jelenlétére és kivédésére.

Munkahelyi balesetek, események

Munkahelyi balesetek sajnos a biztonságtechnikai intézkedések, oktatások és övintézkedések ellenére is előfordulhatnak. A Richter Csoport valamennyi vállalata mindent megtesz, hogy a balesetek gyakoriságát és súlyosságát a korábban említett biztonságtechnikai fejlesztésekkel és átfogó monitoring rendszerekkel mérsékelje.

Örömmel jelentjük, hogy 2021-ben sem volt súlyos- és halálos baleset, valamint tömeges expozíció sem. A szabályozás hatálya alá tartozó telephelyeken iparbiztonsági káresemény (SEVESO) nem volt.

A magyarországi telephelyeken általánosságban elmondható, hogy a balesetek gyakoriságát sikerült 2021-ben csökkenteni. Több mint 30 incidenssel csökkent a munkabalesetek száma a 2020-as adatokhoz képest. A román tagvállalat továbbra is balesetmentesen végzi gyártó tevékenységét, míg az orosz telephelyen 2021-ben nullára csökkent a balesetek száma.

A balesetek jellege kategorizálásra kerül a trendek elemzésének érdekében, ezáltal támogatva a munkánkat a baleseti források felderítésében és a járulékos kockázatok kezelésében. A magyar telephelyeken az ütés tárgytól, nekiütődés, beszorulás volt a leggyakoribb baleset, amelyből összesen 48 incidens történt, többségében a budapesti gyártóegységben, amelyet az elesés és elcsúszás (30), illetve a ficam és ízületi húzódás (29) követett gyakori balesetként. A gyártási folyamatokból eredő égési sérüléseknél 50%-os, vágásoknál és szúrásoknál 19%-os, valamint áramütéseknél 100%-os mértékben csökkenés volt tapasztalható, pozitív biztonságtechnikai tendenciát mutatva.

12. táblázat: A Richter Csoport munkabaleseti adatai 2021-ben (GRI 403-9)

	Budapest	Dorog	Debrecen	GR Romania	GR RUS	GR Polska	RTML	Richter-Helm	Összesen
Munkabalesetek száma (darab)	45	6	4	0	0	3	15	4	77
Munkaképtelen napok száma (darab)	943	112	91	0	0	28	72	22	1 268
1000 főre eső munkabaleset (gyakorisági mutató)	10	6	12	0	0	4	40	14	8
1000 főre eső munkaképtelen nap (darab)	212	106	269	0	0	36	191	77	150
1 balesetre eső munkaképtelen nap (súlyossági mutató)	21	19	23	0	0	9	5	6	16
Létszám (fő)	4 439	1 055	338	615	550	771	376	287	8 431

A külföldi telephelyeken arányosan a legtöbb vágási baleset Indiában történt (11). A második leggyakoribb baleset az ízületi húzódás, rándulás, ficam – ezek Németországban történtek. Előfordult égési, illetve mechanikai jellegű sérülés két-két regisztrált esettel Indiában és Lengyelországban. Az utóbbi vállalatnál volt a leghosszabb munkaképtelenség (összesen 27 nap), mechanikai jellegű balesetek okán.

A standard eseménykezelésen felül a német tagvállalat esetében célzott programot hirdettünk a balesetek elkerülésére („Hónap Témája” kampány). Fontos számunkra, hogy a kommunikációnk minden esetben őszinte és transzparens legyen, és ezt az értékrendet a biztonságtechnikai kommunikációban is fenntartjuk. A munkabalesetekből származó információkat, felülvizsgálati eredményeket valamennyi érintettel közöljük. Az erről szóló riportok a magyarországi telephelyeken online is elérhetők. Meggyőződésünk, hogy mindennek lényeges szerepe van a biztonságtudat növelésében.

5. Közösségeinkért – társadalmi programok

A Richter Csoport támogatáspolitikájának fontos kedvezményezett személyei a betegek, munkavállalóink, valamint az oktatásban részt vevő diákok és tanárok. A cég társadalmi szerepvállalása nem korlátozódik csak Magyarországra, szinte valamennyi országban támogat társadalmi célokat, ahol tagvállalattal rendelkezik.

Legfontosabb eredmények

1,9+
milliárd

forint
társadalmi célú
támogatás
2021-ben

53%

egészségügyi célú
adományok aránya
a hazai alapítványi
támogatásokban

25+

országban nyújt
támogatást a
vállalat

5.1 Társadalmi szerepvállalás számokban

Tagvállalataink és alapítványaink munkájának hála jelentős szakmai és anyagi segítséget tudunk nyújtani az egészségügy, illetve az oktatás intézményeinek és szereplőinek.

Az egészségügy és oktatás az a két terület, amelyekhez társadalmi felelősségvállalási politikánkkal összhangban, a szakértelmünkből adódóan hozzá tudunk járulni – ezek a vállalat alaptevékenységéhez, a gyógyszergyártáshoz is szervesen kapcsolódnak. Az egészségügy támogatása, az

egészségtudatosság növelése a küldetésünkhöz tartozik, a természettudományos oktatás segítségével pedig a munkavállalói utánpótlást is célunk biztosítani.

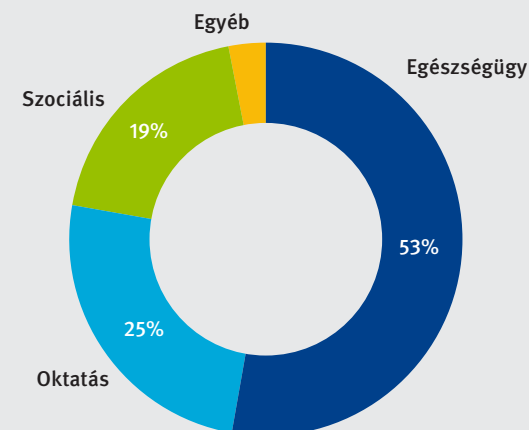
A fentiekén túl általánosabb társadalmi kezdeményezéseket is támogat a Richter, ilyen például a jelenlegi és a már nyugdíjas munkavállalóink támogatása, vagy a németországi árvíz károsultjainak megsegítése a Richter helyi leányvállalatán keresztül.

13. táblázat: Társadalmi szerepvállalás költségek 2019-2021 (GRI 413-1) (Mft)

	2019	2020	2021
Anyavállalat	1 184	1 410	1 294
Richter Csoport anyavállalat nélkül*	719	600	632
Richter Csoport összesen	1 903	2 010	1 926

* A számok nem csak a termelővállalatok adatait, hanem 41 országból gyűjtött adatokat tartalmaznak.

9. ábra: Magyarországi alapítványi támogatások témánkénti megoszlása

5.2 Az egészségügy támogatása

A társadalmi felelősségvállalás tekintetében a Richter számára kiemelkedően fontos terület az egészség: kezdeményezéseink 2021-ben is az életminőség javítását célozták. Az egészségügyi intézményeknek nyújtott jelentős anyagi támogatások mellett több egészségtudatosságra nevelő edukációs programmal járultunk hozzá közösségünk jólétéhez az év folyamán.

A vállalat hazai társadalmi szerepvállalásának zászlóshajója a már 2009 óta szervezett Richter Egészségvédelem program, amely a pandémiától függetlenül 2021-ben is sikeresen zajlott. Az ország több pontján szerveztünk közösségi adománygyűjtést kórházak és rendelőintézetek számára, illetve egészségügyi szűrővizsgálatokkal, tanácsadással, előadásokkal, tornával kiegészített családi programokat. A tavalyi év hét állomásán összesen több mint 43 millió forint adományt adott át a Richter a helyi egészségügyi intézményeknek.

A témában kiemelt jelentőségű szervezetünk a Richter Gedeon Nyrt. a Magyar Egészségügyért Alapítvány. Többek között támogatást nyújt tudományos és gyógyító intézmények munkájához, egészségügyben dolgozók szakmai továbbképzéséhez, valamint fiatalok képzéséhez, emellett hozzájárul tudományos konferenciák és rendezvények szervezéséhez és számos más tevékenységet végez. Az alapítvány 2021-ben összesen 10 pályázatot írt ki gyógyszerészeti, urológiai, nőgyógyászati, szakorvosi, központi idegrendszeri, alapellátási, kardiológiai és gasztroenterológiai területeken, melyeken a sikeres pályázóknak összesen 367,8 millió forintot folyósított.

Szélesebb körű társadalmi programokat valósít meg a Richter magyarországi munkavállalóira fókuszáló Richter Munkavállalói Jóléti Alapítvány. A korlátozásokra való tekintettel az alapítvány tavaly nagyobb hangsúlyt fektetett az egészségmegőrzést támogató ráfordításokra. 2021-ben a munkavállalók szakorvosi és háziorvosi ellátására 25 millió forintot, a családtámogatásokra, egészségmegőrzésre és rehabilitációra valamint ambuláns laborvizsgálatok elvégzésére mintegy 8,5 millió forintot, az egyéb szociális tevékenységekre és az időskorúak gondozására több mint 56 millió forintot nyújtott.

Leányvállalataink szintén aktívak az egészségügyet támogató kezdeményezések terén, melyre vonatkozóan az alábbiakban mutatunk be néhány példát.

Mint minden évben, a Gedeon Richter Romania 2021-ben is több tanácsadási és szűrőprogram megtartásában vett részt. A Marosvásárhelyen megrendezett Vásárhelyi Forgatótag keretében egészségügyi szakemberektől kaphattak személyre szabott orvosi és étrendi tanácsadást a résztvevők. Emellett bőrgyógyászati szűrésre és fényvédelemre vonatkozó tájékoztatásra, az Osteopharm szakembereivel együttműködésben pedig lábdeformitások vizsgálatára és ezzel kapcsolatos tanácsadásra került sor.

A román leányvállalat negyedéves, ingyenes egészségügyi kiadványa, a RichterVita magazin célja, hogy megbízható információt szolgáltatson bizonyos betegségekre vonatkozóan, illetve tanácsokat nyújtson az egészséges életmódhoz. A kiadvány tartalmát kizárólag a különböző területeken jártas szakemberek készítik, a visszajelzések szerint az olvasók hasznos információforrásnak tartják. 2021-ben összesen 40 000 darab román és 10 000 darab magyar nyelvű kiadvány került a gyógyszerárakba, illetve háziorvosi rendelőkbe.

A Richter oroszországi leányvállalata minden év szeptember 29-én, a Szív Világnapján igyekszik felhívni a nagyközönség figyelmét a szív- és érrendszer gondozása és betegségei megelőzésének fontosságára. Elismert orvosok és dietetikusok adnak tájékoztatást az egészséges táplálkozásról, illetve kiváló sportolók osztják meg a szív erősítését szolgáló reggeli torna titkait. A 2021-es rendezvény fő témái a COVID-19-hez kapcsolódó szívbetegségek voltak. A szívbetegségben szenvedők súlyosabb szövődményeknek vannak kitéve, illetve a vírus szívproblémákat okozhat azoknál, akik korábban nem szenvedtek ilyen panaszoktól. A Gedeon Richter Farma által szervezett sajtótájékoztatón két szakorvos ismertette a témát a megjelent újságírókkal, hogy azt a szélesebb közönséggel is megoszthassák. Ezenkívül flashmobot szerveztünk, hogy a fertőzés szívvvel kapcsolatos szövődményeire felhívjuk a figyelmet.

5.3 Az oktatás támogatása

A Richter Csoport stratégiájának alapvető eleme a kutatás-fejlesztés, így hosszú távú céljaink elérése érdekében elkötelezetten támogatjuk a jövő szakembereinek képzését, valamint a tudományos értékek fenntartását.

Külön alapítványokat hoztunk létre és működtetünk a kémia, illetve a természettudományos képzés területén kiemelkedő tanárok munkájának elismerésére. A fiatalokkal való kapcsolatépítésben igyekszünk folyamatosan megújulni olyan módszereken, eszközökön keresztül, amelyek interaktívák és vonzóvá teszik vállalatunkat és a szektort, amelyben dolgozunk.

A Richter 2004 óta rendez meg az orvos- és gyógyszerész-hallgatók körében nagy érdeklődésnek örvendő Richter Tudós Klub sorozatát. Az előadások célja, hogy az adott területek elismert szakemberei megismertessék a tudomány aktualitásait a részt vevő egyetemi hallgatókkal, a rezidensképzésben résztvevőkkel, valamint a fiatal gyakorló orvosokkal, családorvosokkal és gyógyszerészekkel. 2021-ben a tehetség és szorgalom jelentőségéről osztották meg nézeteiket a tudományos élet különböző területeiről érkező szakértők.

A Richter Gedeon Alapítvány a Magyar Kémiaoktatásért égisze alatt, a Magyar Kémiaoktatásért díj keretében évente több alkalommal rendez meg a cég a kutatói életpályát bemutató ún. rendhagyó kémia órát. Az esemény a tanárok és diákok szemléletét, ismereteit, jövőképét hivatott formálni. 2021-ben közel 60 diákot fogadtunk a program keretében.

2021-ben kezdeményezésünkre és anyagi támogatásunkkal, az „A Természettudományos Oktatásért Szabó Szabolcs Emlékére Közhasznú Alapítvány” (SZ2A) közreműködésével és a Döbrentey Ildikó és Levente Péter alkotópáros védnökségével először hirdettük meg a Te és a természettudományok – mesés történetek (TETT) című mese- és novellaíró pályázatot. A pályázat célja, hogy a tanulók bemutathassák, számukra mit jelent a természettudomány, milyen hasznosítható tudást és élményt nyújt a terület felfedezése, mindezt mesés formában. A pályázat minden várakozást felülmúló sikert aratott: több mint 500 pályamű érkezett.

A Richter Gedeon Talentum Alapítvány a partner intézményeknél folyó kutatási és oktatási tevékenységet 2021-ben is támogatta, jelenleg már hat természettudományos és orvosi egyetemmel kötöttünk együttműködési megállapodást. A tanulmányok támogatására a felsőfokú oktatási intézmények összesen 29 200 000 forint támogatásban részesültek, az ösztöndíj programban részt vevő hallgatók kutatás-fejlesztési tevékenységének biztosítására. A 2020/2021-es tanévben 110 Ph.D. hallgató, illetve 14 fő középiskolás diák részesülhetett ösztöndíjban, összesen 152 310 000 forint került felosztásra. A középiskolás diákok száma a 2021/2022-es tanévre tovább bővült – 20 főre –, így a természettudomány egyre nagyobb figyelmet kaphat a pályaválasztás időszakában a már a középiskolában is érdeklődő tehetségek körében.

A Richter Gedeon Centenárium Alapítvány különböző magyarországi egyetemeken gyógyszerkutatást végző fiatal kutatók kutatási és publikációs tevékenységének elősegítése érdekében 12 848 208 forint támogatást nyújtott a tavalyi évben.

A diákok és az intézmények mellett a pedagógusok is részesültek elismerésben, hiszen rendkívül fontos szerepük van a magas színvonalú oktatás biztosításában – a tanárok méltatása céljából működtetjük a Magyar Kémiaoktatásért Alapítványt és (két másik céggel közösen) a Rátz Tanár Úr Életműdíjat.

A külföldi tagvállalatok hasonló programjai közül kiemelkedik a Gedeon Richter Romania „Științescu Mureș” oktatást támogató programja. A Științescu Mureș a Maros megyei legnagyobb STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) finanszírozási program, amelyet a Maros Községi Alapítvány szervez. A program segítségével olyan oktatási projektek valósulnak meg, amelyek célja, hogy segítsék a 6-19 év közötti diákoknak felfedezni a természettudományok szépségét.

5.4 Női fókusz

Vállalatcsoportunk egyedülálló, több évtizedre visszanyúló tapasztalattal büszkélkedhet a nőgyógyászati terápia területén. A nőgyógyászati készítmények globális piacán a Richter rendelkezik az egyik legszélesebb termékválasztékkal, korszerű nőgyógyászati készítményeink gondoskodnak a nők egészségéről – tinédzser kortól a változókorig.

Az edukáció mellett fontosnak tartjuk, hogy növeljük a nők elismertségét, tegyünk lelki, társadalmi jólétükért társadalmi szerepvállalásunk részeként. Magyarországon ezért indítottuk el a Richter a nőkért programot. A Richter a nőkért program részeként 2018-ban megalapítottuk a Richter Főnix Közösséget nehéz helyzetbe került nők számára. A Főnix Közösség személyes sikersztorik bemutatásával, szereplői bátorságának elismerésével kíván inspirációt adni az újrakezdéshez.

Másik kiemelt hazai programunk a Richter Anna Díj, amelynek célja, hogy felhívja a figyelmet az egészségtudatosság, a társadalmi jólét fontosságára. Inspirálja az egészségügy, oktatás, gyógyszerészet területein dolgozó szakembereket, segítse újszerű ötleteik megvalósítását és megmutassa azokat a nagyközönségnek. Az oktatást, egészségügyet és gyógyszerészetet fejleszteni vágyó orvosok, egészségügyi szakdolgozók, kutatók, tanárok, gyógyszerészek lelkes, maximum ötfős csapatai négy kategóriában méretnek meg egymással. A Richter Anna Díjat elnyert pályázatok egyenként 4 millió forint díjazásban részesülnek a projekt megvalósítására. A Díj a 2021-es negyedik évaddal már 20 projekt megvalósulásához járult hozzá.

A Richter által 2016-ban indított edukációs programot, a Ragaszkodj hozzá! internetes felületet továbbra is üzemeltetjük. Cél a fogantatás, a meddség és az egészségmegőrzés témakörökben új ismeretekkel, egészségmagatartási tippekkel ellátni a program követőit. Az oldalra látogatók választ kaphatnak a megfelelő fogamzásgátlási módszer kiválasztásával vagy éppen a családtervezéssel összefüggő kérdéseikre. Hasonló célt szolgál szexuális felvilágosító web portálunk, az Intimzóna, ahol online nőgyógyászati tanácsadásra is lehetőség van.

A női fókusz külföldi tagvállalataink társadalmi szerepvállalási programjainak is a középpontjában áll. A fertilitás terápiás területén figyelemre méltó spanyolországi tagvállalatunk, a Gedeon Richter Ibérica két projektje. 2021-ben egyrészt jogi tanácsadási szolgáltatást nyújtottak a Spanyol Termékenységi Társaság tagjainak az asszisztált reprodukciós folyamattal kapcsolatban felmerülő ügyekben, másfelől speciális, time-lapse technológiát alkalmazó felszerelésekkel segítették a kórházak termékenységi programjait. A programok finanszírozására felhasznált támogatási összeg 122 millió forint volt.

A másik kiemelendő példa a Richter olaszországi leányvállalata, ahol a női egészséget középpontba helyezve teljes körű fenntarthatósági programot indítottak 2021-ben. A GRITness4ALL fókuszában a nők felhatalmazása, illetve a női termékenységgel, egészséggel kapcsolatos edukáció áll.

6. Felelős vállalatirányítás

A Richter Gedeon Nyrt. az elmúlt évtizedekben globális hálózattal rendelkező nemzetközi vállalatcsoporttá vált. A Richter Csoport kialakulása maga után vonta a leányvállalati irányítási és ellenőrzési rendszer kialakítását és fejlesztését.

A csoportszintű koordináció a fenntarthatósági teljesítmény szempontjából is kulcsfontosságú. A compliance folyamatok már most is csoportszinten koordináltak és a Richter elkötelezett amellett, hogy a vállalatirányítási teljesítményét a jövőben ESG szempontokat is figyelembe véve fejlessze.

Legfontosabb eredmények

ESG Albizottság

felállítása az
Igazgatóság által

10

compliance
bejelentés
2021-ben

3 400

beszállító partneren
keresztül évi
300 milliárd forint
értékű beszerzés
lebonyolítása

2022-es célok

Felelős Társaságirányítási
Kódex Igazgatóság általi
elfogadása

ESG Bizottság
ügyrendjének elkészítése

2021-es célkitűzések megvalósulása

- ✓ **Az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről szóló 2019/1937 számú EU irányelvnek megfelelő működés biztosítása az erre alkalmas IT rendszer bevezetésével (Virtual Compliance Officer, továbbiakban VCO).**
Teljesült, a VCO-t a Richter Csoport implementálta HQ és EU-s csoportszinten 2021 év végével, betartva az Irányelv hatályba lépését.
- ✓ **Összeférhetlenségi szabályzat (Global Conflict of Interest Policy) bevezetése csoportszinten.**
Teljesült, az Összeférhetlenségi Szabályzat publikálásra került a leányvállalatok felé 2021. május 10-én.
- ✓ **Az Etikai Kódex 1. számú mellékletét képező „Megfelelőségi Forródrót Bejelentések Kezelésének Szabályzata” felülvizsgálata.**
Teljesült, a Whistleblow-irányelv és VCO implementálása miatt indokolt felülvizsgálat a 2021-es év végén elvégzésre került.
- ✓ **A Szállító Minősítő rendszer vállalatcsoport szintű bemutatása**
Folyamatban, még nem került használatba minden funkcionalitása a rendszernek.

A magyar joghoz kapcsolódó társasági jogi előírásokra és követelményekre figyelemmel a Richter Gedeon Nyrt. elsődlegesen és kötelező jelleggel kizárólag a Richter Gedeon Nyrt.-re jogosult és köteles felelős társaságirányítási rendszert kialakítani. Ennek részletes bemutatása (Közgyűlés szabályai, részvényesi jogok, Ügyvezetőség, Igazgatóság, Felügyelő Bizottság, albizottságok felelőssége és feladatmegosztása, összeférhetlenség, javadalmazási és sokszínűségi politika, belső kontroll és kockázatkezelési rendszer stb.) elérhető a Richter vállalati weboldalán, a Befektetők/Közgyűlés almenüben található „Jelentés a felelős társaságirányításról” című dokumentumban. A fejezet további részében ennek megfelelően a csoportszintű társaságirányításról esik szó.

6.1 Csoportszintű társaságirányítás

A Richter Csoport összetétele

A Richter Gedeon Nyrt. teljes komplexitású gyógyszergyártó és értékesítő vállalat, amely a Richter Csoport anyavállalataként ellátja a csoportirányítási funkciókat is. A Richter Csoportba tartozó társaságokat, üzleti érdekeltségeket az anyavállalat három alapvető üzleti szegmensbe sorolja: Gyógyszergyártás és értékesítés, Gyógyszer nagy- és kiskereskedelem és Egyéb (lásd Melléklet).

A három üzleti szegmens közül a Gyógyszergyártás és értékesítés a Richter Csoport fő üzletága, így ezzel összhangban az azonos funkciót betöltő tagvállalatok irányítása van a központban. Ezen üzletágban egyhangú az irányítási tevékenység – a tőkeallokáció, fejlesztéspolitika, gyártási koordináció és a marketing is összehangolt módon kerül kivitelezésre. A gyógyszergyártással és értékesítéssel foglalkozó tagvállalatok gazdasági tevékenységében – a harmonizált üzleti stratégiából eredően – az anyavállalattal kötött ügyletek meghatározó szerepet töltenek be.

A Richter Csoport irányítási modellje

A Richter Csoport úgynevezett „törzsházi konszern”, amely olyan típusú vállalatcsoportosulást foglal magába, ahol az anyavállalat az egységes, de önálló tagvállalatok irányítása mellett további termékfejlesztési, gyártási és szolgáltatási szerepeket is ellát. Természetéből fogva a tagok között összehangolt a piaci felmérés, a fejlesztési források felhasználása, a tőkeallokáció, valamint a termék-, szolgáltatás-, és technológiapolitika. Az anyavállalat rendeltetése ugyanakkor meghaladja az egyszerű tulajdonosi irányítás szintjét, mivel párhuzamosan két funkciót is betölt. Egyrészt a csoport legnagyobb mértékű kutatás-fejlesztési, gyártó- és marketing tevékenységet végző egysége, másrészt biztosítja a jogilag önálló leányvállalatok stratégiai és pénzügyi irányítását.

Az egységes irányítás mellett az anyavállalat gazdasági szerepvállalása is domináns a Richter Csoporton belül, mivel a Csoport árbevételének több mint felét (52,5%) az anyavállalat adja, továbbá egyes gyógyszeripari funkciókat (originális kutatás, szteroid termékek gyártása stb.) kizárólag az anyavállalat végez.

A kereskedelmi funkción belüli anyavállalati irányítási struktúra már kezdetektől fogva igen erősen regionális tagolású. A tagvállalatok irányítása elsődlegesen funkcionális tagolású szakmai irányítás: kutatási, fejlesztési, regulatory, kereskedelmi és marketing, termelési és logisztikai, műszaki, gazdasági igazgatóságok képezik az elsődleges struktúrát, de a cégen belül a Biotech Business Unit létrehozásával megjelent az üzletági tagozódás is.

A korszakú többfunkciós termelő vállalat esetében a funkcionális irányítás többcsatornás, míg a tagvállalatok nagy többségét adó marketing alapfunkciójú leányvállalatok esetében egycsatornás. A marketing leányvállalatok és képviseltek szakmai irányítását az anyavállalat kereskedelmi területe látja el, amelyhez pénzügyi-számviteli kontroll és társasági jogi, munkajogi, valamint compliance támogatás társul.

A Gyógyszergyártás és értékesítés szegmensbe nem tartozó, ún. Egyéb szegmensbe sorolt korszakú szolgáltató tagvállalat irányítását az anyavállalat szolgáltatási szerződéseken keresztül, illetve tulajdonosi eszköztárral végzi. A Gyógyszer nagy- és kiskereskedelem szegmensbe tartozó vállalatok irányításának az anyavállalatnál nincs dedikált irányítási szervezete, ezeket a Richter Gedeon Nyrt. alapvetően tulajdonosi eszköztárral és pénzügyi beszámoltatással irányítja.

A tulajdonosi irányítás és a társasági jogi támogatás szerepe a kapcsolt vállalatok irányításában

Az anyavállalat irányítási feladatkörét ellátva közvetítő szerepet is vállal a kapcsolt vállalatok tekintetében. Tulajdonosi eszközeit felhasználva támogatást nyújt többek között a társasági jogi, munkajogi és compliance területeken egyaránt.

A tulajdonosi szerepkörhöz kötődő alapvető döntések a következők:

- kapcsolt vállalatok létesítő okiratának (Alapszabály/ társasági szerződés stb.) elfogadása, módosítása,
- döntés a kapcsolt vállalatok vezető testületeinek (tagvállalatok igazgatóságának, felügyelőbizottságának) összetételéről, a tagvállalatok ügyvezetőinek személyéről,
- éves beszámoló elfogadása, osztalék kivételi döntések, illetve
- bármely egyéb olyan kérdés, melyet a helyi társasági jogszabályi környezet tulajdonosi döntés hatáskörébe utal.

A kapcsolt vállalatok tulajdonosi eszközökkel történő vállalatirányítási rendszere háromszintű:

1. legfőbb szerv (közgyűlés/taggyűlés),
2. menedzsment (igazgatóság) és
3. ügyvezető igazgató (Country Manager).

A legfőbb szerv kizárólagos (nem elvonható) jogkörét mindig a helyi társasági jog határozza meg. A létesítő okirat (alapszabály/társasági szerződés) elfogadása és módosítása, döntés az eredmény elfogadásáról és az osztalékfizetésről minden társaság esetén a legfőbb szerv hatáskörébe tartozik.

Az igazgatóság minden leányvállalatnál az anyavállalat által delegált pénzügyi, jogi, kereskedelmi és sok esetben HR területen dolgozó kollégákból áll. Az igazgatóság főbb feladatai közé tartozik az ügyvezető igazgató tevékenységének felügyelete, támogatása, a stratégiai döntésekben való állásfoglalás, az éves beszámoló előkészítése és elfogadásra ajánlása, a menedzseri szintű javadalmazási kérdésekben való döntéshozatal, de akár napi szintű, egyszerűbb kérdésekbe is bevonhatja az igazgatóságot az ügyvezető igazgató.

Az ügyvezető igazgatót a helyben irányadó társasági jogi szabályok alapján vagy az igazgatóság, vagy – az igazgatóság javaslata alapján – a legfőbb szerv jelöli ki és hívja vissza. Javadalmazását szintén vagy az igazgatóság, vagy – az igazgatóság javaslata alapján – a legfőbb szerv hagyja jóvá.

Az ügyvezető igazgató hatásköre a napi operatív tevékenység során széles körű, jogszabályi keretek között bármilyen kérdésben eljárhat, ami az üzletmenet biztosításához szükséges, kivéve, hogy aláírási joga a legtöbb esetben egy bizonyos összeghatárig terjed.

A külföldi leányvállalatok társasági jogi megfelelőségét az anyavállalat a következő módokon biztosítja: minden tagvállalat igazgatóságába delegálásra kerül egy senior jogász, ami erős kontrollt jelent arra nézve, hogy a legfőbb szervi ülések (taggyűlések/közgyűlések) szabályszerűen kerülnek összehívásra, levezetésre és jegyzőkönyvezésre. Másfelől, a Jogi és nemzetközi hálózatmenedzsment főosztályon⁴ belül minden külföldi leányvállalatnak van egy felelőse, aki napi szinten támogatja az érintett leányvállalat társasági jogi/ munkajogi/compliance megfelelőségét. Az ügyvezető igazgatók és a menedzserek közvetlen munkakapcsolatban állnak az adott tagvállalat tekintetében felelős jogász kollégával.

A külföldi leányvállalatok tekintetében a Jogi és nemzetközi hálózatmenedzsment főosztály feladata a társasági jogi megfelelőség biztosítása.

A külföldi kereskedelmi képviselőket vezető képviselő-igazgatóknak (Country Manager) elsődleges jelentési kötelezettségük a szakmai/funkcionális/pénzügyi felügyeletet gyakorló Kereskedelmi Igazgatóság felé áll fenn. A több-funkciós, alapvetően késztermékgyártási tevékenységet végző leányvállalatok elsőszámú vezetőire vonatkozó személyi döntések a Richter vezérigazgatójának jóváhagyását igénylik, míg a marketing leányvállalatokra és képviselővezetőkre vonatkozó döntéseket a Richter kereskedelmi területe készíti elő és a Kereskedelemért, nemzetközi és kormányzati kapcsolatokért felelős főigazgató hagyja jóvá. A leányvállalatok jogi compliance támogatása folyamatos.

A leányvállalatok és képviseletek irányításának ellenőrzési elemei

A Richter Csoporton belüli ellenőrzési rendszer fő alkotóelemei:

- folyamatba épített pénzügyi ellenőrzés (költség elszámolások ellenőrzése),
- az anyavállalat funkcionális egységei által végzett leányvállalati, vagy képviseleti helyszíni belső ellenőrzés,
- csoportszintű compliance rendszer működtetése, mely kereteken belül fél évente beszámolnak a leányvállalatok.

Külföldi helyszíni belső ellenőrzések előre egyeztetett feladatlista alapján a meglévő belső szabályzatokat, az anyavállalat által kibocsátott csoportszintű szabályzatok alkalmazását, a beszámolás és a tervezés módszertanát ellenőrzik, szükség esetén kibővítve egyedi, vállalatspecifikus témákkal.

A képviseletek helyszíni ellenőrzésére öt évente kerül sor. 2021-ben a COVID-19 világvármány miatt képviseleteinken helyszíni ellenőrzéseket nem tartottunk.

Belső auditor található többek között a GR Romania, GR Polska, Mediplus tagvállalatoknál. A nagyobb méretű európai leányvállalatokban (például: Spanyolország – GR Ibérica, Lengyelország – GR Polska Sp. z o.o. és Olaszország – GR Italia srl.) már compliance officer tisztséget ellátó munkatárs kerül alkalmazásra. Külső ellenőrzésként továbbá felsorolható a könyvvizsgálók audit tevékenysége, amely szigorú kontrollként havi költségelszámolás felülvizsgálat alapján is történik.

Globális megfelelőségi program

A Richter Csoport globális megfelelőségi programjáról a 6.3 Üzleti etika fejezetben részletesen értekezünk.

Külső kontroll, a könyvvizsgálók által végzett auditok

Főszabályként, minden leányvállalatnál az éves beszámolót a helyi követelmények szerint külső auditor auditálja. Megkülönböztetett jelentősége van a Richter Csoport állandó könyvvizsgálója (Deloitte) által lefolytatott auditoknak.

6.2 Fenntarthatósági teljesítmény irányítása

Az ESG követelményeknek a hazai és nemzetközi tőkepiacokon az utóbbi néhány évben tapasztalható erősödésére figyelemmel az Igazgatóság ESG Albizottságot állított fel 2021 decemberében. Az ESG Albizottság feladata, hogy folyamatosan nyomon kövesse a hazai és nemzetközi tőkepiacok által meghatározott ESG követelményeket, azok változásait, továbbá, hogy a Richter iparági és szervezeti sajátosságait szem előtt tartva javaslatokat tegyen az Igazgatóság részére a cég ESG követelményeknek való megfelelése érdekében.

Az ESG Albizottság az Igazgatóság két független és egy nem független tagjából áll. Az ESG Albizottság és a Társaságirányítási és Jelölő Albizottság munkájának összehangolását elősegíti, hogy az ESG Albizottság elnöke egyben a Társaságirányítási és Jelölő Bizottság tagja is. Az ESG Albizottság rendszeresen felhívja az Igazgatóság figyelmét az ESG tárgyban felmerülő új elvárásokra, irányvonalakra, előmozdítja az ESG kapcsolódású témakörök Igazgatóság által történő megvitatását.

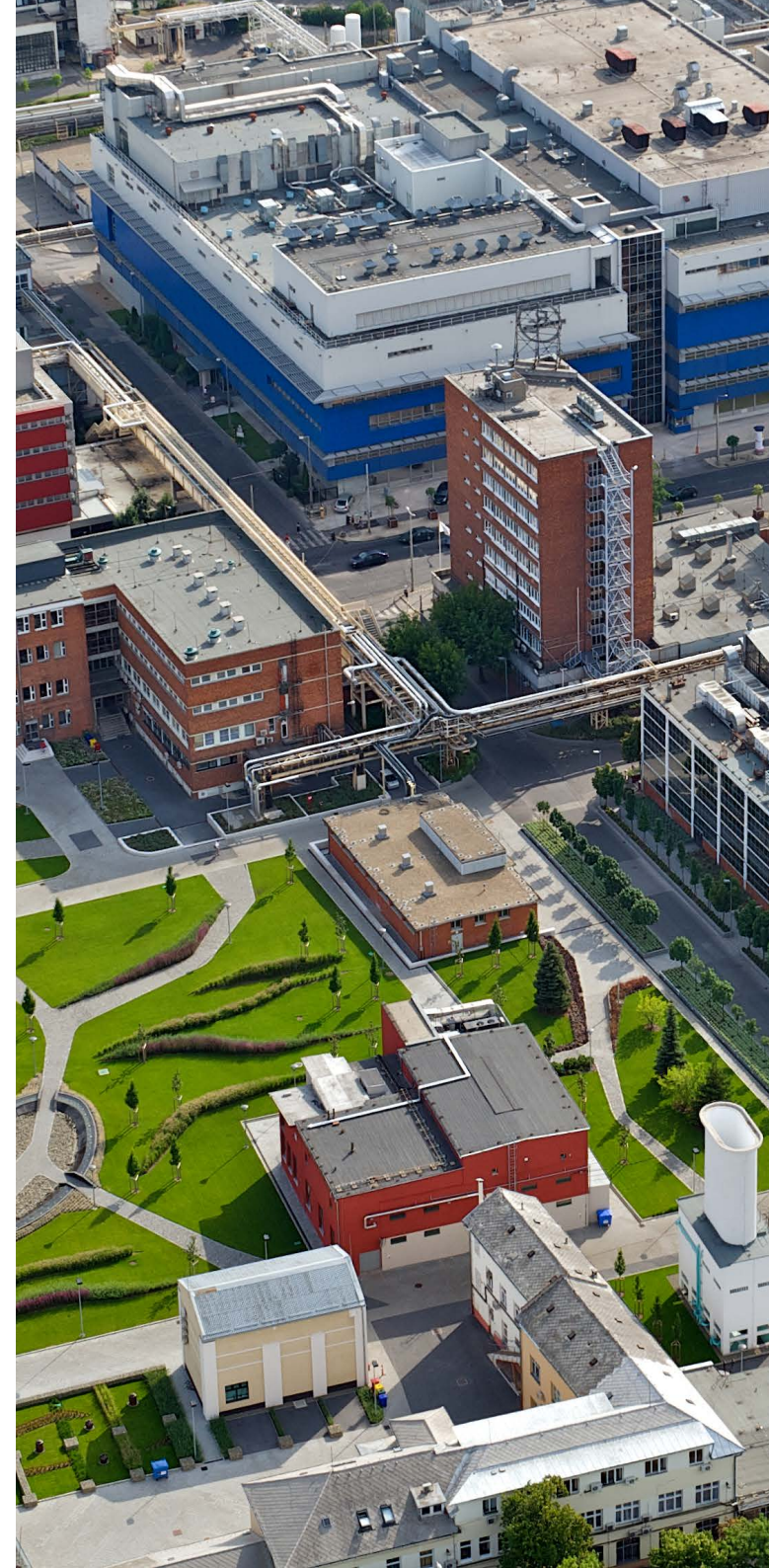
A Richter Csoport igyekszik az ESG szempontokat a vezetők ösztönzőrendszerébe is beépíteni. Az Igazgatóság tagjai e minőségükben rögzített összegű havi tiszteletdíjban részesülnek, melynek mértékét a közgyűlés határozza meg. Változó összetevőkből álló, vagy teljesítmény alapú díjazásban az igazgatósági tagok tisztségükkel összefüggésben nem részesülnek, így közvetlen jelleggel nincs mód a tiszteletdíj fenntarthatósági célokhoz kötésére.

Ugyanakkor a Richter napi operatív működéséért felelős Ügyvezetőség tagjai, azon belül elsődlegesen a vezérigazgató, a gazdasági vezérigazgató-helyettes, valamint a főigazgató javadalmazásának kialakítása során a teljesítménytől függő javadalmazási elemek (bónusz és Munkavállalói Résztulajdonosi Program (MRP) juttatás) tartalmának meghatározása során szerepe van a fenntarthatósági céloknak is. Az Igazgatóság, illetve annak Javadalmazási Albizottsága figyelemmel van arra, hogy a vezérigazgató javadalmazásának kialakítása során a fix összegű díjazás mellett a bónusz feladatok, valamint az MRP teljesítmény kritériumok meghatározása során – igazodva a Richter Csoport előtt álló aktuális kihívásokhoz – lehetőség szerint ESG szempontú célok is beemelésre kerüljenek.

A fenntarthatóság témaköre a vállalat belső kontroll és kockázatkezelési rendszerében is nagyobb szerephez jutott 2021-ben. Az alábbi kockázatok kerültek újonnan azonosításra:

- Energiaellátás kiesésének kockázata, globális energiaellátási kockázatok.
- Anyag- és alkatrészellátás biztonságának kockázata, globális ellátási lánc kockázatok.
- Klímaváltozáshoz, fenntarthatósághoz, környezettudatossághoz kapcsolódó kockázat.

Ugyanakkor a COVID-19 járvány munkavállalói egészségügyi kockázatai és vállalati működésre, illetve az ellátási láncra vonatkozó negatív hatásai csökkentek a Richter megítélése szerint.

6.3 Üzleti etika

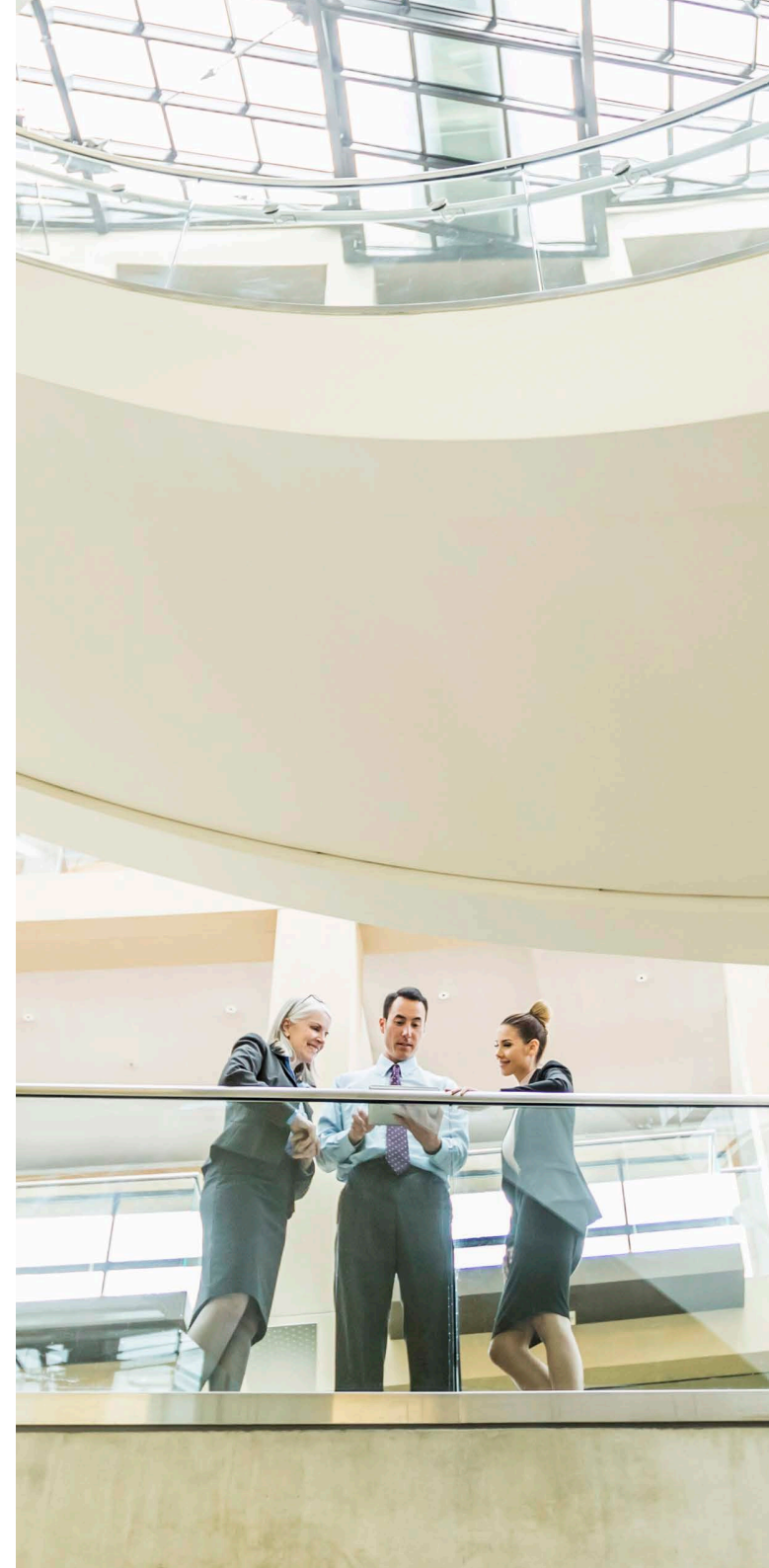
Továbbra is kiemelt fontossággal ügyelünk arra, hogy a Richter Csoport munkavállalói etikus módon járjanak el üzleti tevékenységeik lebonyolításában, beleértve a kutatás-fejlesztést, gyártást, marketinget, értékesítést és promóciós tevékenységeket. Az üzleti etikai szabályozásért a Richter Gedeon Nyrt. Globális Megfelelőségi Programja felel, amely az anyavállalat által készített Etikai Kódex iránymutatásával együttesen biztosítja csoportszinten munkatársaink helyes magatartását. Minden új munkavállaló a belépésével egyidejűleg részesül oktatásban az Etikai Kódex alkalmazásáról, továbbá az európai leányvállalatok 2021-ben részesültek aktualizált oktatási anyagban.

Cégünknel az üzleti etika a Jogi és nemzetközi hálózatmenedzsmenst főosztály hatáskörébe tartozik, azon belül a Compliance csapat őrködik az etikus működés felett. Az anyavállalaton belül működő Compliance csapat foglalkozik a compliance bejelentési csatornákra érkező bejelentésekkel, amelyek az Etikai Kódex, vagy a Globális Megfelelőségi Programhoz kapcsolódó kézikönyvek rendelkezéseibe ütköző magatartáshoz kapcsolódnak. A Compliance csapat a bejelentés vizsgálata során szükség esetén bevonja a Munkajogi csoportot és a HR-t is a munkaügyet érintő bejelentések megfelelő kezelése érdekében, továbbá esetről esetre történő megítélés alapján az érintett szervezeti egység vagy leányvállalat vezetőjét. Végző soron az Igazgatóság elnöke és a vezérigazgató részesül tájékoztatásban az etikára vonatkozó eseményekről egy éves jelentés formájában.

A Globális Megfelelőségi Program részét képező, tíz szabályzattal álló Megfelelőségi Kézikönyv azt a célt szolgálja, hogy a Richter kifejezze elköteleződését a jogszerű és felelősségteljes mindennapi működés mellett. Ezért a cég a Richter Csoport minden munkavállalójától, tanácsadójától, képviselőjétől, szállítójától és egyéb üzleti partnerétől elvárja a Megfelelőségi Kézikönyv, illetve az annak részét képező Etikai Kódex előírásainak mindenkorai figyelembevételét, betartását és betartatását a piaci szereplőkkel – ideértve az egészségügyi szakembereket, betegeket, egészségügyi szervezeteket, üzleti partnereket, szállítókat és forgalmazókat – való kapcsolattartás során. Ennek betartása érdekében valamennyi külső partnerrel való megállapodásnál a Korrupcióellenes Kézikönyv a szerződés részét képezi, amely a jövőben az Etikai Kódexszel bővíthet.

Annak érdekében, hogy üzleti tevékenységünk naprakészen megfeleljen a jogszabályoknak – különösen a gyógyszeriparra vonatkozó rendeleteknek – a Megfelelőségi Kézikönyvet rendszerint felülvizsgáljuk. Ezen vizsgálatok részben a belső szabályozási és szervezeti változások miatt válnak indokolttá, továbbá a hazai és nemzetközi (többek között európai uniós) jogi megfelelés által lesz szükségesszerű.

A Megfelelőségi Kézikönyv több nyelvre is lefordításra került, hogy az valamennyi tagvállalat számára könnyedén alkalmazható legyen. Ezen felül gondoskodtunk a Kézikönyv adaptálásáról a helyi viszonyokhoz, így nemzetközi szinten is követhető a helyi gyakorlatokkal és szabályozásokkal harmonizálva.

A Richter Csoport Megfelelőségi Kézikönyvét az alábbi szabályzatok alkotják:

- **Etikai Kódex:** Az Etikai Kódex a Richter Csoport munkavállalóira kötelező alapvető viselkedési normákat, vállalati alapelveket és célkitűzéseket fogalmaz meg. Az Etikai Kódex külön rendelkezik a Richter Csoport munkavállalóitól elvárt magatartásról, illetve a vezető munkatársakkal szemben támasztott magasabb szintű követelményekről, továbbá a Richter Csoporton belüli, valamint az üzleti partnerekkel való kommunikáció, kapcsolattartás során követendő irányelvekről.
- **Üzleti Magatartás és Transzparencia Szabályzat:** Ez a kézikönyv a megfelelőségi rendszer egyik legfontosabb eleme, mely az antikorrupció, az egészségügyi szakemberekkel történő kapcsolattartás, a gyógyszer-jog, illetve a transzparencia szabályait gyűjti egybe és rendszerezi.
- **Versenyjogi Megfelelőség és Előzetes Értesítés Nélküli Helyszíni Vizsgálat Kézikönyve:** A legfontosabb európai uniós versenyjogi jogszabályok rövid áttekintését biztosítja.
- **Vállalati Kommunikáció Kézikönyve:** A sajtó irányába történő nyilatkozatok tartalmát és rendjét szabályozza.
- **Farmakovigilancia Kézikönyv:** A farmakovigilancia és gyógyszer-mellékhatás gyűjtés részleteibe enged betekintést azáltal, hogy felsorolja a legfontosabb farmakovigilancia jogszabályokat és előírásokat, bemutatja a terület vállalatunkon belüli felépítését és részletezi a munkavállalók felelősségét, illetve kötelezettségeit.

- **Tőkepiaci és Társasági Jogi Szabályok Kézikönyve:** A vállalatunk számára kötelező hazai tőkepiaci szabályozási rendszert mutatja be, valamint a bennfentes kereskedelemmel, az értéktőzsde működésével és a kötelező adatszolgáltatással kapcsolatos szabályokkal is foglalkozik.
- **Weblapok Tartalmi Követelményeinek Kézikönyve:** Ebben a weblapok és közösségi média (pl. vállalati és termék weblap, Direct to Consumer (DTC) kampány internetes oldala, Facebook megjelenés) tartalmára, működtetésére és az ezek által összegyűjtött adatok kezelésére vonatkozó általános vállalati előírások, alapelvek és jogi keretszabályok kerülnek bemutatásra.
- **Globális Adatvédelmi Szabályzat:** Ez a Szabályzat fekteti le a munkavállalók, szerződéses és üzleti partnerek, fogyasztók, ügyfelek adatainak és minden olyan személyes adat kezelésére vonatkozó alapelveket és garanciákat, amely adatokat a Richter Csoport vállalatai mindennapi működésük során kezelnek.
- **Összeférhetlenségi szabályzat:** A szabályzat célja, hogy felhívja a munkavállalók figyelmét a potenciális érdekkellentétekre, megelőzze az összeférhetlenség kialakulását, illetve kezelje a már fennálló összeférhetlenségi helyzeteket.
- **Üzleti titok szabályzat:** A szabályzat célja a Richter és leányvállalatainak tevékenységével kapcsolatos üzleti titkok körének meghatározása, valamint a vonatkozó egyéb adatok, tények, információk bemutatása.

A csoportszintű kontroll a globális megfelelőségi programon keresztül az alábbiak szerint valósul meg:

- A Megfelelőségi Kézikönyv kötelező lokalizálása és adaptációja leányvállalati szinten
- Csoportszintű megfelelőségi vezető Budapesten
- A leányvállalati megfelelőségi menedzserek rendszeres időközönkénti jelentési kötelezettsége a csoportszintű megfelelőségi vezetőnek
- A leányvállalati megfelelőségi menedzserek ad hoc jelentési kötelezettsége incidensek esetére
- Az anyavállalati megfelelőségi csoport által készített oktatási anyagok kötelező használata a leányvállalatok által, az oktatások megtörténtéről való jelentés a csoportszintű megfelelőségi vezető felé
- A Globális Kézikönyv éves szintű felújítása és ennek kötelező alkalmazása a leányvállalatok által
- A Megfelelőségi Forródrót globális működtetése, azaz a leányvállalatok működési területéről is ide érkeznek be az etikai vétségek és jogszabálysértések okán tett bejelentések, melyek központi kivizsgálása kötelező
- Globális monitoring (ellenőrzési) rendszer működtetése

A gyakorlat azt mutatja, hogy a leányvállalatok sikeresen adaptálták a kézikönyveket, rendszeresen oktatják is azokat. A kapcsolattartás heti/napi szintű az anyavállalatnál a megfelelőségi területen dolgozó kollégák és a leányvállalatoknál e területért felelős kollégák között.

A megfelelőségi forródrótra érkező leányvállalati vonatkozású bejelentéseket a csoportszintű megfelelőségi vezető vizsgálja ki az illetékes tagvállalati vezető, ill. Country Manager segítségével. Az anyavállalati megfelelőségi kontrollt a Richter 2020. II. félévétől azzal fogta még szorosabbra, hogy a leányvállalati megfelelőségi menedzsereknek a csoportszintű megfelelőségi vezető irányába kötelezővé vált a dotted line reporting rendszeren keresztüli jelentéstétel.

Etikai és antikorrupciós tréningek

A jogi és nemzetközi hálózatmenedzsment főosztályon belül a Compliance csapat rendszeres időközönként – a Richter Csoport Megfelelőségi Kézikönyvéhez kapcsolódó – személyes és online oktatásokat tart a munkavállalóknak. A képzések minden munkavállalóra kötelező online tréningek (Etikai Kódex, Korrupció és vesztegetés elleni oktatás, adatvédelem stb.) vagy szakterületre szabott (marketing-promóciós, versenyjog, transzparencia stb.) jellegűek lehetnek.

Antikorrupció

A korrupció elleni küzdelemmel és a megvesztegetéssel kapcsolatban betartandó alapelvekről a Megfelelőségi Kézikönyv Üzleti Magatartás és Transzparencia Szabályzata rendelkezik.

A szabályzat értelmében a Richter Csoport elvárja a feddhetlenséget és az átláthatóságot. A csalással és minden más korrump tevékenységgel szemben a zéró tolerancia politikáját gyakorolja. A helyi szokásoktól, üzleti kultúrától, illetve a vesztegetésre vagy más tisztességtelen előnyre vonatkozó kérés jellegétől függetlenül a munkavállalók és

harmadik személyek számára is szigorúan tilos a cég üzleti tevékenységével kapcsolatos korrupcióban való aktív részvétel vagy annak passzív eltűrése.

A munkavállalók és a cég nevében vagy képviselőjében eljáró más személyek soha nem ajánlhatnak fel vagy adhatnak át pénzüsszeget vagy más előnyt (és azt nem engedélyezhetik), ha annak célja az, hogy jogtalan befolyást gyakoroljon valamely kormányzati tisztviselőre vagy jogtalan üzleti előnyt biztosítson (vagy akár csak ezek látszatát kelti).

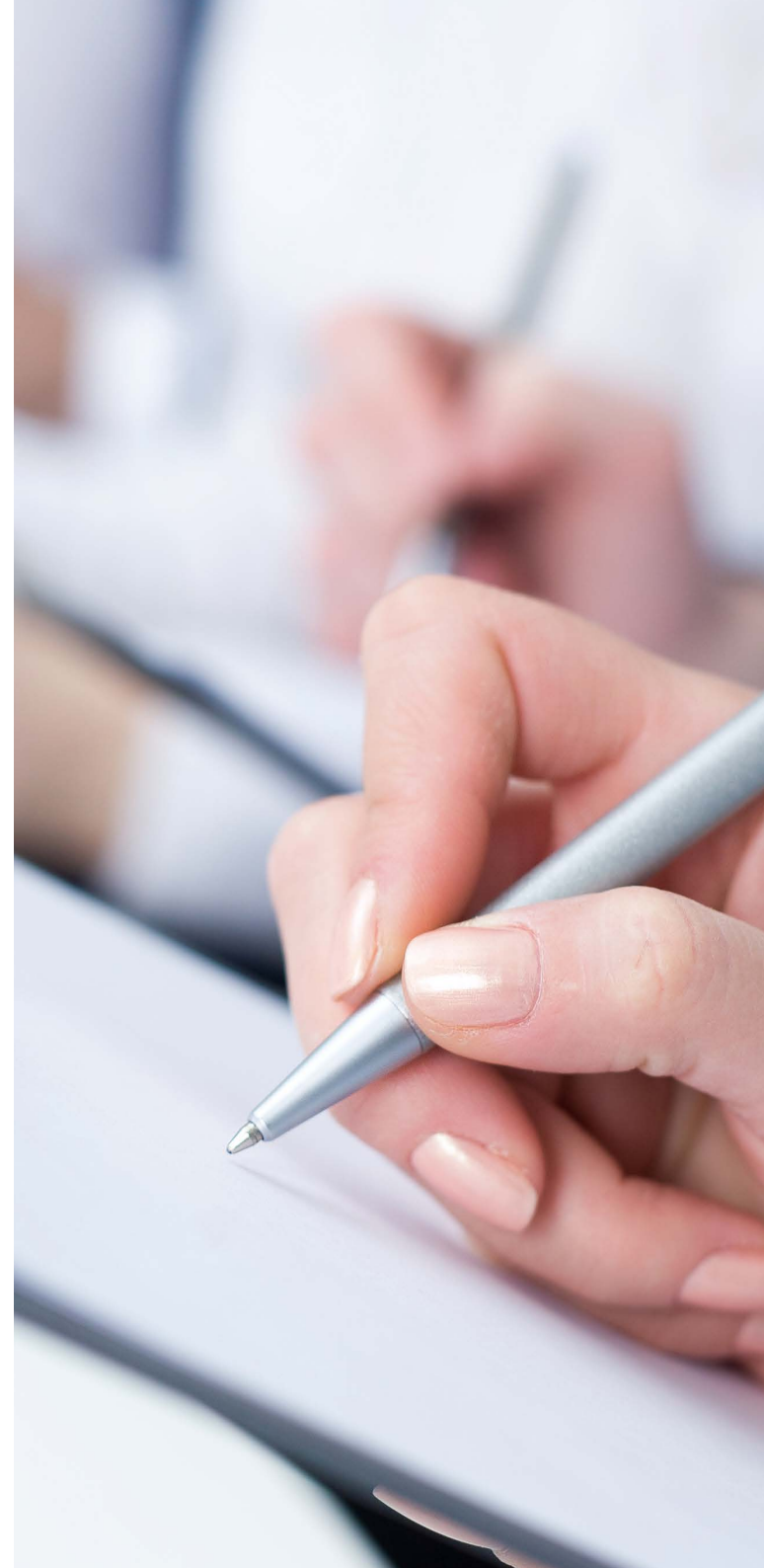
A korrupcióellenes szabályok partnereink felé történő érvényesítése érdekében valamennyi szerződésünk tartalmaz antikorrupciós záradékot. Ennek értelmében üzleti partnereinkkel együtt vállalunk kötelezettséget arra, hogy üzleti tevékenységük során és a szerződéshez kapcsolódóan megfeleljünk a hatályos korrupcióellenes jogszabályoknak és a „Richter Gedeon Nyrt. és Kapcsolt Vállalkozásai Vesztegetés és Korrupció Elleni Kézikönyve” rendelkezéseinek.

A korrupciós kockázatok átvilágításának érdekében 2021-ben megkezdtük a csoportszintű kockázatértékelés és monitoring keretrendszerének előkészítését és tervezését, amely nem csak a korrupció és vesztegetési kockázatokra fog vonatkozni, hanem iparági compliance területekre is.

14. táblázat: Antikorrupciós és Etikai Kódex oktatáson részt vettek száma Magyarországon és a teljes Csoportban (GRI 205-2) (Fő)

	2019		2020		2021	
	Magyaró.	Csoport	Magyaró.	Csoport	Magyaró.	Csoport
Vesztegetés és korrupció elleni oktatáson részt vettek száma*	760	2 988	428	2 832	509	3 382
Etikai Kódex oktatáson részt vettek száma	0	3 336	2 316	3 495	192	3 315

* 2019-től az anyavállalatnál csak az új belépő munkavállalók részesülnek vesztegetés és korrupció elleni oktatásban tekintettel arra, hogy a vesztegetés és korrupció elleni szabályok 2018 óta nem változtak.

Whistleblowing, etikai bejelentések

A Richter Jogi és nemzetközi hálózatmenedzsment főosztálya gondozásában működik a Megfelelőségi Forródrót, amely a Globális Megfelelőségi Program kézikönyveihez kapcsolódó bejelentések kezelésére létrehozott vállalatcsoport-szintű rendszer. Az Etikai Kódex rendelkezései alapján valamennyi Richter munkavállaló köteles; illetve valamennyi üzleti partner képviselője /munkavállalója, a Richter potenciális munkavállalói (jelöltek), a Richter volt munkavállalói, a Richter felett tulajdonosi vagy felügyeleti jogokat gyakorló személyek jogosultak bármely olyan esetet jelezni, amelynek kapcsán alapos okkal feltételezik, hogy sor került a mindenkor hatályos jogszabályokban, iparági etikai előírásokban, a Globális Megfelelőségi Program kézikönyveiben, vagy a Richter egyéb belső előírásaiban foglaltak megsértésére. Ezen érdekeltek online, 20 nyelvre lefordított bejelentő felületen (Richter VCO), e-mailen, telefonon és hangüzenetben jelenthetik be az észlelt visszaéléseket, etikai vétségeket – szükség esetén – anonim módon, amelyek kivizsgálása a Jogi és nemzetközi hálózatmenedzsment főosztály koordinálásával történik.

Az elmúlt években a Megfelelőségi Forródrótot egyre több érintett személy veszi igénybe, a Richter Csoport munkatársai egyre gyakrabban tesznek fel kérdéseket a Megfelelőségi Kézikönyvvel és a Globális Megfelelőségi Programmal kapcsolatban. A 2021-es üzleti év során globális szinten összesen tíz bejelentés érkezett a Megfelelőségi Forródróton

Az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről szóló 2019/1937 számú EU irányelv szigorú szabályokat rögzít a visszaélésekkel kapcsolatos bejelentések ügyintézésével kapcsolatban, amelyek biztosítják, hogy a visszaélést bejelentő személyek magas szintű védelemben részesüljenek. A Richter Csoport az irányelveknek történő megfelelés érdekében 2021. december 21-én központosított elektronikus, bizalmas bejelentő rendszert (Virtual Compliance Officer Rendszer – „Richter VCO”) vezetett be, melynek segítségével a visszaélésekkel, az etikai vétségekkel és a jogszabálysértésekkel kapcsolatos munkatársi és külsős partneri bejelentéseket a Richter Jogi és nemzetközi hálózatmenedzsment főosztálya a hatályos jogszabályok által előírt módon tudja kezelni és felderíteni. A Richter VCO a <https://richter.vco.ey.com> linken érhető el, ahol bárki online, személyes adatok megadása nélkül, anonim módon tehet bejelentést a vállalat működésével összefüggésben. Az Irányelvnek való megfelelés érdekében megtörtént a Richter VCO csoportszintre történő kiterjesztése, mely során a cégcsoport valamennyi – az EU területén működő – leányvállalata csatlakozott a (központi) Richter VCO rendszerhez.

keresztül, amelyekből egy harmadik fél részéről a Richterrel szemben elkövetett csalás, illetve kettő egyéb jogsértés igazolódott be a kivizsgálás során.

Compliance bejelentések és igazolt esetek száma, csoport szinten (GRI 102-17)

Bejelentések	
2020	2021
10	10
Ebből igazolt	
2020	2021
2	3

Fontos kiemelni, hogy a visszaélést bejelentő személyek kellő védelemben részesülnek a negatív következményekkel szemben. Az Etikai Kódex I. és II. melléklete rendelkezik a bejelentő védelméről, miszerint a bejelentőt semmilyen megtorló intézkedés, retorzió, hátrányos megkülönböztetés vagy másfajta tisztességtelen bánásmód nem érheti. A bejelentőt akkor sem érheti hátrány, ha az általa jóhiszeműen tett bejelentés – annak kivizsgálása során – megalapozatlannak vagy hiányosnak bizonyul.

Emberi és munkavállalói jogok védelme

Az Etikai Kódex értelmében a munkavállalók kötelesek a vonatkozó nemzetközi egyezményekben, helyi jogszabályokban és szabályozásokban meghatározott emberi jogokat tiszteletben tartani. A Richter szigorúan elítéli mindenféle emberkereskedelmet, gyermek kizsákmányolást és kényszer-munkát, továbbá szigorúan tiltja a munkavállalókkal való durva és kegyetlen bánásmódot. Kiemelendő, hogy nemzetközi kapcsolatainkban fontosnak tartjuk és elvárjuk leányvállalatainktól és partnereinktől is azt, hogy a jó gyakorlatnak megfelelően járjanak el.

A világ minden országában, ahol vállalatunk jelen van, elkötelezték vagyunk, hogy az olyan követendő alapvetéseket betartsuk mint az **International Bill of Human Rights** (Nemzetközi Emberi Jogi Kódex), **UN Guiding Principles on Business and Human Rights** (Az üzleti és emberi jogokra vonatkozó irányadó ENSZ-alapelvek), **Guidelines for Multinational Enterprises and the OECD Due Diligence Guidance** (OECD iránymutatás multinacionális vállalatoknak), **ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and its Follow-up** (A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet nyilatkozata a munka világára vonatkozó alapvető elvekről és jogokról és a nyilatkozat követő eljárása), és végül, de nem utolsósorban a **Ten Principles of the UN Global Compact** (Az ENSZ „Global Compact” 10 alapelve).

Elkötelezettjei vagyunk az alapjogok védelmének, így többek között bármely megkülönböztetés, nevezetesen a faj, a szín, a nem, a nyelv, a vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel tilalmának.

A Richter támogatja és segíti a szóbeli és fizikai zaklatástól mentes munkakörnyezet kialakítását. A vezetők felelnek azért, hogy zaklatás és hátrányos megkülönböztetés ne fordulhasson elő saját szervezeti egységeikben. A Richter célul tűzte ki a megtorlástól mentes környezet kialakítását is. Szigorúan tilos megtorlást alkalmazni jóhiszeműen tanácsot kérő, aggályait felvető, visszaélést bejelentő vagy valamely vizsgálatban adatot szolgáltató munkavállalóval szemben.

Érdekképviselő

A Richter Gedeon Nyrt. munkavállalóit 1992 óta a VDSZ Gyógyszerügyi Szakszervezete képviseli. A nyugdíjas állományt nem beleértve a szervezet 2021-ben 1 359 aktív tagot számlált az anyavállalat vonatkozásában. Az önállóan működő szervezet a Richter valamennyi magyarországi szervezeti egységének munkavállalóját képviselve tevékenykedik. A VDSZ Gyógyszerügyi Szakszervezete, mint reprezentatív szervezet minden szakszervezeti jogot gyakorol, ideértve a kollektív szerződést, amely a vezető állású személyektől eltekintve

az összes hazai munkaviszonyban álló munkavállalóra vonatkozik. A VDSZ mellett 2019 óta a Multinacionális Cégek Dolgozóinak Szakszervezete (MCDSZ) Gyógyszerügyi Független Alapszervezete is képviseli munkavállalóink érdekeit.

Az anyavállalatnál a magyar Munka Törvénykönyvének rendelkezései szerint Üzemi Tanács működik, amely jogszabályi előírások keretein belül gyakorolja együttdöntési jogosítványait és emellett a jóléti keretek felosztásának jóváhagyásáért is felel, valamint biztosítja a hatáskörébe tartozó információk kommunikációját a munkáltató és a munkavállalók között.

A munkavédelem területén a Munkavédelmi Bizottság feladata az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő munkavállalói jogok és érdekek képviselése, míg a Paritásos Munkavédelmi Testület érdekegyeztető tevékenysége keretében rendszeresen értékeli a munkahelyi munkavédelmi helyzetet és tevékenység alakulását, és az ezzel összefüggő lehetséges intézkedéseket; megvitatja a munkahelyi munkavédelmi programot, figyelemmel kíséri annak megvalósítását; valamint állást foglal a munkavédelmet érintő belső szabályok tervezetéről.

Leányvállalati szinten minden országban helyi szintű, az adott ország jogszabályainak megfelelő érdekképviselői szervezetek működését biztosítjuk. Mivel ezek országonként eltérő formában valósulhatnak meg, ezért az anyavállalat alapelvi szinten rögzíti és elvárja a helyi menedzsmenttől, hogy az adott ország jogrendszere szerinti kollektív munkajogi vívmányokat (szervezkedési jog, érdekképviselői szervezet alapítása vagy ahhoz való csatlakozás) biztosítsa a dolgozók számára, amennyiben azokkal élni kívánnak.

15. táblázat: Szakszervezeti tagság az anyavállalatnál és termelő egységeknél 2021-ben

	 Szakszervezeti tagok (fő)	 Tagsági arány az összlétszámhoz viszonyítva*
Magyarország	1 359	24,18
GR Romania	148	25,96
GR RUS	0	-
GR Polska	203	26,57
RTML	0	-
Richter-Helm	-	-
Összesen	1 710	21,9

* Termelővállalatok létszámához viszonyítva, nem csoportszintű létszámhoz.

Összeférhetetlenség és függetlenség

A 2020-ban kialakított Összeférhetetlenségi szabályzat célja, hogy az anyavállalat, illetve a Richter Csoportba tartozó valamennyi tagvállalat és képviselő üzleti döntéseit jogtalan személyes érdekek befolyásolásától mentesen hozza meg, felhívja a munkavállalók figyelmét a potenciális érdekellentétekre, megelőzze az összeférhetlenség kialakulását, illetve kezelje a már fennálló összeférhetlenségi helyzeteket. A szabályzat egyfelől az általánosan elvárt, minden munkavállalóra kötelező magatartásokat mutatja be, ideértve az érdekkonfliktus felismerését, elkerülését és szükség esetén a felettes tájékoztatását. Másfelől a szabályzat meghatározza a kockázat különböző szintjeit, nevesíti azokat és eljárásrendeket fogalmaz meg.

Érdekvényesítés

Bár a Richter Csoport arra bátorítja munkavállalóit, hogy választójoguk gyakorlásával részt vegyenek a politikában azokban az országokban, ahol erre lehetőségük van, a munkavállalók az ilyen tevékenységet azonban szigorúan csak magánszemélyként folytathatják, és semmiképpen sem a Richter Csoport nevében. Tilos a Richter Csoport munkavállalói számára, hogy munkaidőben személyes politikai tevékenységet folytassanak, illetve a Richter Csoport tulajdonát vagy eszközeit ilyen célra használják fel.

A fokozott korrupciós kockázat miatt a Richter Csoport politikai pártokat nem támogat, lobbitevékenységben nem vesz részt, és nemzeti kormányok pénzügyi döntéseire sincsen hatással. Az állami szektorban dolgozókkal és kormányzati tisztviselőkkel történő kapcsolattartásra és együttműködésre szigorú szabályok érvényesek a Richterben.

A Richter Csoport ugyanakkor természetesen lehetőségeihez mérten igyekszik részt venni a gyógyszeriparra vonatkozó jogszabályok véleményezésében. Ez jellemzően iparági szakmai szervezetek, kamarák és szövetségek koordinációjával történik. A legfontosabb hazai szervezet a MAGYOSZ, míg Európában a Medicines for Europe.

6.4 Átláthatóság

Gyógyszeriparban elvárt közzétételek

A Richter és a Betegszervezetek, Egészségügyi Szakemberek és Egészségügyi Szolgáltatók közötti átlátható viszony- vagy kapcsolatrendszer hozzájárul az etikátlan és jogellenes magatartás megelőzéséhez.

Az irányadó szabályok, szabályozások és más követelmények értelmében a gyógyszeripari vállalatoknak – vagy nyilvánosan, vagy közvetlenül az érintett érdekeltek számára – közzé kell tenniük a Betegszervezetek, Egészségügyi Szakemberek és Egészségügyi Szolgáltatók részére történő kifizetéseket, egyéb juttatásokat, illetve a részükre adott megbízásokat. Mivel a Richter a Medicines for Europe tagvállalata, tevékenységeire közvetlenül alkalmaznia kell a Medicines for Europe magatartási kódexének szabályait és követelményeit vagy az azzal összeegyeztethető és legalább olyan átfogó szabályokat és követelményeket, mint amelyek a Medicines for Europe magatartási kódexében szerepelnek.

A Richter megköveteli kapcsolt vállalkozásaitól is az érintetti juttatások közzétételét. A kapcsolt vállalkozásoknak is csatlakozniuk kell a Medicines for Europe magatartási kódexéhez vagy a Medicines for Europe nemzeti szervezete által elfogadott kódexhez, kivéve, ha önszabályozó szervezetek vagy más transzparencia rendszer hatálya alá tartoznak vagy olyan helyi transzparencia jelentési jogszabályok és szabályzatok vonatkoznak rájuk, amelyek legalább annyira szigorúak, mint a Medicines for Europe magatartási kódexe.

Az anyavállalatnak és kapcsolt vállalkozásainak azokat a megbízásokat és juttatásokat kell közzétennie éves transzparencia jelentésében, amelyek potenciálisan érdekellentétbe vezethetnek, illetve azon juttatások kedvezményezettjeit is közzétételre ösztönözi, ahol a juttatások nyilvánossá tétele a betegek vagy a lakosság érdekeit szolgálja. A közzétételt a Richter és a kapcsolt vállalkozások weboldalán is nyilvánosságra kell hozni, hacsak a nemzeti szabályok más platformon történő publikálást nem írják elő. A transzparencia közzététel 2021-ben is megtörtént, a Richter honlapján elérhető: <https://www.gedeonrichter.com/hu-hu/fenntarthatosag/uzleti-etika-es-megfeleloseg/transzparencia>

EU Taxonómia

A Richter Csoport fontosnak tartja az EU fenntarthatósági taxonómiáról szóló szabályozását. A Csoport főtevékenysége a gyógyszergyártás, mely nem érintett a jelenleg klímavédelmi témákra megkövetelt riportolási kötelezettség által. Ugyanakkor a Richter folyamatosan nyomon követi a szabályozás fejlődését és a későbbiekben – érintettség esetén – elkészíti a szükséges beszámolást.

Adatvédelem

A Richter Csoport kiemelten fontosnak tartja, hogy a vele kapcsolatba kerülő természetes személyek adatainak kezelése során az adatvédelmi szabályoknak és legjobb gyakorlatnak megfelelően járjon el, személyes adataikat jogszerűen, átlátható módon kezelje. Az esetek legnagyobb részében a Richter személyes adatokat kezelő szervezet, legyen szó akár rendezvények szervezéséről, mellékhatásokkal kapcsolatos bejelentésekről, vagy a gyárterület biztonságának ellenőrzése érdekében folytatott megfigyelésekről. Ezen tevékenységek ellátása során kiemelt szempont az érintett személyek jogainak és szabadságának védelme, tiszteletben tartása.

A Richter adatvédelmi keretrendszerének kialakítása során elindította a Richter Csoport adatvédelmi programját, és létrehozott számos speciális adatvédelmi szabályzatot, eljárásrendet és minta dokumentációt, mind az anyavállalatra, mind a leányvállalatokra kiterjedően.

A Richter Csoport törekszik a potenciálisan szabálytalan gyakorlatok megszüntetésére. 2020-ban és 2021-ben a vállalat egy-egy darab, kisebb volumenű, az érintettek számára jelentős hátrányt nem eredményező adatvédelmi incidensről tett bejelentést a magyar adatvédelmi hatóság felé. Az incidensek e-mail levelezésekhez kapcsolódnak, zsarolóvírus támadás vagy téves címzés eredménye. Fogyasztókat érintő adatszivárgás, -lopás, vagy -vesztés kapcsán nem érkezett panasz a Richterhez 2020 és 2021 során.

6.5 Beszállítói lánc

A gyógyszergyártásban a termékek elvárt minőségének biztosítása csak a teljes értéklánc szoros felügyelete mellett lehetséges. Ebben kulcs szerepe van a szállítók kiválasztásának és menedzsmentjének. A Richter kiemelt jelentőséggel kezeli beszerzési folyamatait, melyekben ugyanazokat a magas elvárásokat támasztja szállítóival szemben, mint saját teljesítménye kapcsán.

A Richter Csoport által beszerzett tételek összértéke 2021-ben meghaladta a 300 milliárd forintot. A beszerzést 26 kategóriában, 3 400 partneren keresztül bonyolítja a cég. Az összértéken belül 35%-os arányt képviseltek a direkt kategóriák, ahol az alaptévékenységhez szükséges anyagokat és szolgáltatásokat szerzi be a vállalat. Ezekre a kategóriákra jellemző a rövid szállítói láncokkal, jellemzően közvetlen gyártói, szolgáltatói kapcsolattal történő beszerzés.

Természetesen az indirekt kategóriák esetén is törekszünk szoros kontroll alatt tartani a folyamatokat, de a kategória specialitások, illetve az igénylési volumenek hosszabb láncokat eredményeznek, megnövelve ezzel a folyamatokban közreműködő partnerek számát.

A vállalat 2020-ban aktualizálta a Beszerzési politikáját, melyben rögzíti a Richter Csoport legfontosabb beszerzési alapelveit. Ezek között a legfontosabbak a Richter gazdasági érdekeihez fűződő alapelvek, mint a költséghatékonyság, a minőség szemlélet, a törvényi előírásoknak való megfelelés. Számos alapelv kapcsolódik a Richter vállalati irányítási rendszerében is megfogalmazott szempontokhoz, például a versenyjogi előírások betartása, a feddhetetlenség, az antikorrupció, illetve a titoktartás és a személyes adatok védelme. Ugyancsak megjelennek az alapelvek között fenntarthatósági szempontú elemek, úgy, mint a környezetvédelem, az emberi jogok védelme, valamint az emberkereskedelem, gyermek- és kényszermunka elleni küzdelem.

Az alapelvek betartását, illetve betartatását a Richter minden munkavállalójától és partnerétől elvárja és megköveteli, a gyakorlatban történő érvényesítésükről az anyavállalatra hatályos Beszerzési szabályzata rendelkezik. Az üzleti partnerek irányában az alapelvek betartásáról a Szállító Minősítő rendszer előminősítési folyamata, illetve a szerződések vonatkozó fejezetei gondoskodnak. Non-compliance esetén a Jogi és nemzetközi hálózatmenedzsment főosztály az eljáró szervezet, de erre vonatkozó bejelentés nem volt sem a 2020-as, sem a 2021-es évben.

A Szállító Minősítő rendszernek is részét képezik az általános fenntarthatósági és különösen a környezetvédelmi szempontok. Az előminősítő kérdések között több is szerepel, mely a potenciális szállítók környezetvédelmi és társadalmi teljesítményére kérdez rá, ezek közül a legfontosabbak az alábbiak:

- Rendelkezik-e a szállító írott környezeti politikával, eljárásokkal, folyamatokkal?
- Rendelkezik-e fenntarthatósági jelentéssel (más módon biztosítja-e a transzparenciát)?
- Biztosítja cégük a dolgozók folyamatos képzését a környezetvédelem témakörében?
- Környezeti és társadalmi teljesítmény szabvány szerinti irányítási rendszerei (ISO tanúsítványok)

A 2021-es évben az aktív szállítók száma 2 260 volt, melyből 16,6% került 2021-ben előminősítésre.

A Richter Csoport szállítói auditokat is végez, ezek azonban a gyógyszergyártási tevékenységhez kapcsolódó anyagokra és szempontokra vonatkoznak jelenleg. Az ilyen szállítói auditok számát a 'Betegeink jóllétéért' fejezet tartalmazza.

7. Környezetünkért

A Richter küldetése, hogy magas hozzáadott értékű készítményekkel segítse a betegek gyógyulását világszerte. Amellett, hogy ezzel jelentős pozitív társadalmi hatást érünk el, gazdasági hasznot is generálunk és tesszük mindezt úgy, hogy a környezetre gyakorolt negatív hatásunkat minimalizáljuk.

A vállalat környezeti terhelésének jelentős része a magas energiaigényű gyógyszergyártáshoz kapcsolódó villamosenergia felhasználásából ered. Ezért célunk, hogy az Európai Unió „Irány az 55%!” (Fit for 55) programjával összhangban csökkentjük karbonlábnyomunkat valamint a felhasznált energia mixen belül folyamatosan növeljük a megújuló erőforrásból származó energia arányát.

Legfontosabb eredmények

Több mint
2 milliárd Ft

környezetvédelmi
beruházásokra fordított
összeg (közvetlen és
integrált)

78%

csökkentés a
dorogi telephely
szennyvíziszap
kibocsátásában

66%

arányú hulladék
hasznosítás
(veszélyes és nem
veszélyes egyaránt)
Magyarországon

Rövid távú célok

55%

csökkenés üvegházhatású gázok
kibocsátásában
2030-ig az 1990-es szinthez
képest (a 2018-as szinthez
képest 23 százalékpontos
csökkentés)

5%

alatti illékony szerves vegyület
(Volatile Organic Compound –
VOC) kibocsátás szint folyamatos
tartása a felhasznált oldószerek
arányában, Magyarországon

60%

arányban megújuló forrásból
származó villamosenergia
felhasználás 2030-tól

2021-es célkitűzések megvalósulása

Irodai szelektív hulladékgyűjtés kialakítása

Teljesült. Mindhárom hazai telephelyen (Budapest, Debrecen és Dorog) működtetünk irodai szelektív hulladékgyűjtő rendszert, ami irodai működésünk fenntarthatóbbá tétele mellett munkatársaink fenntarthatósággal kapcsolatos szemléletének formálása miatt is lényeges.

Telephelyeink között a hulladékkezelés központosítása

Folyamatban. Jelentős előrehaladást értünk el a nem veszélyes hulladék-menedzsment fejlesztése területén, elsősorban a bontási hulladékok gyűjtési és kiszállítási rendszerének fejlesztése, valamint az új budapesti Központi Hulladékgyűjtő telep megvalósításának elindítása által.

A biológiai iszap kezelése és csökkentése

Teljesült. Új víztelenítési technológia segítségével a szennyvíztisztítás során keletkező iszapot alig harmadára csökkentettük, így lényegesen kevesebb a kezelésre elszállított veszélyes hulladék mennyisége. A kezelés módja az elérhető legkörnyezetbarátabb módszer: komposztálás. A magas foszfát tartalmú szennyvizek kezelési technológiájának műszaki színvonalát fejlesztettük.

7.1 Környezetvédelmi irányítás és jogi megfelelés

A Richter Csoport egyes tagvállalatai környezetvédelmi hatásainak mintázata az adott telephelyeken végzett tevékenységtől függően eltérő. Budapesten a gyógyszergyártás teljes vertikuma megtalálható, így a környezeti hatások itt a legjelentősebbek és a legváltozatosabbak. Dorogon csak gyógyszer intermediereket és hatóanyagokat állítanak elő, míg Debrecenben kisebb környezeti kockázattal járó, biotechnológiai eljárásokon alapuló gyógyszer-hatóanyagok és kisserelt készítmények gyártása történik. Európai termelő tagvállalataink (GR Polska, GR RUS, GR Romania, Richter-Helm) gyógyszerkészítmények előállításával foglalkoznak, míg indiai tagvállalatunk (Richter Themis – RTML) gyógyszerhatóanyagokat gyárt. Jelenleg, a gyógyszergyártási folyamatoktól függetlenül, az összes magyarországi telephely működtet környezetközpontú irányítási rendszert (KIR) és rendelkezik tanúsítvánnyal. A Richter budapesti és dorogi gyártóhelyei 2001 óta, míg a debreceni telephely 2016 óta rendelkezik az ISO 14001 alapú tanúsítvánnyal.

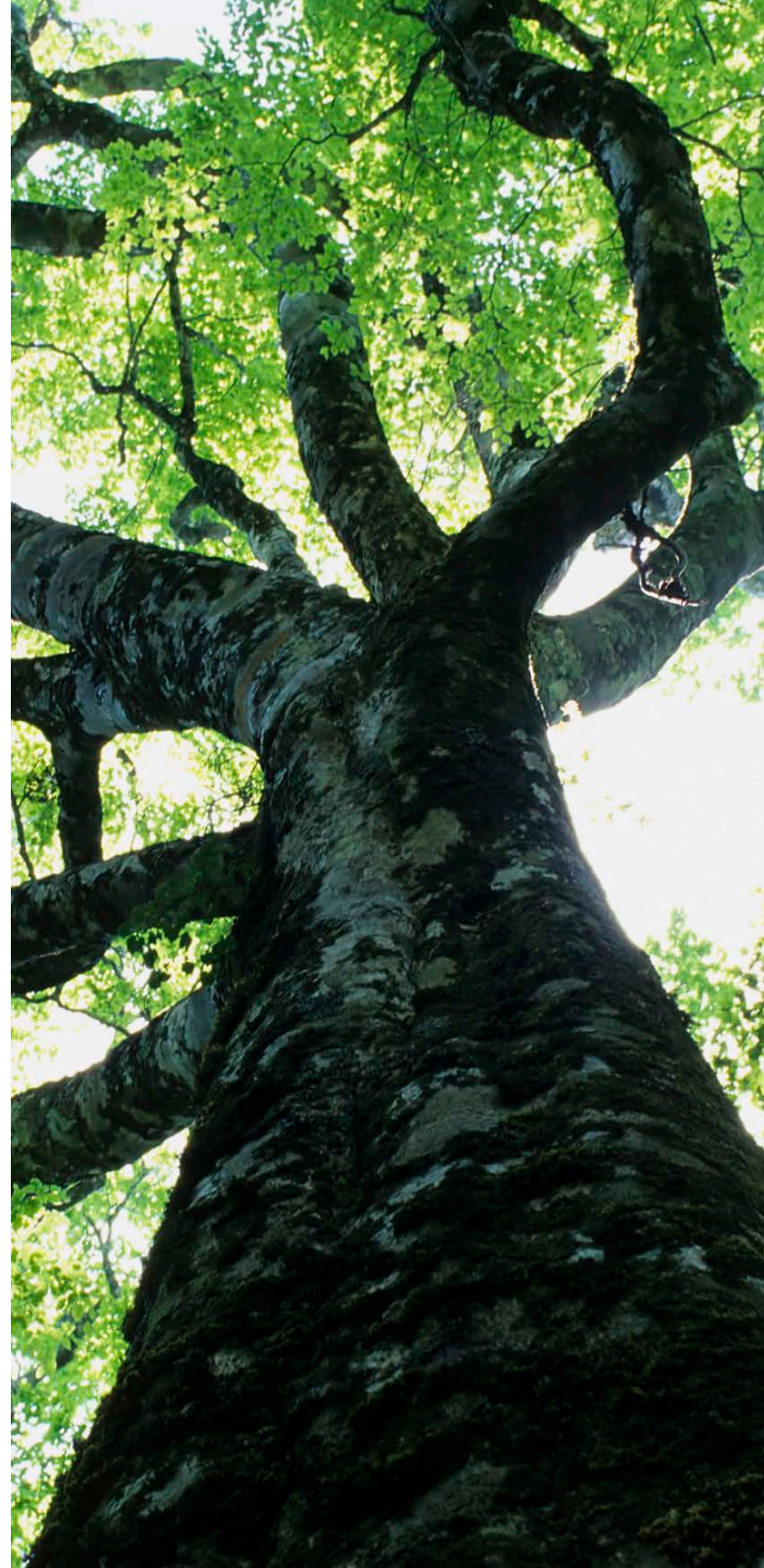
A KIR bevezetésének és működtetésének célja, hogy vállalatunk képes legyen környezeti hatásait nyomon követni, az esetleges környezetvédelmi kockázatokat, illetve a fejlesztési lehetőségeket azonosítani és megvalósítani. A KIR minden releváns környezeti témakört lefed – levegő-, víz- és talajszennyezés, szennyvízkezelés, hulladékgazdálkodás, az éghajlatváltozás mérséklése és ahhoz való alkalmazkodás, valamint erőforrás-felhasználás és hatékonyság.

A megfelelő energiagazdálkodás, a fajlagos és a teljes energiafelhasználás minimalizálása nem csak a fenntarthatóság alapja, de cél valamennyi globális és hazai cselekvési tervben. Ennek érdekében hasznosnak véljük a rendszerszintű energiagazdálkodás bevezetését, amely az Energiagazdálkodási irányítási rendszer (EgIR-MSZ EN ISO 50001 szabvány szerint) bevezetésével válik majd teljessé, amelynek tanúsítása 2022 végére várható a teljes magyar operációra vonatkozóan.

Bár csoportszintű irányítási rendszer még nem került kialakításra, az anyavállalat ösztönzi a termelő leányok környezetvédelmi politikájának fejlesztését és az irányítási rendszerek alkalmazását – ezek esetében az alapvető cél a jogszabályi megfelelés biztosítása (compliance). Az EU-s termelő egységeknek (lengyel, román és német üzem) szigorú környezetvédelmi, munkabiztonsági és foglalkozás-egészségügyi szabályozásoknak kell megfelelniük, ezen túl a román leányvállalat is rendelkezik már ISO 14001 szabvány szerinti tanúsítvánnyal.

Az EU-s környezetvédelmi szabályozási körön kívül eső oroszországi és indiai tagvállalatoknál is bevezetésre kerültek környezetvédelmi menedzsment rendszerek – egyelőre tanúsítvány nélkül – amelyek a környezetvédelmi politikára és célokra, illetve a környezetvédelmi beruházásokra (többek között szennyvíztisztítás, levegőminőség javítása, hulladékgazdálkodás, zajcsökkentés, energiafelhasználás optimalizálása) vonatkoznak.

Mint egyik KIR indikátor, illetve mint a KIR tanúsítás feltételeinek egyike, fontosnak tartjuk megemlíteni, hogy a Richter Csoport sikeres környezetvédelmi munkájának köszönhető az is, hogy egyik gyártó vállalata sem kapott 2021-ben környezetvédelmi bírságot. Ezt az eredményt szeretnénk a jövőben is fenntartani, így továbbra is kiemelten ügyelünk a környezetvédelmi jogszabályok és szabályozások betartására.

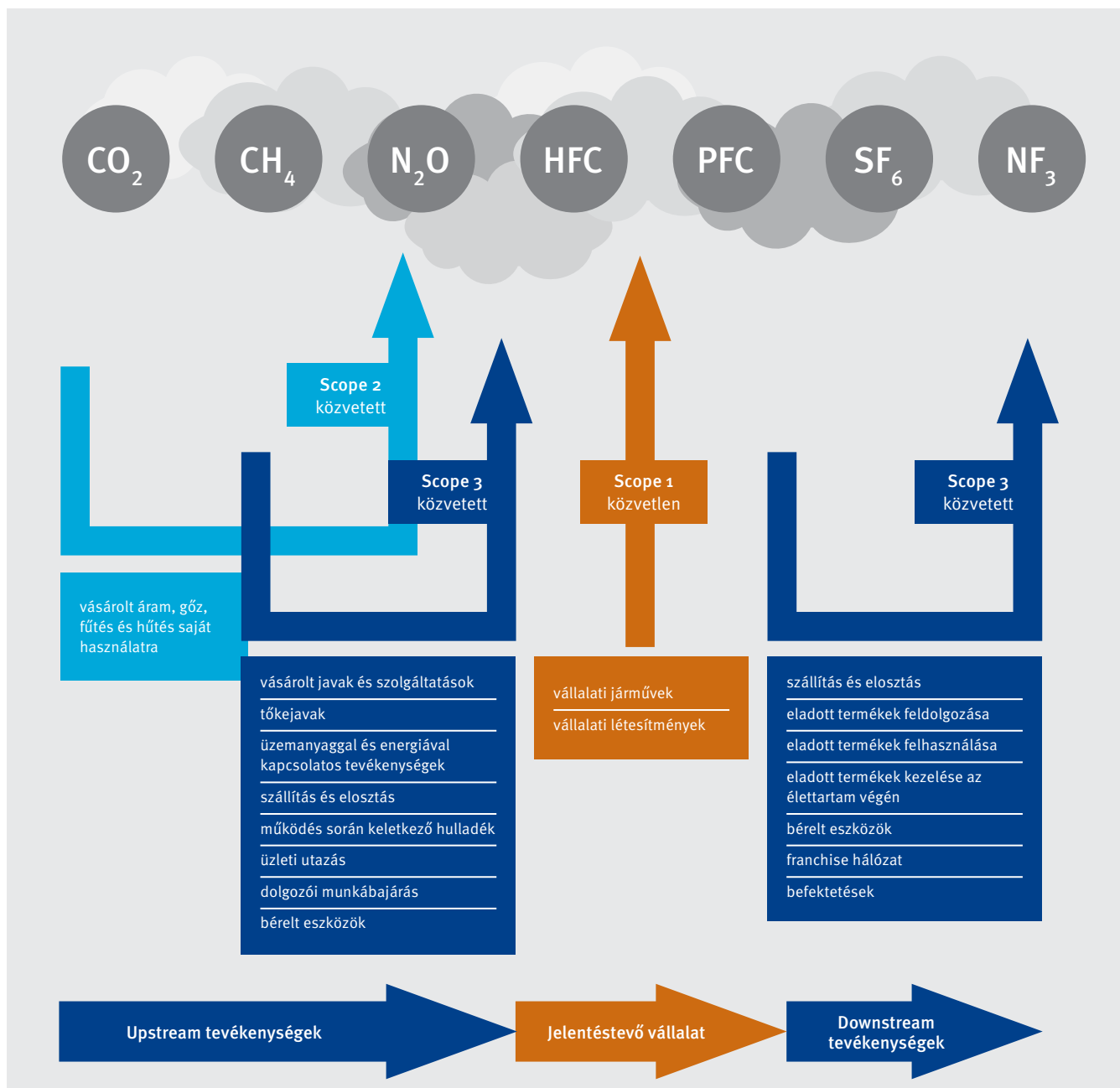
7.2 Klímavédelem

A klímavédelem kiemelt területe a fenntarthatóságnak. Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése jelenleg európai uniós prioritás. Ez részben az energiafelhasználás csökkentésével érhető el, továbbá a már nem redukálható mennyiség megújuló forrással történő kiváltásával. Természetesen nem csak az energiafogyasztás járul hozzá a klímaváltozáshoz, hanem számos más olyan tevékenység, amelyben a Richter is érintett, mint például a gyártási folyamatokhoz szükséges anyagok, eszközök, szolgáltatások közvetett kibocsátása vagy az alapanyagok, termékek kiszállítása.

A Richter teljes karbonlábnyma a működésünkből eredő közvetlen kibocsátásokat (Scope 1), az általunk megvásárolt energiához (beleértve a hűtést és fűtést is) kapcsolódó közvetett kibocsátásokat (Scope 2), valamint a működésünkből eredő nem közvetlen kibocsátásokat – a termékeink előállításához szükséges anyagok, szolgáltatások felhasználásából, szállításából eredő kibocsátások – (Scope 3) foglalja magában.

Bár a gyógyszeripar nem tartozik a legnagyobb üvegházhatást okozó gázok direkt kibocsátói közé, a Richter Csoport számára fontos, hogy ehhez a globális környezeti probléma megoldásához hozzájáruljon. A kibocsátás-csökkentési stratégia és céljaink meghatározásához először teljessé kell tennünk az egyes kategóriák (Scope 1, 2, 3) szerinti adatgyűjtést valamennyi telephelyünk esetében.

Kibocsátásaink nyomon követését ezidáig direkt-indirekt bontásban végeztük, amit korábbi fenntarthatósági jelentéseinkben publikáltunk is. Az új kategorizálás alapján történő adatgyűjtés teljessé tételét a következő év feladatának tekintjük. A legnagyobb kihívást a Scope 3 alá tartozó kibocsátási adatok gyűjtése jelenti a Richter számára is. Ezek például az ellátási láncban keletkező kibocsátások, az értékesített termékek és szolgáltatások használatából származó kibocsátások, valamint a Richterhez bármilyen módon köthető hulladékok ártalmatlanításából származó kibocsátások. A Scope 3 típusú kibocsátás leltára először a

magyarországi telephelyekre, 2018-ra történt meg. A karbonlábnymszámítást a 'Bilan Carbone' módszertan segítségével végeztük, és végezzük el évente.

A primer energia előállítása és/vagy felhasználása a gyártó telephelyeken jelentős, elsősorban a technológiai gőz és az elektromos áram tekintetében. A gyártáshoz szükséges energia jelenleg általában nem megújuló energiaforrásból származik, az európai üzemekben az adott ország energiamixének megfelelő arányban földgáz, kőolaj, szén, atomenergia alapú, míg indiai leányvállalatunk elsősorban szenet használ a hőtermelésére.

A Richter Csoport által felhasznált végsőenergia mennyisége – amelybe beletartozik az elfogyasztott termelt és vásárolt villamosenergia, illetve a vásárolt és előállított hőenergia is – a 2021-es évben 1 350 Tj volt, amelynek 3,0%-a származott megújuló energiaforrásból.

Saját termelésű megújuló energia előállítása 2021-ben a debreceni telephelyen indult el, Dorogon ebben az évben telepítettünk naperóművet, amellyel a termelés 2022-ben indul el.

Az energiafelhasználás csökkentése érdekében átfogó korszerűsítési programok kidolgozásához és megvalósításához is hozzákezdett a Richter Csoport. Ennek részeként energia-takarékosabb berendezések telepítése, valamint épület fűtés/hűtés céljából hőszivattyú technológia alkalmazása valósult meg.

A Richter Csoport arra törekszik, hogy mind a közvetlen, mind a közvetett üvegházhatású gáz kibocsátásait a jogszabályoknak megfelelően azonosítsa, nyomon kövesse és az eredményeket publikálja az érintettek számára. A kibocsátással kapcsolatos részletes adatok 2021-re az alábbi táblázatban láthatók. A Scope 1,2 és 3 szerinti kibocsátási eredményben jelenleg kizárólag a magyar telephelyek adatai szerepelnek. Ennek

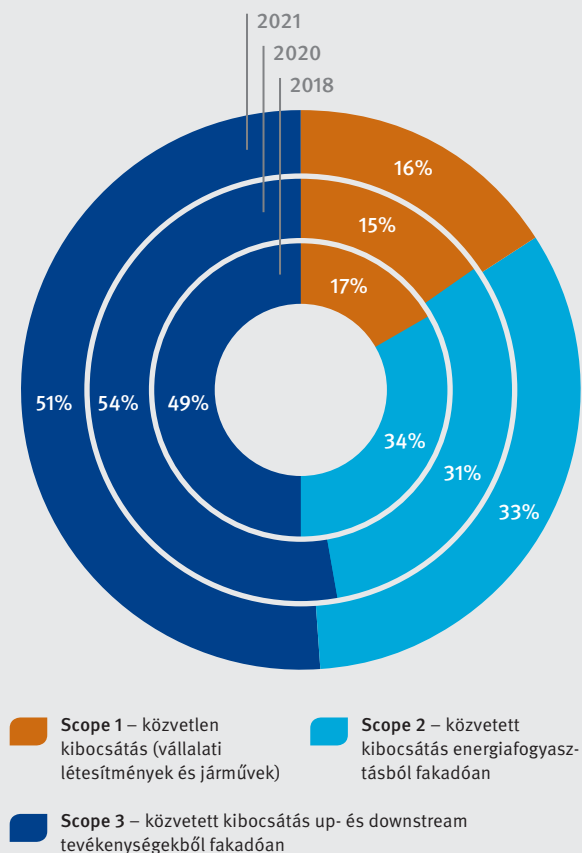
oka, hogy az adatgyűjtés még nem teljes körű, de a Richter célkitűzése, hogy a nem magyarországi operációkra is kiterjessze az adatok gyűjtését a jövőben. A köztes időszakban a termelő tagvállalatokra vonatkozóan továbbra is közzé tesszük a korábbi metodikával számolt közvetlen és közvetett kibocsátásokat.

16. táblázat: A Richter Csoport magyarországi telephelyeinek Scope 1, 2 és 3 kibocsátásai 2018, 2020 és 2021-ben (GRI 305-1, 305-2, 305-3)

tCO ₂ ekv.	2018	2020	2021
Scope 1	37 359	33 104	33 197
Scope 2	73 452	68 050	66 524
Scope 3			
 Vásárolt anyagok és szolgáltatások	57 540	72 235	68 755
 Logisztika (beszállítás és elszállítás)	24 347	24 457	17 983
 Hulladékok szállítása és kezelése	13 590	13 809	9 160
 Dolgozói munkába járás, üzleti utak	6 746	4 966	5 031
 Termelési eszközök (pl. járművek, berendezések, épületek stb.)	2 387	1 957	2 519
 End of life (lejárt gyógyszerek)	363	150	352
Összes Scope 3 kibocsátás	104 973	117 574	103 800

17. táblázat: A Richter Csoport külföldi termelő tagvállalatainak közvetlen és közvetett kibocsátásai 2021-ben

CO ₂ tonna/év	GR Romania	GR RUS	GR Polska	RTML	Richter- Helm	Összesen
közvetlen	2 791	4 448	1 633	10 178	-	19 050
közvetett	1 479	-	4 819	-	-	6 298

10. ábra: Anyavállalat karbonlábnyom megoszlás – tCO₂ ekv.

Célok és eszközök

A Richter hazai üzei az összes energiafelhasználás 77%-áért felelősek. Mivel az energiafelhasználás jelentős hányadot képvisel a Csoport karbonlábnyomában, ezért első körben a magyarországi energiafelhasználásra vonatkozóan már rendelkezünk energiastratégiával.

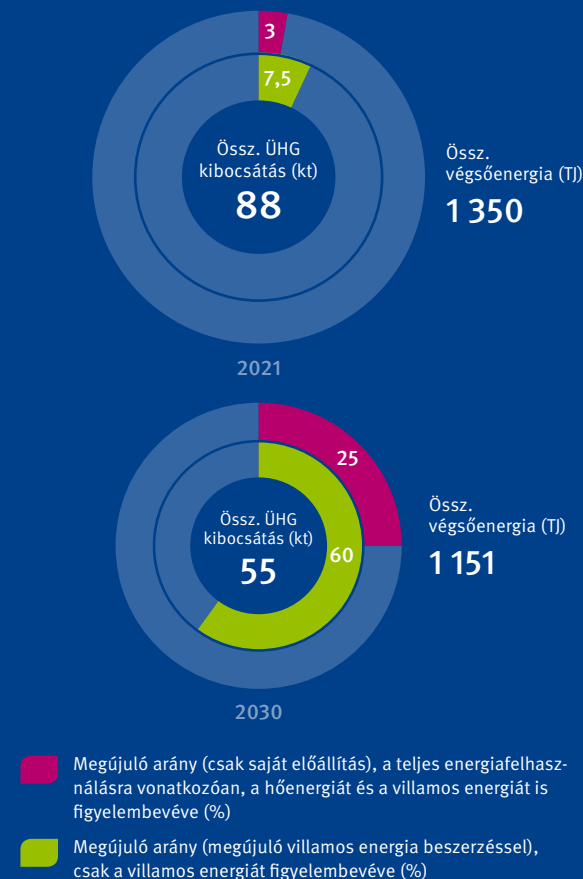
A vállalat csatlakozott az Európai Unió „Irány az 55%!” (Fit for 55) programjához, amelynek célja, hogy az Unió karbonlábnyomát 2030-ig 55%-kal csökkentse az 1990-es szinthez képest. A csökkentést követően fennmaradó energiafelhasználást pedig a megújuló arányának növelésével, illetve egyéb közvetett intézkedésekkel kell közelíteni a nulla kibocsátáshoz, azaz a klímasegességhez.

A Richter esetében 1990-re nem áll a vállalat rendelkezésre adat, ezért a célértékek meghatározásához a KSH adatait vettük figyelembe, miszerint Magyarország CO₂ kibocsátása 32%-kal volt alacsonyabb 2018-ban, mint 1990-ben. Így a 2018-as bázisévhez képest 2030-ig még 23 százalékpontos csökkentést tűztünk ki célul saját operációnkra. A megvalósítást szolgáló stratégia kidolgozása a 2022-es év feladatai között szerepel. Terveink között a vásárolt megújuló villamos energia mellett további naperőművek telepítése szerepel. Ezek a célkitűzések egyelőre a magyarországi operációra vonatkoznak.

Fontos a továbblépés érdekében, hogy 2022-től az európai termelő leányvállalatok karbonlábnyomát is meg kívánjuk határozni. Ezen információk alapján, amennyiben szükséges, felülvizsgáljuk a csoport szintű 2030-as kibocsátás-csökkentési célokat.

A jobb oldali ábrán a jelenlegi és a Fit for 55 program keretében elérni kívánt célok szerepelnek a magyarországi telephelyekre.

11. ábra: A Richter végsőenergia-felhasználása a magyarországi telephelyeken 2021 és 2030 célértékek

7.3 Környezeti kibocsátások és hulladék

A Richter elkötelezett a gyógyszergyártási folyamatok során keletkező szennyvíz, légszennyező anyagok és a hulladékok környezeti hatásának minimalizálása mellett. Felismerve felelősségünket, a jogszabályok által előírt határértéken túlmenően is igyekszünk ezeket csökkenteni.

Környezeti szempontból fontos terület a vegyianyag- és oldószer-felhasználásunk. Ennek minőségét és mértékét elsősorban az alkalmazott eljárások fizikai-kémiai törvényszerűségei határozzák meg. A felhasznált anyagok jelentős része a gyógyszerhatóanyagok gyártása esetében oldószer, ún. illékony szerves vegyület (Volatile Organic Compound – VOC), ezek közel felét újra felhasználjuk, azaz kezelés nélkül vagy tisztítást követően visszaforgatjuk a gyártási folyamatokba. A hazai telephelyek a környezetvédelmi célként kitűzöttnek megfelelően 5% alatt tartották a VOC emissziót (oldószervesztés levegőbe és vízbe) a teljes kibocsátásra vonatkozóan. A felhasznált és visszaforgatott oldószerek mennyiségét a 2.5 alfejezetben található, a legfontosabb fenntarthatósági adatokat tömörítő táblázat tartalmazza.

Levegőszennyezés

Mint minden jelentős környezeti hatással bíró tényező esetében, a légszennyező anyagok kibocsátását is folyamatosan nyomon követjük és törekszünk annak csökkentésére. A folyamatos monitoringnak köszönhetően a lehető legrövidebb időn belül tudunk reagálni az esetlegesen megnövekvő kibocsátásra.

A külön fejezetben tárgyalt szén-dioxid kibocsátás mellett a levegőszennyezést három kategóriába soroljuk: illékony szerves vegyületek (VOC), egyéb légszennyező anyagok, valamint a levegőbe kibocsátott ózonkárosító anyagok. A 2021-es gyártási év csoportszinten megfelelt az előírásoknak a károsanyag kibocsátás tekintetében.

18. táblázat: A Richter Csoport VOC, nitrogén-oxidok (NOx), szén-monoxid (CO) és szálló por kibocsátása típus és mennyiség szerinti bontásban 2021-ben (GRI 305-7)

	Budapest	Dorog	Debrecen	GR Romania	GR RUS	GR Polska	RTML	Richter -Helm
VOC veszteség levegőbe (%)	2,59	1,52	-	67,20	8,00	36,00	0,83	-
VOC veszteség levegőbe (t)	138,20	173,70	-	21,00	6,51	36,00	19,60	-
Nitrogén-oxidok (NOx) (t/év)	0,63	0,02	0,19	1,72	4,78	1,57	1,98	-
Szén-monoxid (CO) (t/év)	0,23	0,01	0,07	0,34	0,38	0,23	-	-
Szálló por (particulate matter – PM) (t/év)	0,00	0,00	0,00	-	-	0,02	42,18	-

Magyarországi telephelyeinken folyamatosan korszerűsítjük a gyártóberendezéseket a légszennyező anyagok – elsősorban illékony szerves vegyületek, oldószerek – kibocsátásának csökkentése érdekében. Ehhez kapcsolódóan a termelő berendezések műszaki színvonala megfelel az ún. BAT (Best Available Techniques) elvárásoknak, amely az úgynevezett Egységes Környezethasználati Engedély (Integrated Pollution Prevention and Control – IPPC) megadásához nemzetközi szinten is alapvető elvárás.

A Richter Csoport stratégiájának része a gyártásból és hűtésből származó ózonkárosító anyagok mennyiségének monitorozása is. A táblázatban bemutatásra kerülő kibocsátási értékek olyan munkafolyamatokból erednek, mint például az éves karbantartás, és megfelelnek az iparági sztenderdeknek. Vállalatunk 2021-ben is elvégezte a klímaberendezések hatóság által előírt ellenőrzését és teljesítette jelentési kötelezettségét.

19. táblázat: A Richter Csoport által levegőbe kibocsátott ózonkárosító anyagok mennyisége 2021-ben (GRI 305-6) (kg/év)

	Budapest	Dorog	Debrecen	GR Romania	GR RUS	GR Polska	RTML	Richter -Helm
Gyártás	0	0	0	0	0	0	0	-
Hűtés	317	0	47	270	52	0	0	-

Vízfelhasználás

Vállalatunk tisztában van azzal, hogy a hazai vizek védelme országos jelentőségű stratégiai kérdés. A Richter Csoport vízgazdálkodási stratégiájának célja a vízbázisok terhelésének minimalizálása, így mind a felhasznált víz mennyiségére, mind pedig a szennyezés mértékére figyelmet fordítunk. Ennek megfelelően a stratégiánk két részből áll: egyrészt folyamatosan monitorozzuk és minimalizáljuk a tevékenységünk folyamán felhasznált víz mennyiségét, másrészt mérjük és a minimálisra redukáljuk a tevékenységünkben eredő szennyvíz szennyezőanyag-tartalmát. A vízfelhasználás csökkentésének egyik módja a folyamatok optimalizálása mellett az újrafelhasználás. Ezért a Richter a hűtési célú frissvizet újrafelhasználja recirkulációs rendszerek alkalmazásával, valamint kezelést követően a kondenzvizet Budapesten újrafelhasználja vagy az Erőműnek visszaadja újrafelhasználásra.

2021-ben a felhasznált vízmennyiség lényeges változást mutatott – Dorogon 21,5%-kal, Romániában 7,9%-kal, míg Lengyelországban 8,1%-kal csökkent az az előző évhez képest.

A magyarországi telephelyek közül Budapesten szennyvíz-előkezelő rendszer működik. A keletkező technológiai szennyvíz pH-beállítás és ülepítés után kerül a városi csatornahálózatba, majd onnan a városi tisztítóba. Debrecenben kezelés nélkül a városi csatornahálózatba kerül a szennyvíz, míg Dorogon a kommunális szennyvíz közvetlenül a városi hálózatba jut, a technológiai szennyvíz pedig háromfokozatú biológiai tisztítás után kerül a Duna sodorvonalába. A kibocsátott szennyvizek szennyezőanyag-tartalmára a jogszabályok úgynevezett kibocsátási határértékeket határoznak meg. Ezen értékeknek való megfelelést önellenőrzés keretében rendszeresen vizsgáljuk és a kapott adatok alapján megfelelnünk az előírásoknak.

A fenntartható működés alapja a jogszabályi előírások betartása a vízhasználat és a szennyvizek esetében is. A Richter valamennyi leányvállalatánál az előírásoknak megfelelő szennyvízkezelés zajlik, rendszereinket az előírások teljesítéséhez szükséges mértékben fejlesztjük.

20. táblázat: A Richter Csoport vízfelhasználása források szerint, 2021-ben (GRI 303-5) (em³)

	Budapest	Dorog	Debrecen	GR Románia	GR RUS	GR Pol-ska	RTML	Richter-Helm	Összesen
Felszíni vízforrásból	1 308	273	120	82	0	0	90	0	1 872
Felszín alatti vízforrásból	2	176	4	0	42	34	0	14	272
Összesen	1 310	449	124	82	42	34	90	14	2 144

21. táblázat: A Richter Csoport által kibocsátott szennyvíz befogadók szerint, 2021-ben (GRI 303-4) (m³/év)

		Budapest	Dorog	Debrecen	GR Románia	GR RUS	GR Pol-ska	RTML	Richter-Helm
Technológiai szennyvíz	élővíz	0	585 483	0	0	43 580	0	0	5 500
	közcatorna	352 628	0	0	52 428	11 560	50 496	92 103	12 231
Egyéb szennyvíz	élővíz	0	0	0	-	0	0	0	0
	közcatorna	780 271	23 963	92 155	-	0	0	0	0

22. táblázat: A Richter Csoport által kibocsátott szennyvíz minősége 2021-ben (GRI 303-4)

	Budapest	Dorog	Debrecen	GR Románia	GR RUS	GR Polska	RTML	Richter-Helm
KOI* (mg/l)	706	96	112	534	-	-	338	-
KOI (t/év)	799,8	56,2	10,3	14,2	-	-	0,03	-
AOX** (ug/l)	476	445	-	-	-	-	-	-
Ammónium (mg/l)	21,8	0,7	5,6	-	0,4	-	5,7	-
Összes foszfor (mg/l)	2,6	0,3	1,5	-	0,2	-	-	-
Összes nitrogén (mg/l)	32,6	8,1	22,7	-	NO ₂ – 0,1 NO ₃ – 30,3	-	-	-
VOC (t/év)	51,4	12,2	-	-	0	-	-	-
VOC (%)	1	0,1	-	-	-	-	-	-

* Kémiai oxigénigény

** Adszorbeálható szerves halogének

A dorogi telephelyen fontos környezetvédelmi beruházás volt a 2021 januárjában indított szennyvíziszap-víztelenítési projekt. Az alkalmazott technológia eredményeképpen harmadára csökkent az ártalmatlanításra kerülő szennyvíziszap mennyisége. A román leányvállalatnál 2021-ben korszerű szennyvíztisztító telep került üzembehelyezésre.

A szennyvíz minőségében 2021-ben nem volt kimagasló változás, így a jogszabályoknak megfelelően minden előírt határértéket tartottunk.

Hulladék

A Richter Csoport fontos feladatának tartja a gyógyszergyártás folyamán keletkező hulladék mennyiségének csökkentését, illetve a minél nagyobb mértékű újrahasznosítást. Ennek elérése érdekében fejlesztettük a szelektív hulladékgyűjtés rendszerét, újrászerveztük a kommunális hulladékgyűjtést és elkezdtünk kiépíteni egy központosított hulladékmenedzsment rendszert. A gyógyszergyártás folyamán keletkező hulladékot – melynek jelentős része veszélyes hulladéknak minősül – a Richter a jogszabályok által előírt módon kezeli, a jogszabályok által megkövetelt engedéllyel rendelkező hulladékkezelők szolgáltatásait veszi igénybe. A veszélyes hulladékok kezelése hasznosítással vagy ártalmatlanítással történik.

Hasznosítás lehet:

- oldószeres hulladékok esetében a külső partnernél történő regenerálás, akik újra terméket állítanak elő belőle
- az energetikai hőhasznosítással történő égetés (jól égő hulladékok esetében)
- komposztálás pl. szennyvíziszap és egyéb jól bontható hulladékok

Ártalmatlanítás lehet:

- égetés hőhasznosítás nélkül
- lerakás: csak a más módon nem ártalmatlanítható veszélyes hulladék esetén

Az életciklus szemléletnek megfelelően a végfelhasználóknál keletkezett hulladék (pl.: lejárt gyógyszerhulladék) visszagyűjtése, a hazai jogszabályoknak megfelelő módon, a Recyclomed Kft. begyűjtési rendszerében történik.

A fenntarthatósági stratégia sikeres megvalósításának eredményeként csoportszinten 20,6%-kal csökkent a 2021-ben termelt veszélyes hulladék mennyisége. Ebből a szempontból a legsikeresebb üzemek a román (-24%) és a dorogi (-44%) telephelyek voltak. Kiemelkedő sikerük több beruházásnak és menedzsment intézkedéseinek köszönhető, amellyel jelentős mértékben sikerült csökkenteniük a veszélyes hulladékok mennyiségét.

A Csoport magyarországi vállalata többek között az alábbi fejlesztési programokat vezette be 2021-ben a hulladékgazdálkodás javítására.

- Megkezdődött az új központi hulladékgyűjtő tervezése Budapesten, amely segítségével a vállalati hulladékgazdálkodást egyetlen szervezeti egység fogja koordinálni. Így a nem veszélyes hulladékok gyűjtése, válogatása, tárolása, kezelése és szállítása optimalizált módon, egy központi gyűjtőcentrumban történik majd.
- 2021-től már mindhárom hazai telephelyen az egységes hulladékkezelési rendszerben kezeljük a szelektív hulladék gyűjtését is.
- A romániai telephelyen az egészségügyi hulladék hasznosítására vezettünk be új rendszert.

23. táblázat: A Richter Csoport által keletkezett hulladékok mennyisége 2021-ben (GRI 306-3)

		Budapest	Dorog	Debrecen	GR Romania	GR RUS	GR Polska	RTML	Richter -Helm	Összesen
Veszélyes hulladék (t/év)	ártalmatlanítás	2 790	1 470	86	16	91	21	80	52	4 606
	hasznosítás	5 143	6 873	24	0	298	0	652	0	12 990
Nem veszélyes ipari hulladékok (t/év)		1 063	487	35	148	147	210	0	10	2 100
Kommunális hulladék (m ³ /év)		1 250	438	128	467	512	466	0	28	3 289

7.4 Gyógyszerek a környezetben

A gyógyszerkészítmények és hatóanyagaik környezetbe kerülése a gyógyszeripar sajátos környezetvédelmi kihívása. Ennek oka, hogy ezek az anyagok a környezetben sokszor nehezen bomlanak le, így később visszakerülhetnek a táplálékláncba és az emberi szervezetbe is. Emiatt a Richter Csoport számára kiemelt szempont a gyógyszerek gyártása során a hatóanyagok környezetbe kerülésének megakadályozása.

Széles körben végzett kutatások azt bizonyították, hogy a környezetben kimutatható gyógyszerhatóanyagok forrása 70-80%-ban a humán kiválasztás, 15-20% a lakosságtól kommunális hulladékba kerülő, fel nem használt gyógyszerek hulladéklerakókban kioldódó hatóanyagai, és csupán 2-5% forrása a gyártók telephelyéről elfolyó szennyvíz. Ez alapján elmondható, hogy a környezetbe kerülő hatóanyagok mennyiségének csökkentésében legnagyobb szerepe a városi szennyvíztisztítók hatékonyságnövelésének van. Ebből kifolyólag a Richter fontosnak tartja, hogy mindenben támogassa az ilyen irányú erőfeszítéseket, és éljünk a kínálkozó együttműködési lehetőségekkel.

A fenti arányok természetesen nem csökkentik a Richter felelősségét abban, hogy a saját szennyvizében lévő anyagok mennyiségét mindenkor minimalizálja, és a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

Az élővizekben megjelenő, az Európai Unió által kiemelt figyelemmel kísért három gyógyszerhatóanyag közül, – diklofenák, 17-béta-ösztadiol, 17-alfa-etinilösztadiol – az utóbbi kettő esetében érintett a vállalat, ezek hormonális hatású hatóanyagok.

A Richter Csoport 2021 óta monitorozza a környezetbe kerülő anyagok mennyiségét és elemzi azok hatását. Külső szakértő segítségével a dorogi telephelyen (mint jelentős szteroid előállító bázis) meghatározták a környezetbe jutó gyógyszerhatóanyag koncentrációját (PEC érték – Predicted Environmental Concentration, vagyis várható környezeti koncentráció), illetve azt, hogy ez a koncentráció hogyan viszonyul a környezetben potenciálisan káros hatással járó határértékhez (PNEC érték – Predicted No Effect Concentration, vagyis várhatóan hatással nem járó koncentráció). A szakértői anyag megállapítása szerint a dorogi üzem tekintetében a környezetbe kerülő mennyiség több nagyságrenddel kisebb volt, mint a potenciálisan káros hatással járó érték.

A Richter Csoport a jövőre nézve is prioritásának érzi ezen monitoring tevékenységek folytatását. Előre meghatározott mérési terv szerint évente bővítjük a vizsgált anyagok listáját – először a szteroid, majd a nem-szteroid hatóanyagok következnek.

7.5 Telephelyeink állapota

A telephelyek állagmegóvása és karbantartása környezeti szempontból is fontos, így ennek megfelelő ütemezése fenntarthatósági megfontolásaink részét képezi. A telephelyek helyzetének felmérése magába foglalja az előző időszakban esetlegesen keletkezett talaj- és/vagy talajvíz-szennyeződés mértékét. Jelenlegi működésünk során ilyen típusú szennyeződés nem fordulhat elő, mivel a bevezetett műszaki intézkedéseink ezt megakadályozzák. 2021-ben jelentősnek minősülő kiömlés és/vagy elfolyás a Richter Csoport termelőüzemeiben – a korábbi évekhez hasonlóan – sem Magyarországon, sem másik országban nem történt.

Azonban arról sem szabad megfeledkezni, hogy a több évtizedes múltra visszatekintő vegyipari tevékenységből származóan a telephelyeken vannak a régmúltban keletkezett szennyeződések. A felszín alatti vizek védelme érdekében a Richter Csoport az 1990-es évek óta monitoringkút-hálózat alkalmazásával követi nyomon ezeket. A feltárt szennyeződések kármentesítési munkálatai folyamatosan zajlanak.

Vecsésen a 2021-es év folyamán teljes mértékben felszámoltuk a talajszennyezést, ennek köszönhetően ettől az évtől kezdődően, hatósági határozat alapján, már csak ellenőrzési tevékenységet szükséges itt folytatnunk.

Budapesten és Dorogon a környezetvédelmi hatóságok folyamatos tájékoztatása mellett továbbra is folytatjuk az előírt kármentesítési tevékenységet. Az erre alkalmazott, folyamatosan működésben lévő rendszer hatékonyságát rendszeresen felülvizsgáljuk.

7.6 Költségek és ráfordítások

Az alábbi táblázatokban azokat az adatokat mutatjuk be, amelyek alapján látható, hogy évről-évre jelentős összeget fordítunk környezetvédelmi beruházásokra. Az elmúlt években a legjelentősebb beruházások a talajvíztisztítással, szennyvíztisztítással, vésztározással, zajártalom elleni védelemmel és raktározással kapcsolatban valósultak meg, a fenntarthatósági stratégiában kitűzött célokkal összhangban. Az eredmények visszamérése, értékelése és a tapasztalatok visszacsatolása a környezetközpontú irányítási rendszer szerves részét képezik.

Az alábbi adatokból kiolvasható, hogy a Richter Csoport 2021-ben összesen 3,028 milliárd forintot fordított belső környezetvédelmi fejlesztésekre, illetve különböző környezetvédelmi szolgáltatást végző alvállalkozók kifizetésére.

24. táblázat: A Richter Csoport környezetvédelmi ráfordítása 2021-ben (GRI 305, 306, 307)

	Budapest (eFt)	Dorog (eFt)	Debrecen (eFt)	GR Romania (RON)	GR RUS (RBL)	GR Polska (PLN)	RTML (INR)	Richter -Helm
A környezetvédelmi szolgáltatást végző vállalkozásnak fizetett összegek								
Külső laboratóriumok szolgáltatása	0	0	0	6 628	3 008 033	0	3 830 788	-
Szilárd, nem veszélyes hulladék elszállítása, ártalmatlanítása	56 477	6 808	961	112 780	425 336	652 393	0	-
Veszélyes hulladék, ártalmatlanítása	393 859	518 816	11 541	37 819	6 033 060	156 402	2 021 452	-
Szennyvíz csatornahálózaton keresztül történő elszállítása	377 935	6 337	20 656	165 674	0	0	3 188 202	-
Gazdasági szervezeten belül folyó környezetvédelmi ráfordítások								
Levegőtisztaság védelme	11 740	7 200	1 000	1 518 627	0	19 197	0	-
Szennyvízkezelés	32 284	713 086	5 002	2 532 784	0	0	5 432 356	-
Szilárd, nem veszélyes hulladék kezelése	46 278	0	691	0	2 119 667	0	0	-
Veszélyes hulladék kezelése	115 751	0	21 975	0	0	0	0	-
Talaj és felszín alatti vizek védelme	75 365	3 528	188	0	0	0	0	-
Zaj- és rezgés elleni védelem	0	0	360	0	0	0	0	-
Környezetvédelmi kutatás és fejlesztés	0	0	0	0	0	0	0	-
Laborok működtetése	10 799	10 714	0	434 915	0	4 500	0	-
Környezeti irányítási rendszer működtetése	1 540	0	0	422 734	701 115	0	0	-
Egyéb	1 773	7 150	1 591	117 122	0	15 671	0	-
Összesen	1 123 801	1 273 639	63 964	5 349 082	12 287 211	848 163	14 472 798	-
Összesen (eFt)*	1 123 801	1 273 639	63 964	389 681	50 623	66 589	59 338	-

* A Magyar Nemzeti Bank által megállapított éves átlagos devizaárfolyam alapján forintosított összegek

Az éves ráfordítások mellett a Richter Csoport tagjainak többsége önálló környezetvédelmi beruházásokkal is tesz a vállalt fenntarthatósági célok eléréséért. 2021-ben összesen 1,63 milliárd forint értékben fektettünk ilyen célt szolgáló technológiákba, eszközökbe és infrastruktúrába a magyarországi operációban.

A legjelentősebb javulást a környezeti hatások terén a dorogi telephely mellett a romániai leányvállalat érte el a szennyvízkezelés korszerűsítésére vonatkozó beruházással, amely teljes egészében környezetvédelmi célt szolgált.

25. táblázat: A Richter Csoport környezetvédelmi beruházásai 2021-ben (GRI 305, 306, 307)

	Budapest (MFt)	Dorog (MFt)	Debrecen (MFt)	GR Romania (RON)	GR RUS (RBL)	GR Polska (PLN)	RTML (INR)	Richter -Helm
Összes környezetvédelemhez is tartozó beruházás (közvetlen + Σintegrált)*	3 305	1 680	11	5 405 385 (394 MFt)	17 974 056 (74 MFt)	200 336 (16 MFt)	334 950 (1 MFt)	-
ebből környezetvédelmi rész (közvetlen + integrált kv része)	421	1 199	8	5 405 385 (394 MFt)	870 903 (4 MFt)	7 403 (1 MFt)	334 950 (1 MFt)	-
Közvetlen környezetvédelmi beruházások	187	366	3	5 405 385	829 046	0	334 950	-
Légszennyezés kezelése	0	5	0	0	0	0	0	-
Vízszennyezés kezelése	15	97	1	5 404 985	829 046	0	0	-
Talaj, talajvíz kezelése	127	0	2	0	0	0	0	-
Hulladékkezelés	45	259	0	0	0	0	0	-
Egyéb	0	6	0	400	0	0	334 950	-
Integrált környezetvédelmi beruházások	3 118	1 314	9	0	17 145 010	200 336	0	-
ebből környezetvédelmi rész	234	833	5	0	41 858	7 403	0	-

* A Magyar Nemzeti Bank által megállapított éves átlagos devizaárfolyam alapján forintosított összegek

Melléklet

26. táblázat: A Richter Csoport leányvállalatai 2021. december 31-én

Név	Cégbejegyzés helye	Tulajdoni hányad (%)	Tevékenység	Név	Cégbejegyzés helye	Tulajdoni hányad (%)	Tevékenység
AO Gedeon Richter - RUS	Oroszország	100,00	Gyógyszeripari gyártás	Medimpex UK Ltd.	Nagy-Britannia	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme
Gedeon Richter Romania S. A	Románia	99,92	Gyógyszeripari gyártás	Farnham Laboratories Ltd.*	Nagy-Britannia	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme
Gedeon Richter Polska Sp. z o.o	Lengyelország	99,84	Gyógyszeripari gyártás, Marketing szolgáltatás	Gedeon Richter Apteka SP 000	Örményország	51,00	Gyógyszeripari termékek kiskereskedelme
Richter Themis Medicare (India) Private Limited	India	55,72	Gyógyszeripari gyártás	Pharmafarm S.A.	Románia	99,92	Gyógyszeripari nagykereskedelem
Gedeon Richter Pharma GmbH	Németország	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme, marketing szolgáltatás	LLC Gedeon Richter Ukraine	Ukrajna	100,00	Gyógyszeripari termékek kiskereskedelme
Gedeon Richter USA Inc.	USA	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme	Gedeon Richter Italia S.R.L.	Olaszország	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme, marketing szolgáltatás
RG Befektetéskezelő Kft.	Magyarország	100,00	Pénzügyi-számviteli és controlling tevékenység	PregLem S.A.	Svájc	100,00	Kutatás-fejlesztés, marketing szolgáltatás
Gedeon Richter UA PAT	Ukrajna	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme	Gedeon Richter Marketing ČR s.r.o.	Csehország	100,00	Marketing szolgáltatás
Gedeon Richter UK Ltd.	Nagy-Britannia	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme, marketing szolgáltatás	Gedeon Richter Slovakia s.r.o.	Szlovákia	100,00	Marketing szolgáltatás
Gedeon Richter Iberica S.A.U.	Spanyolország	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme, marketing szolgáltatás	Richter-Lambron SP 000	Örményország	51,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme
Medimpex Jamaica Ltd.	Jamaica	60,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme	Gedeon Richter Austria GmbH	Ausztria	100,00	Marketing szolgáltatás
Medimpex West Indies Ltd.	Jamaica	60,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme	Gedeon Richter (Schweiz) AG	Svájc	100,00	Marketing szolgáltatás
Humanco Kft.	Magyarország	100,00	Szociális, jóléti szolgáltatás	Pharmarichter 000	Oroszország	100,00	Gyógyszeripari termékek promóciója
Pesti Sas Holding Kft.	Magyarország	100,00	Vagyonkezelés	Gedeon Richter Portugal S.A.	Portugália	100,00	Marketing szolgáltatás
Richter Szolgáltató Kft.	Magyarország	100,00	Étkeztetés	PregLem France SAS	Franciaország	100,00	Management szolgáltatás
Reflex Kft.	Magyarország	100,00	Szállítmányozás, fuvarozás	Gedeon Richter trženje, d.o.o.	Szlovénia	100,00	Marketing szolgáltatás
Chemitechnik Pharma Kft.	Magyarország	66,67	Mérnöki szolgáltatás	Gedeon Richter Benelux	Belgium	100,00	Marketing szolgáltatás
GYEL Kft.	Magyarország	66,00	Minőségellenőrzési szolgáltatás	Gedeon Richter Nordics AB	Svédország	100,00	Marketing szolgáltatás
Armedica Trading S.R.L.	Románia	99,92	Vagyonkezelés	Gedeon Richter KZ LLP	Kazahsztán	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme, marketing szolgáltatás
Gedeon Richter Farmacia S.A.	Románia	99,92	Gyógyszeripari termékek kiskereskedelme	GRMed Company Ltd. (Hongkong)	Hong-Kong	100,00	Marketing szolgáltatás, dísztribúció
Gedeon Richter France S.A.S.	Franciaország	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme, marketing szolgáltatás	Gedeon Richter Pharmaceuticals (China) Co. Ltd.	Kína	100,00	Marketing szolgáltatás
Richter-Helm Biologics GmbH & Co. KG	Németország	70,00	Biotechnológiai gyártás és fejlesztés	Gedeon Richter Colombia S.A.S.	Kolumbia	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme, marketing szolgáltatás
Richter-Helm Biologics Management GmbH	Németország	70,00	Vagyonkezelés	Gedeon Richter Croatia d.o.o	Horvátország	100,00	Marketing szolgáltatás
				Gedeon Richter Mexico, S.A.P.I. de C.V	Mexikó	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme, marketing szolgáltatás

Név	Cégbejegyzés helye	Tulajdoni hányad (%)	Tevékenység
Gedeon Richter do Brasil Importadora, Exportadora e Distribuidora S.A.	Brazília	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme, marketing szolgáltatás
Gedeon Richter Chile SpA	Chile	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme
Mediplus (EconomicZone) N.V.	Curacao	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme, marketing szolgáltatás
Gedeon Richter Peru S.A.C.	Peru	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme
Gedeon Richter Ecuador S.A.	Ecuador	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme
Gedeon Richter Bolivia SRL *	Bolívia	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme
Gedeon Richter Australia PTY Ltd.	Ausztrália	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme, marketing szolgáltatás
Finox AG	Svájc	100,00	Biotechnológiai szolgáltatás
Finox Biotech AG	Lichtenstein	100,00	Biotechnológiai szolgáltatás
Finox Biotech Germany GmbH	Németország	100,00	Marketing szolgáltatás
Gedeon Richter Ireland Ltd.	Írország	100,00	Marketing szolgáltatás
Gedeon Richter Bulgaria eood	Bulgária	100,00	Marketing szolgáltatás
Gedeon Richter Pharma O.O.O	Oroszország	100,00	Marketing szolgáltatás
Pharmapolis Gyógyszeripari Tudományos Park Kft.	Magyarország	100,00	Épület építési projekt szervezése
Forhercare Kft.	Magyarország	100,00	Gyógyászati termékek kiskereskedelme
Gedeon Richter Vietnam Ltd.	Vietnám	100,00	Gyógyszeripari termékek kereskedelme, marketing szolgáltatás

* A vállalat tevékenysége felfüggesztve.

GRI Index

Kód	Közzététel elnevezése	Fejezet	Közzététel helye (oldalszám)	Közvetlen válasz / Kihagyás indoklása / Megjegyzés	SASB Kód
Általános közzétételek					
Szervezeti profil					
GRI 102-1	A szervezet neve	1.2 A Richter Csoport bemutatása	5.		
GRI 102-2	Tevékenységek, márkák, termékek és szolgáltatások	1.2 A Richter Csoport bemutatása, 3.1 Termékpaletta és innováció	5-8., 16-17.		
GRI 102-3	A szervezet központjának elhelyezkedése	1.2 A Richter Csoport bemutatása	5.		
GRI 102-4	Működési terület	1.2 A Richter Csoport bemutatása, Melléklet	5-8., 60-61.		
GRI 102-5	A tulajdon természete és jogi formája	1.2 A Richter Csoport bemutatása	5.		
GRI 102-6	Kiszolgált piacok	1.2 A Richter Csoport bemutatása	5-7.		
GRI 102-7	A jelentést tevő szervezet mérete	1.2 A Richter Csoport bemutatása	5-7.		
GRI 102-8	Információ az alkalmazottakról és egyéb munkavállalókról	4.1 Foglalkoztatás	27.		HC-BP330a.1
GRI 102-9	A szervezet beszerzési láncának bemutatása	3.3 Fogyasztók egészsége és biztonsága, 6.5 Beszállítói lánc	22-23., 48.		HC-BP430a.1
GRI 102-10	A szervezetben vagy beszerzési láncában történt jelentős változások	Vezérigazgatói köszöntő, GRI Index	3., 62.	A tulajdonviszonyokban bekövetkezett változásról az Éves jelentés 29. oldalán található részletes információ. A beszerzési láncban jelentős változás nem történt.	HC-BP430a.1
GRI 102-11	Az elővigyázatosság elve vagy megközelítés	GRI Index	62.	A Richter Csoport alkalmazza az elővigyázatosság elvét annak érdekében, hogy a kockázatokról és azok lehetséges hatásairól jelentsen, valamint hatékonyan kezelje őket. A környezetvédelmi és betegbiztonsági elvekről honlapunkon található bővebb információ: Környezetvédelem: https://www.gedeonrichter.com/hu-hu/fenntarthatosag/kornyezetvedelem Gyógyszerbiztonság: https://www.gedeonrichter.com/hu-hu/fenntarthatosag/betegbiztonsag/gyogyszerbiztonsag Minőségbiztosítás: https://www.gedeonrichter.com/hu-hu/fenntarthatosag/betegbiztonsag/minosegbiztositas Felelős marketing: https://www.gedeonrichter.com/hu-hu/fenntarthatosag/betegbiztonsag/felelos-marketing	
GRI 102-12	Külső kezdeményezések	6.3. Üzleti etika	45.		
GRI 102-13	Tagság egyesületekben	1.2.1 Szervezeti tagság és iparági képviselők	7.		
Stratégia					
GRI 102-14	A legmagasabb szintű döntéshozó nyilatkozata	Vezérigazgatói köszöntő	3.		
Etika és integritás					
GRI 102-16	Értékek, elvek, standardok, viselkedési normák	6.3. Üzleti etika	42-46.		HC-BP510a.2
GRI 102-17	Segítségkérésre és bejelentésekre vonatkozó folyamatok etikai témákban	6.3. Üzleti etika	45.		
Irányítás					
GRI 102-18	A szervezet irányítási struktúrája	Felelős vállalatirányítási jelentés **			
GRI 102-19	Felhatalmazás	Felelős vállalatirányítási jelentés **			
GRI 102-22	A legfelső vezetői testület és bizottságainak összetétele	Felelős vállalatirányítási jelentés **			
GRI 102-23	A legfelső vezetői testület elnöke	Felelős vállalatirányítási jelentés **			
GRI 102-24	A legfelső vezetői testület tagjainak jelölése és megválasztása	Felelős vállalatirányítási jelentés **			
GRI 102-25	Összeférhetetlenség	Felelős vállalatirányítási jelentés **			

Kód	Közzététel elnevezése	Fejezet	Közzététel helye (oldalszám)	Közvetlen válasz / Kihagyás indoklása / Megjegyzés	SASB Kód
GRI 102-26	A legfelső vezetői testület szerepe a célkitűzés, stratégia és értékek meghatározásában	Felelős vállalatirányítási jelentés **			
GRI 102-27	A legfelső vezetői testület képzettsége és ismeretei	Felelős vállalatirányítási jelentés **			
GRI 102-28	A legfelső vezetői testület teljesítményének értékelése	Felelős vállalatirányítási jelentés **			
GRI 102-29	Gazdasági, környezeti és szociális hatások azonosítása és kezelése	Felelős vállalatirányítási jelentés **			
GRI 102-30	Kockázatkezelési folyamatok hatékonysága	Éves jelentés 2021 - 83-96.***			
GRI 102-35	Javadalmazással kapcsolatos alapelvek	Éves jelentés 2021 - 79-82.***			
GRI 102-36	A javadalmazás meghatározásának folyamata	Éves jelentés 2021 - 79-82.***			
Érintetti elkötelezettség					
GRI 102-40	Érintettek listája	2.4 Érintettek	11-12.		
GRI 102-41	Kollektív szerződések	6.3. Üzleti etika	46.		
GRI 102-42	Érintettek azonosítása és kiválasztása	2.4 Érintettek	11-12.		
GRI 102-43	Az érintettek bevonására alkalmazott módszerek bemutatása	2.4 Érintettek	11-12.		
GRI 102-44	Kulcsfontosságú témák és kérdések, amelyek felmerültek	2.2 Lényegességi mátrix, 2.4 Érintettek	10., 11-12.		
Jelentéstételi gyakorlat					
GRI 102-45	Az éves jelentésben lefedett entitások felsorolása	2.3 A jelentésről, Melléklet	11., 60-61.		
GRI 102-46	A jelentés tartalmának meghatározása és az alapelvek alkalmazása ennek során	2.2 Lényegességi mátrix, 2.3 A jelentésről	10., 11.		
GRI 102-47	A lényeges témák listája	2.2 Lényegességi mátrix	10.		
GRI 102-48	Információk újraközlése	2.3 A jelentésről, GRI Index	11., 63.	A 2020-ra vonatkozó gyógyszerbiztonsági bejelentések száma 14 500 darab (a 2020-as jelentésben 13 500 darabos érték szerepelt).	
GRI 102-49	Változás a jelentéstételben	2.3 A jelentésről, GRI Index	11., 63.	A 2021-es jelentésben bővítettük az adatok körét. A tavalyi jelentéshez képest az anyavállalat mellett jelentésünkben bővítettük a termelő leányvállalatokról közölt adatokat. A lényeges területek felülvizsgálatát követően a 2021-es jelentésben hozzáadtuk a termékélérést, viszont már nem szerepel a gazdasági eredményesség, valamint az emberi és munkavállalói jogok védelmére vonatkozó teljesítmény indikátorok.	
GRI 102-50	Jelentéstételi időszak	2.3 A jelentésről, GRI Index	11., 63.	2021. január 1. - 2021 december 31.	
GRI 102-51	Legutóbbi jelentés dátuma	2.3 A jelentésről, GRI Index	11., 63.	2020-ra vonatkozó jelentés	
GRI 102-52	Jelentéstételi ciklus	2.3 A jelentésről, GRI Index	11., 63.	A Richter másodszor készíti el éves fenntarthatósági jelentését, korábban két éves gyakorisággal jelentett.	
GRI 102-53	Elérhetőség azok számára, akiknek kérdése van a jelentéssel kapcsolatban	GRI Index	63.	A jelentéssel kapcsolatos kérdéseket és észrevételeket a posta@richter.hu e-mail címre küldhetik el.	
GRI 102-54	Nyilatkozat a GRI Szabványnak való megfelelésről	2.3 A jelentésről	11.		
GRI 102-55	GRI tartalmi index	GRI Index	62.		
GRI 102-56	Külső tanúsítás	2.3 A jelentésről	11.		
Lényeges terület: Termékfelelősség és fogyasztók biztonsága					
Vezetési irányelvek					
GRI 103-1	a. Miért lényeges ügy az adott téma b. A lényeges ügy határai, ide értve i) hol jelennek meg a hatások; ii) a szervezet szerepe a hatásokban	2.2 Lényegességi mátrix, 3.3 Fogyasztók egészsége és biztonsága, 3.4 Gyógyszerbiztonság	10., 22-23., 24.		
GRI 103-2	Vezetési irányelvek és elemek	3.4 Gyógyszerbiztonság	24.		
GRI 103-3	Vezetési módszertan hatékonyságának értékelése	3.4 Gyógyszerbiztonság	24.		

Kód	Közzététel elnevezése	Fejezet	Közzététel helye (oldalszám)	Közvetlen válasz / Kihagyás indoklása / Megjegyzés	SASB Kód
Teljesítménymérő indikátorok					
GRI 416-1	A termékek egészségre gyakorolt hatása	3.4 Gyógyszerbiztonság	24.		
GRI 417-1	Termékinformációra vonatkozó előírások	3.2 Felelős marketing	21-22.		
Lényeges terület: Üzleti etika					
Vezetési irányelvek					
GRI 103-1	a. Miért lényeges ügy az adott téma b. A lényeges ügy határai, ide értve i) hol jelennek meg a hatások; ii) a szervezet szerepe a hatásokban	2.2 Lényegességi mátrix, 6.3. Üzleti etika	10., 42-46.		
GRI 103-2	Vezetési irányelvek és elemek	6.3. Üzleti etika	42-46.		
GRI 103-3	Vezetési módszertan hatékonyságának értékelése	6.3. Üzleti etika	42-46.		
Teljesítménymérő indikátorok					
GRI 102-18-tól 102-39-ig	Vállalatirányítási indikátorok – lásd fentebb	Felelős vállalatirányítási jelentés **			HC-BP-510a.2
GRI 102-16; GRI 102-17	Etika és integritás indikátorok – lásd fentebb	6.3. Üzleti etika	42-46.		HC-BP-510a.2
GRI 205-2	Korrupcióval kapcsolatos képzések	6.3. Üzleti etika	44.		HC-BP-510a.2
Lényeges terület: Felelős beszállítói lánc					
Vezetési irányelvek					
GRI 103-1	a. Miért lényeges ügy az adott téma b. A lényeges ügy határai, ide értve i) hol jelennek meg a hatások; ii) a szervezet szerepe a hatásokban	2.2 Lényegességi Mátrix, 6.5 Beszállítói lánc	10., 48.		
GRI 103-2	Vezetési irányelvek és elemek	6.5 Beszállítói lánc	48.		
GRI 103-3	Vezetési módszertan hatékonyságának értékelése	6.5 Beszállítói lánc	48.		
Teljesítménymérő indikátorok					
GRI 102-9	Beszállítói lánc	6.5 Beszállítói lánc	48.		HC-BP-430a.1
Lényeges terület: Klímaváltozás és környezetvédelem					
Vezetési irányelvek					
GRI 103-1	a. Miért lényeges ügy az adott téma b. A lényeges ügy határai, ide értve i) hol jelennek meg a hatások; ii) a szervezet szerepe a hatásokban	2.2 Lényegességi Mátrix, 7. Környezetünkért	10., 49-59.		
GRI 103-2	Vezetési irányelvek és elemek	7. Környezetünkért	49-59.		
GRI 103-3	Vezetési módszertan hatékonyságának értékelése	7. Környezetünkért	49-59.		
Teljesítménymérő indikátorok					
GRI 301-1	Felhasznált anyagok mennyisége	2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok	13-14.		
GRI 301-2	Visszaforgatott anyagok aránya	2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok	13-14.		
GRI 302-1	Direkt energiafelhasználás	2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok, 7.2 Klímavédelem	13-14., 51-53.		
GRI 302-1	Inírekt energiafelhasználás	2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok, 7.2 Klímavédelem	13-14., 51-53.		
GRI 302-4	Energiafelhasználás csökkentése	7.2 Klímavédelem	51-53.		
GRI 303-2	Szennyvízgazdálkodás és hatásai (vezetési szemlélet)	2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok, 7.3 Környezeti kibocsátások és hulladék	13-14., 55.		
GRI 303-3	Víz kivétel	2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok, 7.3 Környezeti kibocsátások és hulladék	13-14., 55.		

Kód	Közzététel elnevezése	Fejezet	Közzététel helye (oldalszám)	Közvetlen válasz / Kihagyás indoklása / Megjegyzés	SASB Kód
GRI 303-4	Szennyvízkibocsátás	2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok, 7.3 Környezeti kibocsátások és hulladék	13-14., 55.		
GRI 303-5	Vízfelhasználás	2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok, 7.3 Környezeti kibocsátások és hulladék	13-14., 55.		
GRI 305-1*	Közvetlen (scope1) ÜHG kibocsátás	2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok, 7.2 Klímavédelem	13-14., 51-53.		
GRI 305-2*	Közvetett energiafelhasználásból eredő (scope 2) ÜHG kibocsátás	2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok, 7.2 Klímavédelem	13-14., 51-53.		
GRI 305-3*	Egyéb közvetett (Scope 3) ÜHG kibocsátás	2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok, 7.2 Klímavédelem	13-14., 51-53.		
GRI 305-6	Ózonkárosító anyagok kibocsátása	2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok, 7.3 Környezeti kibocsátások és hulladék	13-14., 54.		
GRI 305-7	NOx, SOx és egyéb jelentős légszennyező anyagok kibocsátása	2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok, 7.3 Környezeti kibocsátások és hulladék	13-14., 54.		
GRI 307-1	Jogi megfelelés környezetvédelmi területen	2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok, 7.1 Környezetvédelmi irányítás és jogi megfelelés	13-14., 50.		
Lényeges terület: Munkatársak és esélyegyenlőség					
Vezetési irányelvek					
GRI 103-1	a. Miért lényeges ügy az adott téma b. A lényeges ügy határai, ide értve i) hol jelennek meg a hatások; ii) a szervezet szerepe a hatásokban	2.2 Lényegességi Mátrix, 4. Munkatársainkért	10., 26-30.		
GRI 103-2	Vezetési irányelvek és elemek	4. Munkatársainkért	26-30.		
GRI 103-3	Vezetési módszertan hatékonyságának értékelése	4. Munkatársainkért	26-30.		
Teljesítménymérő indikátorok					
GRI 401-1	Munkaerő felvétel és fluktuáció	2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok, 4.1 Foglalkoztatás	13-14., 27.		HC-BP-330a.2
GRI 401-2	Juttatások	4.4 Munkavállalók elkötelezettsége és jólléte	29.		HC-BP-330a.1
GRI 404-2	Munkatársak fejlesztése	2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok, 4.5 Képzés-fejlesztés	13-14., 30.		HC-BP-330a.1
GRI 404-3*	Munkatársak %-a, akik visszajelzést kapnak	4.2 Tehetségek vonzása és megtartása	27.		HC-BP-330a.1
GRI 405-1	Irányító testület és munkaerő sokszínűsége	4.3 Sokszínűség és esélyegyenlőség	28.		
GRI 405-2*	Nők alapfizetésének aránya a férfiakhoz képest	4.3 Sokszínűség és esélyegyenlőség	28.		
Lényeges terület: Biztonság és egészség					
Vezetési irányelvek					
GRI 103-1	a. Miért lényeges ügy az adott téma b. A lényeges ügy határai, ide értve i) hol jelennek meg a hatások; ii) a szervezet szerepe a hatásokban	2.2 Lényegességi Mátrix, 4.6 Munkahelyi egészség és biztonság	10., 31-33.		
GRI 103-2	Vezetési irányelvek és elemek	4.6 Munkahelyi egészség és biztonság	31-33.		
GRI 103-3	Vezetési módszertan hatékonyságának értékelése	4.6 Munkahelyi egészség és biztonság	31-33.		
Teljesítménymérő indikátorok					
GRI 403-1	Irányítási rendszer	4.6 Munkahelyi egészség és biztonság	31.		
GRI 403-2	Veszélyek felmérése, kockázatértékelés, balesetvizsgálat	4.6 Munkahelyi egészség és biztonság	32-33.		
GRI 403-5	Munkavállalók munkabiztonsági és egészségvédelmi képzése	4.6 Munkahelyi egészség és biztonság	32-33.		
GRI 403-9	Baleseti mutatók	2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok, 4.6 Munkahelyi egészség és biztonság	13-14., 33.		

Kód	Közzététel elnevezése	Fejezet	Közzététel helye (oldalszám)	Közvetlen válasz / Kihagyás indoklása / Megjegyzés	SASB Kód
Lényeges terület: Termékfejlesztés és innováció					
Vezetési irányelvek					
GRI 103-1	a. Miért lényeges ügy az adott téma b. A lényeges ügy határai, ide értve i) hol jelennek meg a hatások; ii) a szervezet szerepe a hatásokban	2.2 Lényegességi Mátrix, 3.1 Termékpalletta és innováció	10., 16-20.		
GRI 103-2	Vezetési irányelvek és elemek	3.1 Termékpalletta és innováció	16-20.		
GRI 103-3	Vezetési módszertan hatékonyságának értékelése	3.1 Termékpalletta és innováció	16-20.		
Teljesítménymérő indikátorok					
GRI 102-2	Márkák, termékek	1.2 A Richter Csoport bemutatása, 3.1 Termékpalletta és innováció	5-8., 16-17.		HC-BP-000.A
saját	K+F ráfordítások	3.1 Termékpalletta és innováció	18.		HC-BP-000.B
Lényeges terület: Társadalmi programok					
Vezetési irányelvek					
GRI 103-1	a. Miért lényeges ügy az adott téma b. A lényeges ügy határai, ide értve i) hol jelennek meg a hatások; ii) a szervezet szerepe a hatásokban	2.2 Lényegességi Mátrix, 5. Közösségeinkért – társadalmi programok	10., 34-37.		
GRI 103-2	Vezetési irányelvek és elemek	5. Közösségeinkért – társadalmi programok	34-37.		
GRI 103-3	Vezetési módszertan hatékonyságának értékelése	5. Közösségeinkért – társadalmi programok	34-37.		
Teljesítménymérő indikátorok					
GRI 413-1	Egységek, ahol van a helyi közösségekkel együttműködés, hatástanulmány, fejlesztési program	2.5 Legfontosabb fenntarthatósági adatok, 5. Közösségeinkért – társadalmi programok	13-14., 34-37.		
Lényeges terület: Termékelérés					
Vezetési irányelvek					
GRI 103-1	a. Miért lényeges ügy az adott téma b. A lényeges ügy határai, ide értve i) hol jelennek meg a hatások; ii) a szervezet szerepe a hatásokban	2.2 Lényegességi Mátrix, 3.5 Termékelérés	10., 25.		
GRI 103-2	Vezetési irányelvek és elemek	3.5 Termékelérés	25.		
GRI 103-3	Vezetési módszertan hatékonyságának értékelése	3.5 Termékelérés	25.		
Teljesítménymérő indikátorok					
GRI 203-2	Jelentős közvetett gazdasági hatások	3.5 Termékelérés	25.		HC-BP-000.A

* A csillaggal jelölt indikátorok kizárólag a magyar anyavállalatra vonatkoznak a jelentésben, de folyamatosan dolgozunk a csoportszintű kiterjesztésen.

** A Richter irányítási struktúrájáról a felelős társaságirányítási jelentésben található bővebb információ honlapunkon:

<https://www.gedeonrichter.com/-/media/sites/hq/documents/investors/annual-general-meeting/hu/2022/bet-felelos-tarsasagiranyitasi-jelentes-2021-evrol.pdf>

*** A Richter éves jelentése megtalálható a honlapunkon: <https://www.gedeonrichter.com/-/media/sites/hq/documents/investors/financial-reports/annual-report/hu/2021/richter-gedeon-eves-jelentes-2021.pdf>